

Dr. Kovács L. P. Bánk OFM

SZÁMVETÉSEM

Budapest, 2015

ISBN 978-963-12-3166-3
Ikt.Sz: 442/2015

© Dr. Kovács L. P. Bánk OFM
www.kovacsbank-ofm.com

Szüleim és Segesd emlékére

AJÁNLÁS

Örömmel olvastam el – Bánk Atya kérésére – kéziratait, amelyek „Számvetésem” című könyve anyagát képezi.

„Számvetésem” részben Bánk Atya elmondja hivatása történetét elindulásától a rend visszaállításáig. Érdekes és izgalmas olvasmány. Kortörténelmi dokumentum is egyben az elmúlt hetven esztendőről. Nemcsak érdekesnek találom, hanem nagyon fontos dokumentumnak is a magyar Ferences Rend története szempontjából. Hasznos olvasmány lenne mindenki számára.

„Ez az Én Szeretett Fiam” című fejezet evangéliumi elmélkedéseket tartalmaz. Biblikus és teológiai szempontból megalapozott írások. Kifejti az evangéliumi szakaszt és hozzá fűzi gondolatait, buzdításait. Nagyon sokszor kitér a mai magyar helyzetre és irányt szeretne mutatni. Ugyancsak sokszor utal ferences gondolatokra. Értékes, hasznos olvasmányok ezek.

A „Mit tegyünk?” című fejezet elsősorban a szentmisét fejti ki és ennek hatását állítja az olvasó elé. Ezek az elmélkedések is mind biblikus, mind teológiai szempontból megalapozottak, olvasmányosak, könnyen érthetők és nagyon hasznosak. Amit az előző részről mondtam, ennél is elmondhatók. Kiadásukat a magam részéről melegen támogatom.

Bánk Atya vallomása szerint misszióba szeretett volna menni, amit a második világháború kitörése megakadályozott. Ezért megszerzett tudása és megtapasztalt hite arra indította, hogy a mai magyar helyzetben is missziós tevékenységet végezzen. Különösen fontosnak tartja ezt, mert már Európa is missziós területnek számít. Ezért napi feladatnak tekinti, hogy napi imaéletével, írásaival is ezt szolgálja. Ezt a missziós lelkületet és buzgóságot szolgálják Bánk Atya jelen írásai, amelyeknek megjelentetését szeretettel ajánlom.

Körmend, 2015. augusztus 8.

Dr. Gyürki László
egyetemi magántanár, pápai prelátus, ny. plébános

I. SZÁMVETÉSEM

1. rész

3000 éve még csak egy parányi nép, Zsidóország volt az Ég Ura királysága. A 2. király, Dávid írta a 22. zsoltárt. Ennek egy részlete azonban már nagyon a távolba láttatja a hívő embert: „Félje őt Izrael minden törzse! Hiszen ő nem szégyellte, nem vetette meg a szegény nyomorát, nem rejtette el előle arcát, meghallgatta, amikor hozzá kiáltott. A tied dicséretem a nagy közösségben, azok előtt, akik félnek téged, beváltom fogadalmam. A szegények esznek és jóllaknak. Dicsőítsék az Urat mind, akik keresik: szívük élni fog mindörökké! A föld határai erről emlékeznek és az Úrhoz térnek mind. Leborul előtte a pogányok minden törzse, hiszen az Úré a királyság, ő uralkodik a népeken. Csak őelötte borul le a földnek minden hatalmassága, előtte hajolnak meg mind, akik a porba visszatérnek, és lelkem neki fog élni. Nemzetségem neki fog szolgálni. Az Úrról beszélnek majd az eljövendő nemzedéknek, igazságosságát hirdetik a jövő népének: Ő vitte ezt végbe”. (Zsolt 22,24c-32)

2. rész

Advent első vasárnapjával megkezdődött az új egyházi év. Megkerestem egy 1958. február 28-án írt versemet. Akkor már bizonyosnak mondták, hogy a zalaegerszegi ferences templom számára megrendelt új orgona miatt az egyházmegyéből való elbocsátásom beteljesültnek tűnik: „Mást majd kitüntetnek érte, téged úgy küldenek el innen, hogy nem tudod, hol pottyansz le”, mondta egykori tanárom. Tudomásul vettem. Este, egyedül „Ablakomon zörget a szél. Gondolkodom: miről beszél? Vagy helyesebb úgy kérdezem: „Ki” beszél e fergetegben? Tán rég elhunyt tudós ajkak ígéitől reng az ablak? A doktori esküt fűjják, tudománynak járod útját? Vagy millió pogány zúgja: Bánknak nem lesz hozzánk útja? Otthon nyugodt, csendes

élet? S miként leszünk keresztények?” Zalaegerszeg, 1958. február 28. Négy éves kisfiú voltam, amikor a segedi ferences plébániatemplomban ministrálni kezdtem. A sekrestye új volt, mert addig a templomhajóból nézegettem a hatalmas istenházát, hiszen. az édesanyámmal jártam misére. Rövidesen bekérezkedtem a ministránsok közé. Nagyon tetszett a szent szolgálat, különösen az, hogy legkisebb lévén, kis, piros ministránsruhában húzhattam meg a csengő zsinórját, aminek hangjára felzendült az orgona, a közös ének. Otthon éreztem magam. Az élményeim között őrzöm a szép latin párbeszédet és Liberát testvért. Akkor még nem tudtam, hogy a ferences testvérek között ő is újonc volt a templomban. Ahogy a főoltáron sorban meggyújtotta a hat gyertyát, nekem az azt súgta, nagyon szeretheti Jézust, mert a gyertyákat elragadó áhítattal gyújtotta meg neki. Néhány ministrálás után eldöntöttem, hogy Liberát leszek. Óvodásként, elemistaként csak a segedi templomban éreztem otthon magamat. Az ő emlékét, a belőle sugárzó áhítatot mai napig megőriztem.

3. rész

Két éves korom óta jártam óvodába. Élveztem, hogy reggel nyolc óra körül jött értem és túskevári pajtásaimért az egyik dada. A másik társa az Alsó utcába ment. Így a két főbb utca végétől szépen begyűjtöttek bennünket. Az óvoda a segedi egyházközségi iskola földszintjén működött. Foglalkozó terem és óvónő-lakás: igen fontos kezdő tanulók részére. Az idős, kistermetű Harsházy néni fogadott bennünket. Közös ima, játék és játékos tanulás. Nekünk való versek, énekek, számtan alapjai. Húszig kellett megtanulnunk a számokat. Nem sejthettem, milyen bölcs módszer ez a kis emberkéék számára. Kezdtük úgy érezni, hogy az óvoda lesz a második otthonunk. A későbbi, hosszú képzésem során a filozófia ébresztett rá: „Semmi sincs az értelemben, ha előbb meg nem jelent az érzékeinkben”. A kis kezeden, mindegyiken van öt-öt ujjacska. Ez összesen tíz. Ha becsukod a tenyeredet, újra kinyitod, aztán hozzáadod az előző összeghez: ez húsz. Jó alap volt: hisz a legtöbb gyerek örökké retteg a matematikától. Könnyen tanultam a differenciál és az integrál-számítást a gimnázium VIII. osztályában,

a költészetet, az éneket, hittant. Harsházy néni a hazugságot verés nélkül pusztította. Aki hazudott, annak az orra alá kötött egy hosszú, piros papírnyelvet. Nem igen kellett megismételni a néhány perces gyakorlatot. Az biztos, hogy nem a segesdi óvodában kezdték nevelni azt a volt miniszterelnököt, aki bevallotta, hogy mindig hazudik. A segesdi óvoda 1929-ben kezdetleges, de igen áldásos napközi volt. Az édesanyák otthon nyugodtan dolgoztak. Dadáink ebédre hazakísértek bennünket, megebédeltünk majd két órákor újabb séta, másfél órás tartalmas foglalkozás, és estefelé új élményekkel gazdagodva mesélt a családnak a nagy közösségből hazaért kicsi ember. Öt évesen ért először nagy meglepetés: Kocsis Laci barátom, a hatodik szomszédék kisebbik fia pár hónappal volt nálam idősebb, de 1926-os születésű lévén 1932-ben iskolaköteles lett. Bevallom, életemben ez volt az első nagy keserűségem, hogy a barátom egy másik osztályközösséggel tanul tovább, én meg lemaradok. Bemerészkedtem az akkori igazgatóhoz, hogy engedjen be abba az osztályba. A válasz lesújtott: „Lali, minden pad tele van már. Várd be a jövő évet! Hosszú az élet. Keserű szájjal távoztam. Hát, még ha sejtettem volna, hogy nem egyszerű maradok még hoppon. Az újabb lemaradás is Segesden történt. Negyedik elemi után mehettem volna gimnáziumba. Szüleim tudták, hogy nagyon készülök, de őszintén megmondták: Kisfiam, majd ötödik után tudunk az anyagiakkal megbirkózni. Vigaszt adott az a tudat, hogy Durgó Laci szülei is így döntöttek. Ketten leszünk majd Csurgón segesdi osztálytársak. Egyébként igen sokat köszönhetek a segesdi iskolámnak: hetente volt két hittanóránk, előtte hittan-elemzés, közös felkészülés a másnapi órára. Az is nagy kegyelem volt, hogy minden tanítási napon reggel negyed nyolckor szentmisén vett részt az egész iskola tanítói felügyelettel. A tananyag is nívós volt: az első osztályban írni tanultunk, a másodikban szótagolva olvastunk. A harmadikban folyamatos lett az olvasás. Én attól kezdve a házunkban található könyveket szorgalmasan olvastam. A harmadik osztályban (1935-1936) az akkor bevezetett Kodály-módszerrel, szolmizálva tanultunk énekelni. Vigyázott rám a jó Isten: soha nem volt a bizonyítványomban a legjobbnál gyengébb osztályzat. Óriási kegyelem és felelősség az újabb feladatoknál, ha azok között néha akadt is egy fokkal gyengébb jegy. Mindig úgy éreztem, nem hozhatok szégyent Teremtőmre.

4. rész

A középiskola elsősorban azért érdekelt, mert ráébredtem, hogy az elemista képzés csak alapokat ad. Mit tanulhatok a középiskolában? A növényeket ismertem a kerti munkákból, a földünk műveléséből. Mit mondhat róluk a szaktanár? Érdekelni, kezdett, hogy mit szánt nekem a jó Isten? Mit kell az akarata szerint a legalaposabban művelnem, hogy célokat, a földit és az üdvösséget is elérjem? Amikor 1938. szeptember 8-án, Kisboldogasszony ünnepén a csurgói Református Csokonai Vitéz Mihály gimnázium elsős növendékeit hitvallásuk alapján a saját templomukba vezették az iskola parkjából. A katolikusok közé sorakoztam. Már korábban megtudtam, hogy 1792-ben, a Festetich család tagja, a katolikus gróf alapította és építette fel. Somogy megye a török hódoltság után szinte teljesen kipusztulva mind a hitéletet, mind a gazdasági létet tekintve, szármalmas képet nyújtott. Somogy nyugati részét szinte teljesen protestánsok lakták, és a középiskola alapítója ezt tekintette alapul. Az egyházak miatt a reformátusok száma zsugorodott, a katolikusok pedig a Teremtő eredeti akarata szerint vállalták az ősi parancsot: „Növekedjétek, szaporodjatok és töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá.” (Ter 1,28) Csurgó középiskolájában a tanulók több mint a fele római katolikus volt, a kisebbik része református, evangélikus, unitárius és izraelita vallású. A katolikus diákok az új, katolikus templomba vonultak. A plébániatemplom a mezőváros északi részén állt. A város egyik katolikus polgárától örökölt egy nagy telket katolikus templom építésére. Az építkezés ideje határidőhöz volt kötve: ha addig nem kezdik el az építkezést a katolikusok, akkor a telek tulajdonjoga a reformátusokat illeti. A határidő lejárt előtt egy évvel a veszprémi püspök, Roth Nándor Longauer Imrét helyezte Csurgóra katolikus hittanárnak. Életében tizenegy templomot épített. Az első havi hittanári fizetéséből téglát vásárolt, maradék pénzén oda-fuvaroztatta az adományozott telekre: lám, elkezdődött az új templom építése. Akkor még nem sejtettem, hogy sok lanyha ember él a földön, és rengeteg ember üdvössége múlik rajtuk. A templom felépült, az adósságokra még szerény adományokat gyűjtöttem a szülőfalumban. A templomot ábrázoló gyűjtőlap kockákra volt osztva. Aki két fillért adományozott, az egyik kockát kiszúrhatta. Imre atya, légy áldott.

5. rész

Csurgói diákságom további felkészülésemhez jó benyomásokkal járult hozzá. A vakációt otthon töltöttem. Segítettem mindenben szüleimnek. Közben kaptam Csurgóról egy levelet, amelyben az iskola felajánlotta, hogy néhány hetes kiképzésre adnak lehetőséget vitorlázó repülésre. Nagy örömmel mutattam édesanyámnak. Ő azonban halálra rémült. Szó sem lehetett róla. Belenyugodtam. Egy szép, nyári délután az udvaron beszélgettünk, amikor P. Tóth Lukács, falunk akkori „kis Pátéré”, robogott be széleseben, és egyenesen nekem szegezte a kérdést: „Lali! Űgy-e, ferences akarsz lenni?” Meglepődtem, mert még csak tizenöt éves voltam, de igennel válaszoltam. Még nem döntöttem végleg. „No, akkor most itt a kiváló alkalom! Nálunk van a Tartományfőnök atya. Öltözz, viszlek magammal. Bemutatlak neki, megismerkedik veled, és fölvesz az újoncok közé”. Íme, most nem csak vitorlázni hívnak a felhők közé, ezúttal maga a fölséges Atya a lelkes kisatyával a mennyei ügyek világába egy egész életre hív. Mit szólnak hozzá a szüleim? Mindenki meglepetten nézett az atyára, aztán rám: Neked kell döntened. Ez igaz. Engem hívtak Isten szolgálái. Akkor még nem ismertem a költő verssorát, de ugyanúgy gondolkodtam én is „Csak hívtak s mentem. Ennyi az egész.” Hársligethy Vinkovics Viktor sejtelmes hangjával kedvesen fogadott. Néhány hét múlva megkaptam a felvételtől szóló értesítést. Ezen szerepelt az új nevem megjelenése: „Postea vocaberis nomine Benedicto”. (Ezután Benedictus lesz a neved) és zárójelben a magyar név: Bánk. A felvételt végző főelőjáró által adott név a szerzetesi életemben ugyanolyan érvényű, mint az Ószövetségben volt szokás, Isten új nevet adott az új hivatáshoz és küldetéshez. (Jákob visszatérve jövendő birtokára kapta az Izrael, azaz Istennel küzdő nevet, a Jákob, azaz csaló név helyett) Örültem annak, hogy a latin eredeti Benedictus (áldott) a szolgálatomra vonatkozik, viszont magyarított Bánk a háborús időkben a bajba jutott hazám nehéz sorsának vállalásához adott parancsot. Amikor már tényleges novíciusként a Martyrologiumban nézegettem a 28 boldog és szent Benedictust, nem is mertem a Nursiai Szent Benedekre gondolni, hanem Benedictus Nigert választottam, hátha az Űr ezekhez a népekhez vezet. A tartományi Directorium (Misenaptár)

döntött: a névnapom Nursiai Szent Benedek ünnepének a margójára volt nyomtatva. Ezeket mind a Gondviselés ajándékának tekinthetem most is. A Bucsuszentlászlói ősi ferences kolostorba 1942. augusztus 22-én kellett bevonulnunk. Hat fiatalember a délutáni nagykanizsai személyvonattal utazott és érkezett. Az unokaöcsémmel, Bozsoki Sándorral Felsősegesdről indultunk, a többiek ismeretlenek voltak. A hetedik jelölt a szomszéd dombon át sétált Nemeshetésből. Valamennyien a templomtornyot kerestük. Elő is bukkant a síneken túlról, a házak mögül. A kolostor portáján szíves szeretettel engedett be hatunkat a portástestvér. Az épület keleti frontján, az emeleten a noviciát külön porta ajtaján csöngettünk bebocsátást kérve. Nyolc ifjú tolongott felénk. Ők egy éve öltöztek be, és készültek az egyszerű fogadalomra, azaz közvetlenül az utódok, az ismeretlen testvérek fogadására. Legkedvesebb emlékem erről a „történelmi eseményről” egy felkiáltás: Nini! Az öccse meg a bátyja! Ilyen gyorsan ritkán születik tizenöt éves civil fiúnak tizenhét éves ferences bátyja. Nem régen örülhettünk annak, hogy ketten, mindössze ketten maradtunk az akkori tizenöt ismerkedőből. Aba atya és Bánk atya. Aba Atya kilencvenedik életévét töltötte be, én meg a nyolcvannyolcadik évemet taposom. Deo gratias.

6. rész

Egy-két napig szabadidőnkben vidáman beszélgettünk, de ismerkednünk kellett az Egyház zsolozsmás-könyvével, a Breviáriummal. Ezt a komplikált imamódot egyes segédeszközökkel a kezünkben mondtuk az oratóriumban, azzal a tudattal, hogy szeptember 2-án fogadalmaznak az évet sikeresen átélt noviciusok, majd aznap ebéd után elutaznak, ki Szombathelyre, ki Esztergomba. Ezután már nekünk kell a zsolozsmát kezdenünk a heti előimádkozó atyával megosztva a mondanivalókat. Lehellel kettőnket jelölt ki a magiszter atya. Egyedül kettőnket ismert, mert kilenc évvel korábban első elemiben hitoktatónk volt. Az egész évben egy-két esemény volt, ami számomra fontos volt. A második félévben jártunk, amikor ebéd után a szabadidőben beléptem az iskola-szobába. A legközelebbi asztal sarkán ott

hevert egy könyv. Felemeltem: Graf-Fejes: Uram, taníts minket imádkozni! Úgy éreztem, hogy az Úr nekem szánta elolvasásra ezt a jámbor olvasmányt. Szobámba vittem, olvasni kezdtem. Nem az imádkozás titkaiba kínált ájtatos betekintést, hanem arra akart megtanítani a német író és a magyar fordító, hogy az ima segítségével hogyan ismerjük meg Isten jelenlegi akaratát. Okosan fejtegették az ima célját: rádöbenni arra, hogy életem minden percét fel akarja használtatni velem az Úr arra, hogy a mellém rendeltékkel együtt, vagy nekem egyedül, mit kell feladatombként felismerni és teljesíteni. Isten minden ember számára másodpercre pontosan kidolgozott egy élettervet. A mellettem élők rajtam keresztül is kapnak utasítást: ezt a feladatot, hogy tudom megérteni? Hogy tudom megtervezni és befejezni? Ha te nem segítesz neki, felsül az illető, nem működik a segítő szeretet. Az illető kárvallott lesz, én meg nem kapok mennyei boldogság növekedést. Hatalmas felfedezés, mennyországi kiváló szeretet-betét, soha senki elvenni, de még csökkenteni sem tudja. Ezt kérik majd rajtam, számon. Egy másik okulás, ami az egész életemre szólt: A kötelező vizsgákon június elejére átestünk. Előttem felragyogott egy ötlet: ha engedik az előljárók, a három nyári hónapban megtanulom az ötödik gimnáziumi osztály tananyagát. Esztergomban még tökéletesítem a tudásomat, és így az elemi iskola ötödik. osztálya miatt elveszett egy évet pótolni tudom. Az engedélyeket azonnal megadták. Én tanultam. Az 1943. augusztusi újonc-várás ugyanúgy izgalmas volt, mint a miénk egy évvel előbb, de nem sejtettük, hogy sorsuk még zaklatottabb lesz, mint a miénk. Közülük ma már egy testvér sem él. Esztergomba érve azonnal kaptam egy üzenetet Kelemen atyától, az összes iskolába járó növendék legfőbb magiszterétől: „No, no Pajti! Nem szeretjük az ugrálásokat! Tessék az egész tanévet végigjárni!” Szó nélkül végigjártam. Ahogy Isten akarta, úgy lett, de jó volt engedelmeskednem, mint később kitűnt. Az előre-tanulás azonban nem lett hiábavaló. 1944. márc. 19-én vagy 20-án betegen feküdtem. Reggel 7 óra lehetett. Fűlsiketítő motorzúgás órákon keresztül. Azt hittem, a háztetőket akarják ledönteni. Később tudtam meg, hogy a németek megszállták hazánkat. A Messerschmidtek a halálos félelem eszközei voltak. Azonnal bezárták az összes iskolát, hazaküldték a vidéki tanulókat. Nekem nem vészett el a három hónapos magán tanulásom. A kényszerszünet mi-

att az ország összes akkori tanulója viszont megsínylette. 1944. szept. 1-én megkezdtük az új iskolaévet. Október 10-én azonban úgy döntöttek előljáróink, hogy a szovjet csapatok ütemes alföldi térnyerése miatt az iskolánk minden kollégistáját és velük együtt a klerikusokat is hazaküldik. Budapest felé már nem voltak épek a vasút vonalak, csak Komárom irányában tudtunk elindulni, akkor is csak éjfél tájban. Nyergesújfalun azonban ki kellett szállnunk, mert Komárom felé a bombázások megrongálták a vasútpályát.

7. rész

1944. október 11. A vonatból kiszállva kimentünk az állomásról. A Gondviselés a falusi korai hajnalban éppen akkora rendelt oda egy lovaskocsit. Kenyérért ment Komáromba. Urunk jóindulattal megállította a kocsit. A tulajdonos készségesen megengedte, hogy a csomagjainkat feltegyük a kocsiderékba. Nekünk gyalogolnunk kellett a kocsit követve, de ezt a csomagokkal együtt nem tudtuk volna megtenni. A lovak nagytestű fuvaros jószágok voltak. Kétszer akkorát léptek, mint mi. A fuvarosnak is sürgős volt az útja, hogy az ennivalóval időben visszaérjen a falujába, nekünk pedig a csatlakozó Kisbér – Székesfehérvári vonatunk indult Komáromból. Nagyon fárasztó volt az iram. Hosszan elnyúlt a kisbarátok tizennégy-tizenöt tagú „menetoszlopa.” Visszatekintve Petőfi vers ötlik az eszembe: „Szent Kleofás, micsoda karaván”. Végül Istennek, fuvarosunknak és saját testi edzettségünknek köszönhetően hét óra előtt a komáromi pályaudvar előtt kapkodta ki-ki a poggyászát. Onnan a kisal-földiek mentek a maguk útján. A Székesfehérvár – Somogy megye – Horvátország felé indulók maradtunk tízen. Nyugodtan utaztunk, mit sem sejtve a ránk váró megpróbáltatásokról. Még jóval Kisbér előtt hirtelen megállva éktelen sípolással adta tudtunkra a mozdony, hogy légiriadó van, azonnal el kell hagyni a szerelvényt. Pár perc múlva már félelmetes zúgással fölöttünk vonult egy bombavető különítmény északkeleti irányban. Felocsúdva ténferegünk, sajnálva a rettegőket. De rövid idő elteltével a halálkonvoj visszafelé tartott. A törzstől lemaradva észrevettünk egy magányos gépet. A farok

körül nagy és folyton nagyobbodó pirosan izzó tűzfolt volt látható. A pilóta észrevett minket, gondolhatta, még kioszt néhány száz halált, kiengedte a maradék bombaözőnét. A ritkás facsoportban jól láthatta a sereg tehetetlen embert, a rét szélén pedig a veszteglő szerelvényt. A közénk dobott bombák félelmetesen robbantak. Isteni csodát éreztünk, hogy nem sérült meg senki, hálás szívvel köszöntük, gondolom, nemcsak a kisbarátok, hanem minden épen maradt utas. A mozdonyvezető a légiriadó lefújása után közölte, hogy egy nagyobb bomba a mozdony elé esett és belefúródott a töltés oldalába. Nem robbant fel, de ha a mozdony áthalad felette, könnyen működésbe léphet a gyújtószerkezete. Vissza kell tolatni a komáromi pályaudvarra. Féltünk az idegen területen várható újabb bombázástól. Megnyugtattott, hogy a mozdonyban marad, és légiriadó esetén óvatosan kihuzatja a szerelvényt az állomástól nagy távolságra. Egy nyolc személyes fülkébe tízen zsúfolódtunk össze. Ritkán tud az ember annyira összeszedetten imádkozni, mint ott az esti csöndben. Aztán húsz óra körül megszólaltak a szirénák. Rögtön megmozdult a szerelvény és valóban nagyon messzire vitt minket, riadt utasokat a várostól. Azon az estén nem Komárom volt a kijelölt cél. A halálosztás bárhol nagyon vészes. Derék mozdonyvezetőnk Visszatolatott a pályaudvarra. Másnap reggel 7-kor újra nekivágtunk a zarándokútnak. Megnéztük az előző napi „harc-terünket”. A mozdony immár büszkén zakatolt át a fesztelenített bombatölcsér mellett. Nagy sóhaj, szívbeli röpima. Aztán talán tíz km-re az előző napi bomba esőtől újabb leállás: légiriadó. Két meredek domboldal között a keskeny árokban állt le a szerelvényünk. Kiszállás. Az utasok nagy része menekült a dombtetőre. Nem mentem sehová. A keleti dombhát mögött két Messerschmidt repült délről észak felé. Azokra figyeltem. Német gépek, nem bántanak bennünket, gondoltam, de percnyi szünet után a hátam mögött a domb élén meghúzó-dó utastársainkra géppuskázott az egyik Messerschmidt. Elképedtem: Mi ez? De abban a pillanatban a fejem fölött pár centivel megdörrent a másik gép géppuskája, és mint a vaját, sorozatban átlötte a mozdonyt. A fejemet megkímélte, pedig álltam. Mint a villám csapot belém, már mindent értettem. Pár nappal korábban álltak át a román csapatok az orosz csapatokhoz. A németek repülő arzenálja benzin hóján nem tudott menekülni. Most orvul támadnak bennünket a román pilóták.

8. rész

1944. október 13. Miután a román pilóta a német repülőgép géppuskájával kilőtte a mozdonyunkat, csak késő este érkeztünk Székesfehérvárra. Előd és Paszkál testvér vezetett bennünket a pályaudvar romjai között a ferences kolostorba. Az álmukból felvert idősebb atyák és testvérerek szeretettel fogadtak. Nem lévén maradék az asztalon, a szakács testvér hamarjában tojásos rántott levest főzött, ami fenséges vacsorának számított. Reggel az egész országgal együtt örömhírré ébredtünk: Horthy Miklós kormányzó fegyverszünettel véget vetett a háborúnak. Az öröm rövid ideig tartott, délután kiújultak a harcok. 1944. október 14-én reggel lovas kocsival küldött ki bennünket a házfőnök atya a szabadbatthyányi állomásra, mert járható vasútvonal csak abba az irányba volt. Lehel öcsémmel Balatonszentgyörgyön átszálltunk a Somogyszobi vonatra, nagy nehezen hazaértünk. Döbben ten állapítottuk meg, hogy senki nem ismert meg bennünket, pedig csak két évet voltunk távol. A ferences ruha, a hajkorona, a mezítlábas saru és legalább húsz centiméteres termetnövekedés: idegenek lettünk szülőfalunkban. A segesdi ferences kolostorba érkezve jelentkeztünk Páter Weiss Mihály házfőnöknel. Megismerkedtünk a többi atyával és testvérrel, akik mind újak voltak: P. Nagy Arisztid, P. Zolotnoki Oktáv, P. Andreska Felicián, Fr. Horváth Hugó és Fr. Berkes Odiló. Este felé meglátogattuk családunkat, miközben megérkezett unokabátyám, Gerő testvér Szombathelyről, nagy volt az öröm. 1945. március 29-én, délelőtt tudatták a német katonák házfőnökünkkel, hogy este kilenc órakor lerobbantják a templomtornyot. A torony első emeletén lévő harangozó szobába rengeteg dinamitot hordtak. Behúzták és csatlakoztatták a gyújtókábelt. A házfőnök atyának parancsba adták, hogy este nyolc óráig ki kell mennünk a szőlőbe, a domb peremén ásott futóárokba. Mivel egyikünk sem volt katona, tanácstalanok voltunk: Vágjuk el a kábelt? Biztos ellenőrizni fogják, vagy a házfőnök atyát, vagy valamennyiünket agyonlövik. Tudtuk, amíg a robbanást a közelből meg nem hallják, addig biztos, hogy nem menekülnek. 1242-ben a Bécsből szabadult IV. Béla király családja állhatott ezzel a nehézséggel a várfal közelében: a királyné és gyermekeik szorongva várták az édesapát, az egyetlen reményt. Kocsira mindenki és menekülni a

vérszomjas, üldöző tatár horda elől. Édesanyja szíve alatt az országot majd megmentő Margit, még semmit sem értve, de mindent megérezve súghatta az Édesanyának: menekülni kell. Isten elfogad áldozatul és minden jóra válik. A lóhalálában rohanó kocsi utasai semmit nem tudtak tenni. Mi 1945. március 29-én, nagycsütörtök este nyolc órakor ólommal nehezült lábbal vánszorogtunk a futóárok felé. Nem tudtuk, hogy az iskolánk közelében levő német katona a gyufáját szorongatja, de azt sem tudta senki, hogy a domb másik oldalán az esti sötétség leple alatt csendben vonul a szovjet hadsereg egysége. A német katona gyújtósának lángja beleharapott a templomtornyunk felé haladó gyújtózsínóra és mohón ette. Mint földi mennydörgés-villámlás indult a barbár esemény. Csak a menekülő ítéletvégrehajtók autójának bőgését hallottuk a templomdomb nyugati lejtője felől. Kábultan másztunk ki az árokból. Másnap a szovjet katonáktól megtudtuk, hogy ők is zavarodottan megfordultak és menekültek a szülőházam felé. Iszonyú emlék 1945. nagycsütörtök éjjeléről. Pár hónap múlva vittük vissza a fájdalmas Szűzanya szobrát a kápolnába. Rákár Géza volt osztálytársam édesapja prófétaként mondta: „Isten a saját házát áldozta föl, hogy a mi házainkat megmentse”.

9. rész

A nagycsütörtök éjjeli sötétben, a kavargó porban még nem tudtuk ezt a szörnyőséget így a helyére tenni. Körülnézni sem volt okos dolog. Lementünk a nagyon mélyen fekvő borpincébe, amit már korábban légvédelmi pincének rendeztek be a helyi atyafiak. A Bozsoki szülők és Ferenc fiúk is oda menekültek már a robbantás előtt. Szalmapricseken aludtunk. Aztán hajnal-hasadtával arra ébredtünk, hogy puskatussal verik a kerti ajtót. Gerő testvérünk szaladt a lépcsőhöz, majd fel az ajtóig. Kinyitotta, mi meg vártuk a fejleményeket. A nyitott ajtó mellett jobbról-balról egy-egy szovjet katona állt. A csőre töltött fegyverek nem voltak barátságosak, gazdáik elrendelték, hogy a pincéből mindenki menjen fel. Barátságosan mondták a magukét, amit senki sem értett, de a megnyugtató hang arról győzött meg bennünket, hogy itt egyelőre nem lesz véres áldozat senki. A szabadba érve lenéztem a

domb alá: Hatalmas szovjet katonai erő vonult alattunk harcra készen, a német és magyar haderők az éj leple alatt az erdőn át elmenekültek Vése község felé, de ott sem álltak harcvonalba, mert akkor már ők nyilván tudták, amit mi még nem sejtettünk: a szovjet csapatok elfoglalták napokkal korábban a Balaton északi vidékét, és hatalmas erővel rontottak Somogy és Zala határán csatárláncban délfelé. A templomunk lerobbantása után a németek szinte minden útba eső falu templomával ugyanúgy bántak el, pedig azok földszintes kis falaikkal alig álltak ki a földből. Nekiláttunk a templom épen maradt kétharmadát kitakarítani, hogy a nagy heti és a húsvéti szertatásokat illően tudjuk végezni. Szomorú húsvétunkkal próbáltunk emlékezni a nagy jézusi győzelemre. Húsvét a romokon, egész hazánk romokban. Az ünnep elmúltával megkezdtük a romeltakarítást. Június elején mindhárman visszaköltöztünk: Gerő Szombathelyre, Lehel és én Esztergomba képzésünket folytatni. Mivel addigi magiszterünk, P. Kelemen Alán lett az új segesdi házfőnök és plébános, a gyenge közbiztonságra való tekintettel a két segesdi klerikus, Lehel és én cipeltük az ingóságait. Éppen jókor érkeztünk, mert aznap kezdődött a gabonacséplés. Zsákoltunk napokon át az udvarról az emeletre. Tudtuk, otthonunkban, Esztergomban milyen jó lenne ebből a segesdi gabonából néhány mázsa. Keserves volt az élelmiszer beszerzése. A testvérek többséggel a Nyírségben vették meg, majd a tehervagonban együtt utaztak az ennivalóval. Hús és zsír kivételével szerényen voltunk ellátva. Aztán visszautaztunk a klerikátba. A hetedik és nyolcadik osztály képzése végül rendes keretek közt zajlott. Osztály létszámunk 16-ra csökkent a társadalmi változások hatására. Osztályunk klerikusai mindössze négyen voltunk. Így 1947. június elején csak mi érettségiztünk. A vizsga után hamarosan utaztunk Szombathelyre a teológia-házba. Tudományos előadást rendeztek a nyári szünet elejére, arra kellett megérkeznünk. Az első évet együtt végeztük a második évfolyamosokkal. Teljesen új tantárgy volt a filozófia, a görög és a héber nyelv. Mindkettőt egy-egy év alatt kellett elsajátítani.

10. rész

1948 júniusában örömmel fejeztük be az esedékes vizsgákat. Akadt segíteni való a kolostorban is, de nekem megragadta a figyelmemet magiszter atya egyik hirdetése. A pápa, XII. Pius őszentsége rendelkezését tette közzé: „A Szentséges Atya elrendelte, hogy mielőbb tartson közvélemény kutatást minden megyéspüspök egyházmegyéjében, minden szerzetesrend legfőbb elöljárója a szerzetében, hogy a gondjaira bízottak hiszik-e, hogy a Boldogságos Szűz Mária földi élete végén testében és lelkében a mennyországba vétetett.” Erre azért volt szükség, mert XII. Pius dogmaként akarta kihirdetni ezt az ősi katolikus igazságot. A dogmák alapja a Szentírásban vagy a Szentmagyományban kifejezetten megtalálható kell, hogy legyen. Ezt a biztos alapot jelenti a most élő katolikusok egyöntetű hite. Engem megérintett a kegyelem: rendtartományunkban és hazánkban is kerestem a választ Pius pápa kérdésére: búcsújáróhelyen születtem, augusztus 15-e az öt búcsúnk közül a legnagyobb volt. Már ez a szempont is lelkesített, sőt kötelezett is a kutatásra. A teológia házához voltam kötve, csak könyvtári kutatást végezhettem. Ezek az emlékek is igen ígéretesek voltak. Amikor egy régi könyvben fölfedeztem, hogy az ősi koronázási kereszt függőleges hátlapján ez az írás olvasható: „Regina coeli Patrona Hungariae”, akkor igazán boldog lettem. A nemzetünk nemcsak hisz abban, hogy Szűz Máriát élő emberként, testével-lelkével együtt vitte föl az Úr a mennyei boldogságba, de országalapító, a hét szabad törzset egyetlen nemzetté avató királyunk, Szent István a Mennybevitt Nagyasszony oltalmába ajánlotta, élete utolsó óráiban pedig örökös birtokosává tette. Nagyon boldog és büszke voltam. Hát ha még akkor rábukkantam volna arra, hogy rendünk második segesdi templomát 1295-ben a Menybevitt Szűzanya tiszteletére szentelték. A kereszténységet gyűlölő mohamedán törökök a Mohácsi vész (1526) után egész Somogy megyét megszállták, várunkat és nagyboldog asszonyos hitünk szimbólumát, a második segesdi nagytemplomot porig rombolták. A XVIII. sz. elején romjai közelében építették a mostani kis búcsús kápolnát a törökök kiűzése után. Egy XVIII. századi magas rangú katonatiszt Rómától kért kiváltságot a kápolna számára folyamatos, teljes búcsúra a nagybúcsú idejére, annak ellenére, hogy

a kápolna a Fájdalmas Szűz címet viseli. Soha semmiféle megjegyzést nem kaptam erre az adatsorra. Kutatásaim közben fontos változás történt ketté a pályámat. 1950. június első csütörtökén sétára indultunk az oladi nagyerdő tisztására. A hangulat nem volt felemelő. Kázmér testvér, aki már dolgozó emberként lépett a rendbe a politikában már régebről tájékozottnak számított elővett egy terjedelmes újságot és az egyik kommunista ideológus cikkét kezdte el olvasni. A katolikus szerzetesek vagy tanítanak, vagy betegeket ápolnak, vagy szegényeket gondoznak. Mi kommunisták ezt sokkal jobban tudjuk csinálni. A szerzeteseket el kell távolítani a kolostorokból a munkaterületeiket át kell venni. Döbönt csend. Ez hát a jövőnk? Tizennyolc fiatal, jól képzett ferences teológus jövőkép nélkül indult haza. Ennek ellenére a következő héten megkezdtük a hat napos évi lelkigyakorlatunkat. Akik a III. évet befejezték, azok szombaton ünnepélyes fogadalmat tesznek és vasárnap subdiakonussá szentelődnek; a volt negyedik éves diákonusokat pedig ugyanazon a szentmisén pappá szenteli Kovács Sándor szombathelyi megyéspüspök. Csütörtökön váratlanul összecsengették a teológusokat. A tartományfőnök akkor érkezett Budapestről. Röviden közölte: az előző három éjjel 2-2 déldunántúli kolostorunkat lepték meg az ávósok, és pár perces csomagolás után kis batyuval elvittek mindenkit valahová. Ezért minden növendéket hazaküldött. Vészeljék át az ismeretlen jövőt, amikor lehet, újra hívunk benneteket. 500 Ft-ot kaptok civil ruhára.

11. rész

Dermedten álltunk a cellák második emeleti hosszú folyosóján. A tartományfőnök az oratórium felé nyíló rövid cellasor bejáratánál állt, és vigasztalanul nézett lefelé a nagy lépcsősorra. Nem tudott semmi vigasztalót mondani, csak teljes bizonytalanságot éreztünk mást semmit. Nagyon kellett kapaszkodnunk a hitünkbe, hogy Isten gyermekei vagyunk és szeret minket. A háború végnapjai, sok imádság és elmélkedés céltalanná vált? Az Istennek szentelt élet nyolc éves szakasza véget ér? A régi világi ruhát régen kinőttük. Az egykori hajunk szerzetesi tonzúra lett. Gondolkodásra nem volt idő: azonnal menekülni

kell. A teológia kicsi, de fontos könyveivel mi legyen? A könyvtáros én voltam. Szüleim és rokonaim címére küldtem tizenöt csomagot, délután az átöltözés következett szedett-vedett ruhadarabokba. Rémes volt egymásra nézni. Búcsúzás, majd ki-ki indult az útjára. Este üres volt a teológia, az idősebb rendtársak vártak. Nem menekültek, mert már listán voltak. Ők a Rend jelene, mi talán a jövője leszünk. Az egyik Pesten lakó bátyámat kértem meg, hogy fogadjon be pár napra. Öreg szüleinket ne gyötörjék, ha összeszednek. Amikor ez a veszély elmúlt, haza mentem a szülői házba. Segítettem szüleimnek és vártam. Közben a Szombathelyi egyházmegye szentelendő kispapjaival együtt a mi diákonusainkat is felszentelte a püspök úr, köztük Lehel öcsémet, aki ezt a falunkban senkinek sem mondta meg. Több mint húsz éven át reggelente szüleivel ment a közeli templomunkba és annak oratóriumában misézett. Utána segítgetett, amit tudott, aztán önálló gazdaként élt és dolgozott. Én meg a szétszórás nyarát egyre keservesebben éltem végig. Három évet végeztem a teológiánkon. A szétszórátás miatt nem tehettem le az örökfogadalmat, amellyel a rendbe véglegesen elkötelezhettem volna magam. Három teológiai évvel egyetlen püspök sem szentelt volna pappá, nyolc évvel korábban vállalt hivatásomon változtatni nem akartam. Írtam a tartományfőnökünknek, aki a pesti kolostorunkban lakott rendi keretek között. (A fővárosi szerzeteseket nem hurcolták el, ezt a kockázatot nem vállalta az új rezsím). Kértem, tegye lehetővé a továbbtanulásomat. Választ csak szeptemberben kaptam. Táviratában ez állt: „Azonnal utazzon Budapestre teljes felszereléssel!” Nagyon boldog lettem. Éreztem, valami ideiglenes megoldást sikerült találni. Másnap utaztam is. Nagy öröömömre ugyanakkor érkezett a pesti házunkba P. Sill Aba is. Együtt jelentkeztünk a főatyánál. Mindketten kaptunk tőle két számunkra szóló borítékot. Az egyikben a szombathelyi megyéspüspök atya közölte velem, hogy felvett a kispapjai közé. A másikban pedig dispozió volt: tanulmányaim befejezésére Budapestre küld a Központi Szemináriumba. Boldogan vettük tudomásul, hiszen kész emberként akartunk az Úr szőlőjében dolgozni. A Főatya aggódott, köztudott volt, hogy attól félt, hogy megszeretjük az új helyünket és elhagyjuk a Rendet. Ez eszünkbe sem jutott. Annak örültem, hogy felkészülésem és a papságom biztosítva van. Ebéd után csomagjainkkal boldogan vonultunk a Központi Sze-

mináriumba. Nagy volt a nyüzsgés, hiszen a kispapok bevonulásának a napja volt. Igaz testvéri szeretettel fogadtak bennünket. Aba mint felszentelt pap és ötödéves hallgató külön szobát kapott, én pedig negyedévesként kettes szobába kerültem. A kurzus névsorában Kishonty István és Kovács Lajos egymás mellett voltak, és így szobatársak. Píllanat múlva kopogtak, mosolygós kispap lépett be: „Szervusz! Mosolygó Marcell vagyok. Hallom, még nincsen reverendád! Nem baj, nekem van három, kölcsön adok egyet. Tudod, nekem az apám is pap”. Aranyos, igaz testvér volt. Megtudtam, hogy görög katolikus.

12. rész

Az 1950-es évben az ateista államhatalom nemcsak szerzeteseink kolostorait vette el, hanem a Pázmány Péter bíboros által alapított egyetem hittudományi karát is eltávolították az egyetem épületéből. A kart átvette egy római egyetem, és annak magyarországi teológiájaként működhetett Budapesti Római Katolikus Hittudományi Akadémia néven. Első dékánja Professor Dr. Zemplén György filozófus volt. Ő vezette a morális katedrát. A dogmatika katedra vezetője Profeszor Dr. Schütz Antal betegsége miatt nem tudott előadásokat tartani, katedrájának új vezetőt nevezett ki a Magyar Katolikus Püspöki Kar Professor Dr. Takács József személyében. Új vezetőt kapott az újszövetségi Biblia-katedra is Professor Dr. Takács Ernő személyében. A Pázmány Péter egyetem teológia karának professzorai megtartották katedrájukat. Amikor a Dékán úr bemutatta az új dogmaprofesszort, és mindenki megcsodálta tudását, bölcsességét, úgy döntöttem, hogy a szemináriumába fölvételemet kérem. Az első szemináriumi foglalkozáson azt kérte, hogy mindenki írja fel a nevét egy papírra, és írjon fel rá három témát, amivel szívesen foglalkoznék disszertációja témájaként. Az első helyre „A kegyelem hatékonysága” a harmadik helyre „Regina caeli Patrona Hungariae” témakört jegyeztem fel. Két hét múlva került sor mindegyikünk témájának kijelölésére. Profeszor Úr azt mondta nekem: „Az első téma olyan nagy, hogy nem lesz elég az életem arra, hogy átolvassam mindazt, amit már mások leírtak a hatékony kegyelemről. Szent Ágoston másfél ezer éve meghalt,

a kegyelemről azóta sem tudunk többet, mint ő. A harmadik témám azonban izgalmas, azt dolgozzam ki. Örömmel vallottam meg, hogy én is erre gondoltam, de féltem, hogy a témámmal a történelem professzorához irányít. 1953 júniusában a laurea szigorlaton professzor társaival együtt záró vizsgámat Summa cum laude fokozattal fogadták el. Akkori szegénységemben a szigorlati dokumentumomat bátyám felesége öt példányban legépelte, amit bekötetve az Akadémia titkárságán le kellett adnom. 1-1 példány lett a két fő bíráló Takács József és Galla Ferenc professzoré. Egy példány az Akadémia könyvtaré ahonnan senki nem vihette el a leadott példányt. Egy pedig valamelyik budapesti könyvtaré lett, amelynek nevét soha nem tudtam meg és egy maradt nekem, amely mindig a házi könyvtáram polcán tartottam. 1984-ben történt, hogy egy szombathelyi egyházmegyes paptestvérem meglátogatott, és elkérte saját példányomat. Örömmel adtam oda. 1987-1989-ben, sárvári plébánosságom után Zalaegerszegre vizsztatérve tapasztaltam, elveszett a saját példányom. Papi közösségben kezdtem érdeklődni, keresni az eltűnt dokumentumot, ki lehetett a kölcsönkérő? Soha nem jelentkezett senki. Közben meghalt mind a két bíráló professzorom. Megkértem egyik rendtársamat, másoltassa le költségemre az akadémiai könyvtárban lévő példányt. Meglepetésemre a licentia szigorlatra elfogadott anyag megvan, de a Laurea szigorlatra készített disszertáció helye üres. Nyugodt lelkiismerettel írom le: a könyvtárból még én sem hozhattam ki. Hova tűnhetet? Nem találok rá jobb választ, mint hogy az az idézett mondat lehet az oka mindennek, amit a Mennybevitt Szűzanya mondott Géza fejedelemnek: „És most tudd meg, ami rejtve van előtted: fiút szül neked a feleséged, ő királyi rangban uralkodik a magyarokon, és az igaz Istennek kiváló tisztelője lesz. Én pedig megígérem neked, hogy érdemeiért, amelyeket Fiam előtt szerez, a te országodnak védője és különleges pátrónája leszek.” (Schwandtner, *Scriptores rerum Hungaricarum*, Tomus I.583-584)

13. rész

Aztán elérkezett a kereszténység második évezredének jubileuma. Ez egyúttal a magyar kereszténység és a keresztény Magyarország első. évezredének jubileuma is volt. Szerettem volna én is hozzájárulni népem öntudatos ünnepléséhez, ezért kellett volna nyomtatott könyv alakban kiadnom a tudományos dolgozatomat. Mivel ez lehetetlennek bizonyult erről a számomra nagyon fontos témáról egy új könyvet írtam azért, hogy egy újabb évezredes küldetésre készüljön fel hazánk minden tagja. Az első keresztény évezred végén, 896-ban Európa minden népe keresztény volt és rendezett közösségekben, királyságokban élt. Ide telepedett a gyéren lakott Kárpát medencébe egy pogány, de nem bálványimádó, hanem az egy igaz Istent hívó és szolgáló, nem-keresztény törzs-szövetség. A nyugati népek megtámadták őket 907-ben. Árpád, a közösség első fejedelme azonnal ott termett egész haderejével a Duna jobb partján, és az ott felsorakozó csapatokat egész napos csatában megsemmisítette. Az éjszaka csendjében átúsztatta seregét a folyó bal partjára, és az éjszaka csendjében fölfejlődött Pozsony köré. A vár tele volt katonákkal, és folyamatosan érkeztek a többi szövetséges hadak is. A rajtaütés sikerült, az itt sorakozó új csapatokat sorra verték, űzték a folyó partján nyugatra. Ezt az óriási győzelmet a nyugatiak egyszerűen fel sem jegyezték. De voltak íróink nekünk is. Ezekre hivatkozik egy későbbi vérbeli történész, aki latin nyelven összegyűjtötte a „magyar ügyek krónikásainak írásait”, és ezeket a saját neve alatt adta ki már a könyvnyomtatás korában. A becsületes történész neve: Schwandtner, a gyűjtemény címe pedig: „Scriptores rerum Hungaricarum”. A magyar dolgok (ügyek, történetek). Ő tárgyilagos történész. Amit a régi írásokból meg tudott menteni, gyűjteményébe belevette. A fejedelmi álolmlátás teljesült. Amit Gézának ígért a Mennybe fölvelt Szűzanya, minden teljesült: a megígért fiú megszületett, pár év fejedelemség után királyi koronát kapott II. Szilveszter pápától, a magyar népet kereszténnyé tette, magyar és keresztény törvényekkel látta el, a hét törzset egy nemzetté nevelte, és amit nem volt könnyű valóra váltani: a magyar nép védte a nyugati keresztény közösséget, amit akkor Jézus Krisztus titokzatos testének tartottak. Amikor a százötven éves török megszállás véget ért, I. Lipót

bécsi szászár az őseitől „örökölt” címen magyar királyként a Boldog XI. Ince pápa tekintélyével és pénzével visszafoglalt Magyarországot újra felajánlotta a Menybevitt Szűzanyának, a Magyarok Nagyasszonyának. „Mint elődöm, Szent István, én is felajánlom az országot.” 1964 nyarán a Solidaritas ktsz tagjai (papok és nővérek) egy kelet-német túra során Drezdából ellátogattunk Jénába, és az ottani egyetlen katolikus templomban közösen miséztünk, a nővérek magyar énekekkel dicsérték az Urat. A mise végén, az udvaron a német orgonaművész lelkesedéssel rohant felénk ezt kiabálva: Csodálatosak voltak az elhangzott gyönyörű énekek, különösen az utolsó. Honnan valóak ezek az énekek? Az utolsó ének, a „Boldogasszony anyánk” volt, (Ho 284) amit a török világ megszűnése után, 1714-ben a Szoszna féle énekgyűjtemény szerint már énekeltek a magyar katolikus hívek. Iszonyatos embertelenség dül a földön. A hitetlenség el akarja hitetni az emberiséggel, hogy nincs Isten. Az ember teremt magának egy szép világot, amelyben minden ember boldog lesz. S közben nem veszi észre, hogy amit az Isten hozott létre évmilliókkal korábban, abban a világban minden rendelkezésre áll az emberi boldogsághoz. Miért kell az Istentől teremtett otthonból idegenbe menekülnie? Miért kell évtizedek óta naponta gyerekeknek éhen halnia? Miért kell az emberiségnek a sátáni gyűlölet rabjaként bűnbe, reménytelenségbe esve megsemmisülnie?

14. rész

1964-es élményemhez kérdésözön fűződik. Hirtelen, váratlan áthelyezés Zalaegerszegről Tófejlórántházára, ahol egy pap is soknak tűnt. Miért? Mert egy üldözött paptársnak. városi hely kellett. Először Kapisztrán atyát a zalaegerszegi ferences templomból elhelyezték, utána én következtem. A nyugdíjából reaktivitált előjáróm két hónap múlva visszakért új állomáshelyemről, mert Zalaegerszegen öt filiában kellene hetente három alkalommal hét hittanórát tartani. A feladatom ellátásához kaptam egy biciklinek nem nevezhető drót szamarat, amit a dombokon-kilométereken keresztül csak feltolni lehetett. Nekem gyönyörű hivatásnak tűnő munkás lehetőséggel a nálam idősebb „új”

káplánok egyszer sem éltek, egyedül voltam hitoktató az egész városban. Visszahelyeztek. Egykori házfőnököm, nyugdíjazott rendtársam nekem szegezte a kérdést: hogy létezik, hogy Zalaegerszegen két ferences is működik, és az új (30 éves) templomunkban nincs orgona?” Pár nappal később kaptam tőle egy levelet, amelyben fiatalos hévvel bizonyította: „A négyezer hívő ennyi év alatt ilyen évi részletekkel meg tudná építtetni az orgonát.” Elöljáróm szerette az egyházi zenét. Belement a kezdeményezésbe. Nehézségekkel tarkítva, kétszeri nekifutással, részletenkénti építés tervezésével másfél év múlva a tizenhat regisztrált orgona készen volt. 1958. december 21-én nagyszerű hangverseny keretében az orgonaszentelés megtörtént. Az állami rosszindulat árja azonnal elindult ellenem. Idős elöljárómat azonnal újra nyugdíjas állományba helyezték. Az akkori püspöki helynök pedig tudomásomra hozta: „nem voltál egyszer sem békegyűlésen, orgonát merészeltél építtetni, el fog érni egy rugalmas sarok, ott potylyansz le, ahol nem kívánsz lenni”, új elöljáród kitüntetését fog kapni. Amit nem is sejtettem, pontosan tudta. Átmeneti helyezést kaptam szeptember elején Novára. Majd 1960. január 26-án a kapott püspöki levélből meg kellett tudnom, hogy „Magyarországon, mint pap nem működhetek”. Három évig a budapesti „Solidaritas” HTSZ-ben dolgoztam mint bőrkesztyűszabász, később anyagkönyvelő lettem. 1963. szeptemberi hatállyal Magyarországon, Gencsapátiban újra papként, káplánként működhettem. Kereken egy évig. Életemben először tanítottam egy egész iskola minden diákját, akik nagyon szerettek. Nem jó előjelek után Zalövöre helyezett szeretve tisztelt, szentelő püspököm. Fájó szívvel, de szó nélkül mentem. Két évig dolgoztam már, mint hitoktató és káplán, amikor volt központi szeminarista társam, aki mint püspöki titkár teljesített szolgálatot, megkérdezte: „huszonhét év óta nincs Zalalövön, a háromezer kétszáz hívőt számláló plébánián plébániaház. A plébános bérelt házban lakik, te albérlő vagy világi háznál. Tényleg nem lehet ott házat építeni?” Őszintén válaszoltam: „Dehogynem! Létezik egy húsz éve jóváhagyott építési engedéllyel rendelkező házterv. Ha a pap nem mutogatja az embereknek, mit kell csinálni, hanem maga is velük együtt dolgozik, akkor lehet. Két nap múlva elöljáróm kiabálva fogadott, miközben kezembe nyomott egy levelet püspöki aláírással: „Megparancsolom Főtisztelendőségnek,

hogy azonnal kezdje meg az építkezést!” A levél végszava így hangzott: „Én itt nem csinállok semmit, mert itt semmit nem lehet csinálni. Aki itt plébániát épít, az már akár pannonhalmi főapátnak is elmehet.” Pár hónap múlva körmendi plébános lett. 1966. december elsején hitoktató nélkül, adminisztrátor címmel ellátva egyedül maradtam Zalalövőn egy takarékkönyvvel, benne 4.000, azaz négyezer forinttal. 1967. december 24-én bent laktam az új, egyemeletes plébániaházban. Dicséret Zalalövő immár városi ranggal rendelkező negyedének, lakosainak, akik sok kézimunkát, fuvart vállaltak. „Plébános úr, ha maga nem dolgozott volna velünk, mi sem jöttünk volna!” Ezek egy sokat segítő családanya szavai voltak. Pontos elszámolás a plébánia irattárában.

15. rész

A beszámoló célja, hogy okulásomra szolgáljon és utolsó nagy szolgálatomnak legyen bevezetője, megindokolója. Zalalövőn még tatarozni kellett mindhárom templomunkat. Először a kétszáz éves zalapataikai Szent Anna templomban kezdtük el a munkát. Az apszist száz-százhusz centiméter magas kavicsdombból ástuk ki. Ezután kívül-belül levertük a vakolatot. Az északi fal olyan vizes volt, hogy az új vakolat ezen a részen fél év múlva sem tudott kiszáradni. Rendeztük a templomudvart. Mindent a falurész társadalmi munkájával és pénzadományával hajtottunk végre. A következő tatarozás a zalamindszenti templomban végeztük. Ott is a talajvíz miatt hámolt le a vakolat, illetőleg vált el a lábazati betontakaró réteg. A XIII. századból való istenháza rászorult újabb vonóvasak elhelyezésére a templomocska mennyezete alatt, mert a déli főfal teteje erősen hajlott kifelé. A műemlék védelmi hivatal megbízott mérnöknőjének irányítása mellett próbáltunk mindent helyreigazítani. A szakmai bejárásakor némely megoldást kifogásoltak. A templomocska pénztárában volt tízezer forint, és a püspökségtől kaptunk erre a célra ugyan ennyit. A Műemlék felügyelet más építkezésén megtakarított húszezer Ft-ot adott át. Ez a negyvenezer Ft állt rendelkezésre. Pár éve egy ilyen méretű Árpád-kori templomocskát ötszázezer Ft-ból hoztak rendbe.

Több kifogás nem érkezett. Az 1924-ben épített új plébániatemplom cserépfedése erősen elhasználódott. Az északi szél rengeteg havat söpör be a padlásra. A félköríves mennyezetet a rücskös felület miatt tisztára lesöpörni nem lehetett. Olvadáskor rengeteg nedvesség-csík jelent meg a mennyezetten. Ezt ellensúlyozni csak alufóliával és palafedéssel tudtuk. Harminc év múlva utódaim már milliós állami segílyt kaphattak. Azután már könnyebb volt időtálló munkát biztosítani. Az öreg harmónium helyett tizenhat regiszteres orgonát tudtam terveztetni Gergely Ferenc orgonaművész-professzorral az 1980-as évek elején. Attól kezdve rendszeresen tudtunk évente több orgonahangversenyt rendezni. Aztán 1987-ben diszpozíciót kaptam Sárvár Szent László plébániájára, huszonkét és fél éves zalalövői lelkipásztorokodás után. Legyen áldott Isten és egykori híveim kitartó csapata. Sárvári plébánosként csak két és fél évet dolgozhattam, mert közben államunk új vezetősége visszaadta a lehetőséget, hogy harminckilenc esztendő száműzetés után lassan, de biztosan megújulhatott Szent Ferenc közel nyolcszáz éves magyar mariana rendtartománya is. Az utolsó szabad évünk, 1950-es Schematizmusa szerint kétszáz hatvanöt tagja volt ennek a sokat szenvedett közösségnek. A szétszórt mariana rendtartomány negyedik, klandesztin (titkos) tartományfőnöke voltam. Az első két kolostorunkat azonnali hatállyal Dr. Szendi József veszprémi püspök atya adta vissza Rendtartományunknak. Sümeget és Búcsúszentlászlót egy nyílt húsvéti lapon. „Oltalmaz engem, Istenem, mert én benned bízom. Így szólok az Úrhoz: Istenem vagy nekem, nincs más javam rajtad kívül. A dicső és szent férfiakhoz, akik földünkön élnek, vonzódok egész szívemmel. Bajt bajra tetéznek maguknak, akik idegen istenek után futnak. Véres áldozataikban nincsen részem, még csak nevüket sem veszem ajkamra. Az Úr az én örökrészem és kelyhem, te irányítod, Uram, sorsomat. A mérőzsinór értékes részt juttatott nekem. Valóban pompás az én örökrészem. Áldom az Urat, mert tanácsot ad nekem, még éjszaka is a jóra int engem bensőm. Szüntelenül magam előtt látom az Urat, ő áll jobbomon, hogy el ne essem.” (Zsolt 15,1-8)

16. rész

Amilyen gyorsan lezajlott a tartományfőnök atyával való találkozás, majd a felvétel a noviciát-házba, ugyanolyan váratlan, életveszélyes volt a folytatás. Mintha Istenatyánk állandóan ezt üzenté volna: Én hívtalak, én akartalak nevelni a háborús veszélyek árnyékában, emberi gyarlóságok, tétova remények, a teljes hontalanság, kilátástalan jövő rejtélyei között. Most amikor a körülmények egyre vadulnak: most mit vársz még tőlem? Hónapok óta erősödik bennem egy új hivatás. Több száz-milliós államok, kisebb országok, szétroncsolt nemzetek várnak segítséget, mert egyre kuszábbak a szálak, egyre nő az össze-visszaság. Várnak, mert őket is Isten teremtette, ő rendelte az egész világ távoli tájaira. Négyezer éve ejtette ki Isten a bálványimádó Ábrahámot és feleségét ösztökélve: „Vonulj ki földedről, rokonságod köréből és atyád házából arra a földre, amelyet majd mutatok neked. Nagy néppé teszek. Megáldalak és nagygyá teszem nevedet, s te magad is áldás leszel. Megáldom azokat, akik áldanak téged, de akik átkoznak téged, azokat én is megátkozom. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.” (Ter 12,1-3) Fogalmunk sincs, hogy hány ezer esztendő telt el a föld termékenyvé tétele, a növény- és állatvilág kialakítása, majd az emberteremtés percei után. A láthatatlan jó barát, a minden estefelé megjelenő Atya, a családi beszélgetések, az élet földi pazar szín- és formavilágának pompája után az egyre szaporodó családok, a belőlük kialakuló népek színes sokasága mind szóba kerülhetett ezeken az alkonyi csevegéseken. Tehát nem történelem-órák, hanem a jövő felvillantásai voltak az állandó témák. Ilyen lehet a ti életeitek. Mikor? Majd ha születnek gyerekeitek. Majd ha ugrándoznak a selymes pázsiton és a gyermekhangoktól telik meg a fül. De ehhez idő kell. Meg kell érnie az élet szerveinek. A leselkedő sátán azonban közelépett. Valahogy úgy, mint manapság teszi. Irigykedik, leskelődik, s mivel jót és szépet nem tud adni, rombol. Persze a széplelkű emberekben simulékony szóval, bájosan igyekszik bizalmat ébreszteni: Látom, két fáról sohasem esztek. Miért? Mert Isten azt mondta, ha a tiltott fáról eszünk, meg kell halnunk. Ebben a tiltott fa gyümölcsében van elrejtve a nagy titok: Hogy kell Istenné lenni. Az asszony evett belőle és adott a férjének is. Abban a pillanatban pedig megremegett az egész

lényük: elkövettük az első bűnt. Mit szól ehhez Isten? Isten nem szólt semmit, hiszen már a kezdet kezdetén megmondta: ha arról a fáról esztek, meg kell halnotok. (Ter 2,17) Nem mindjárt, majd évszázadok múlva. Akkor kiszáll belőletek a lélek és ítéletre áll. Honnan tudják meg mindezt és ki ad nekik erőt a jóra? Jézus parancsa tanítványainak a mennybemenetel előtt: „Menjetek el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözü. Aki nem hisz, az elkárhozik.” (Mk 16,15-16)

II. „AZ ÉN SZERETETT FIAM”

1. rész

Tudjuk az isteni kinyilatkoztatásból, hogy az isteni lényeg (természet, állag) nem kezdődött lenni, hanem öröktől fogva van. Jellemzője, hogy végtelenül értelmes (mindentudó) és végtelenül hatalmas (mindenható). Aki ezt az örök lényegét egyedül birtokolja, az az Isten. Tudjuk, hogy az Isten örök Személy, az, aki egyedül birtokolja öröktől fogva ezt az isten lényegét. Kétezer éve tudjuk, hogy a látható világ teremtése előtt isteni szüléssel született a Második Isteni Személy, akit Fiúnak és Igének nevez az Első Isteni Személy, és akiről a Fiú megtestesülése után szeretett tanítványa így nyilatkozik: „Kezdetben volt az Ige, az Ige Istennél volt és Isten volt az Ige, ő volt kezdetben Istennél.” (Jn 1,1-2). Ezt a titkot próbálja megértetni velünk, emberekkel háromezer év óta Dávid, a zsidók második királya, aki egyben próféta és zsoltárszerző volt: „Azt mondja az Úr az én Uramnak: Ülj jobbomra, és minden ellenségedet lábad elé teszem zsámolyul. Az Úr kinyújtja hatalmas jogarod Sionból: uralkodj ellenségeid közepette! Születésed óta tiéd a királyi méltóság a szent hegyen, anyád méhétől kezdve, születésed hajnala óta. Az Úr megesküdtött és nem bánja meg: Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint. Jobbodon áll az Úr: haragja napján királyokat tipor le, a pogányok között ítéletet tart. A halottak halomban fekszenek, szerte a földön fejeket zúz szét. Útközben a patakából iszik, és újra fölemeli a fejét.” (Zsolt 110,1-7) Jézust közvetlenül az Ószövetség legrangosabb tanúságtevője, Keresztelő Szent János mutatta be a zsidóknak, a papi küldöttségnek (Jn 1,19-28), sőt a jövődő apostolok képviselőinek is: „Másnap, amikor látta, hogy Jézus feléje tart, így szólt: Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit. Róla mondtam: A nyomomba lép valaki, aki nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én. Én sem ismertem, de azért jöttem vízzel kereszteni, hogy megismertessem Izraellel. Ezután János tanúsította: Láttam a Lelket, amint galamb alakjába leszállt rá a mennyből, s rajta is maradt. Magam sem ismertem, de aki vízzel kereszteni küldött, azt mondta: Akire látod, hogy leszáll rá a Lélek, s rajta is marad, az majd

Szentlélekkel fog keresztelni. Láttam és tanúskodom róla, hogy ő az Isten Fia. (29-34) „Akkor Jézus Galileából elment Jánoshoz a Jordán mellé, hogy megkeresztelkedjék. János igyekezett visszatartani: Nekem van szükségem a te keresztségedre –mondta –, s te jössz hozzám? Jézus ezt mondta: Hagyd ezt most! Illő, hogy mindent megtegyünk, ami elő van írva. Erre engedett neki. Megkeresztelkedés után Jézus azonnal feljött a vízből. Akkor megnyílt az ég, és látta, hogy az Isten Lelke, mint galamb leszállt, s föléje ereszkedett. Az égből szózat hallatszott: Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” (Mt 3,13-17) Ezzel igazolta Jézust az Atya és a Szentlélek. Egyben kihirdette az Úr a Szentháromság titkát.

Magyarázat

1. Az Úr, a zsidók Istene, az igaz és egyetlen Isten, aki Dávidnak fia, hiszen Szűz Mária Dávid leánya.
2. Minden ellensége: ördögök és gonosszá züllött emberek Jézus lába alá alázva.
3. Jézus akkor is uralkodik, amikor ellenségei földön hatalmaskodnak.
4. Jézus király, mielőtt a teremtés megkezdődött volna: a hajnal csak fény, a nappal csak napkeltevel kezdődik. Jézus isteni születése időtlen időkből való.
5. Emberi születése Édesanyjától, az is királyi méltóság: Dávid, Mária által őse a Megváltónak, benne és általa lesz az ősapa örökös király. (Lk 1,32-33)
6. A zsidó nép egyik törzse, Lévi utódai csak a Messiás király eljöttéig örökölték rangjukat.
7. Ő ítélkezik, mint bíró, mindenki felett.
8. Emmerich Katalin látomásaiban megfigyelte, hogy a kötéllel irányított Jézust a Kedron patak bürüjéről a patakba rángatták a valószínűleg ittas fogdmegek. Jézus így olthatta ott a szomját.

2. rész

Miért így mutatja be az Atya a Jordán partján tartózkodó Jézus a bálmuló népnek? A megérdemelt büntetéseket már az ősbűn elkövetésekor kiosztotta az Úr. Éva az Úrén kívül csak Ádám hangját ismerte, a sátán képezte idegen hangnak kereste a gazdáját. Kígyót látott a tiltott fa közelben, amint szokása szerint szaporán öltögette a nyelvét, amint a beszélő ember is kivillantja a nyelvét az ajka és fogsora mögül. Éva ezért hivatkozik a kígyóra, mint kísértőre. Isten nem javítja ki Éva tévedését, a büntetést látszólag ő kapja. A későbbi emberek gondolatvilágában a megaláztatás súlyos büntetés volt, amikor a győztes hadvezér azt parancsolta ellenfelének: „Tipara ipru!” Zabálj port! Csússzál a kezeden és a hasadon a földhöz tapadva. A kígyó láb nélküli állat a hason csúsztatása nem büntetés. Minden rá rótt büntetés a valódi kísértőnek, a sátánnak szólt: „Mivel ezt tetted, átkozott lesz minden állat és a mező minden vadja között. Hasadon csúszol, és a föld porát eszed életed minden napján. Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé. Ő széttiporja fejedet, te meg a sarkát veszed célba.” (Ter 3,14-15) (Az emberek undorodnak a kígyótól. A fejét külön széttiporják, mert különben új törzse nő.) Az igazi büntetés a kísértő ördögé: a Megváltó tönkreteszi a hatalmát, de el kell viselnie a keresztre feszítést és a három napos halált. Az asszony komoly büntetésben részesül: „Megsokasítom terhességed kínjait. Fájdalmak közepette szüled gyermekeidet. Vágyakozni fogsz férjed után, ő azonban uralkodni fog rajtad.” (16) A férj is bőven kap büntetést: „Mivel hallgattál az asszony szavára, és ettél a fáról, jollehet megtiltottam, hogy egyél róla, a föld átkozott lesz miattad. Fáradsággal szerzed meg rajta táplálékodat életed minden napján. Tövist és bojtortjánt terem számodra. A mező fűvét kell enned. Arcod verejtékével eszed kenyeredet, amíg vissza nem térsz a földbe, amiből lettél. Mert por vagy, és a porba térsz vissza.” (17-19) Ádám kedves, szeretett fia volt Istennek. Amikor az Úr földből megalkotta testét, nem csak mintát hozott létre a jövőendő férfiakra, hanem az életet elindító sejtet, amelyből minden születendő férfi meghatározó minőségű mennyiséget kap. Éva egész teste a férfi bordájából nyerte az életet meghatározó sejteket. Isten irányít mindent. Az új ember lelkét Isten

teremti: a lélek nem örököl a szülőktől semmit. Az Istenhez kapcsoló megszentelő kegyelmet, a fogadott istenfiúság közvetítőjét a semmiből, a semmi helyére az Úr teremti meg és ajándékozta Ádámnak és Évának az élet leheletével. „Az Úrral János vízbe lép és végez szent keresztelést; ki által minden létesült Jordán habjában megmerült. Kit tiszta Szűznek méhe szült, ily tisztulásra nem szorult. Nem önmagáért jött ide, világunk bűnét mossa le. Elhangzik Atyja szózata, ez itt az ő kedvelt Fia, s a Lélek mennyekből alá galamb alakban száll reá. Az égi szó s jelkép alatt, titok, mely mindent meghalad, az Egyház üdvét megnyitó Isten, ki hármassal egy való. Dicsőség néked, Krisztusunk, igazság, életünk, utunk, kiről Atyád s a Lélek ad, ragyogva mennyből vallomást. Ámen. (Himnusz Urunk megkeresztelkedésére. Esti dicséret) „Az égből szózat hangzott, és az Atya szava hallatszott: Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok! A Jordán vízében Üdvözítőnk széttiporta a sátán fejét, és mindnyájunkat kiragadott gonosz hatalmából. Nagy és szent titok lett ma nyilvánvalóvá: a minden-ség Teremtője a Jordánban lemosta bűneinket”.

3. rész

Előfordulhat, hogy gyengébb hitű testvéreink elcsodálkoznak ezen az atyai nyilatkozaton, és azt gondolják, hogy akkor talán mégsem vagyunk mi, egyszerű emberek, olyan fontosak Istennek, mint ahogy olvashattuk, hallhattuk, ahogy állandóan én is hirdetem. Egész pontosan mit is jelent ez a kifejezés? Az Atya Isten, mert az öröktől való isteni természetet, amely végtelenül okos, vagyis mindentudó, végtelenül hatalmas, vagyis mindenható öröktől fogva saját magáénak tudja, birtokolja. Isten végtelen Szeretet: diffusivum sui, saját magának szétszótása, kiöntése. Ez tökéletesen megvalósult akkor, amikor isteni szüléssel abszolút tökéletesen megismeri önmagát, és ki is mondja: Logos, Verbum, Ige (Szó). Ez nem időben történt, vagyis nem a világ teremtése után, amikor megjelent az idő és a tér, hanem a soha nem változó örökkévalóságban: ezt a zsoltáros így érzékelteti: „A hajnalcsillog előtt születtek téged.” (Zsolt 110,3) A konkrétan létező időt a napokkal méri az ember, mégpedig eredetileg az éjszaka (este 6-reggel

6-ig) és a nappal (reggel 6-este 6-ig). A születő Második Isteni Személynek az Atya az abszolút egyszerű, bonthatatlan, darabolhatatlan isteni természetet, amely az Atyáé volt kizárólag a történelem indulása előtt, egyetlen ajándékként odaajándékozta a Fiúnak. Ő ezt végtelen örömmel el is fogadta, mert a személy lényeg (természet, állag) nélkül nem létezhet. De az elfogadás pillanatában azonnal (idő-tartam nélkül) vissza is ajándékozta Atyjának, mert Ő sem lehet ugyanennek a lényegnek híján. Ez az ajándékozás tökéletes, állandó. Az isteni lényeg birtoklása, ajándékozása és visszaajándékozása teremtmények között nem lehetséges, de az istenségben igen. A mindent odaadás és ennek visszaajándékozása az atyai kinyilatkoztatás alapja: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,11). A Fiúisten a visszaajándékozással adja az alapját az Atya kijelentésének: Istenben ugyanis nincs semmi változás, még árnyéka sincs a változásnak. Amikor az isteni működés történik, csak az előre, öröktől fogva tudott, elhatározott és pontos megvalósulása teljesül az örökké érvényes isteni akaratnak. Az Atya és a Fiú együttesen akar mindent, és származtatja a Harmadik Isteni Személyt, a Szentlelket, neki ajándékozva az immár közös isteni természetet, Ő pedig ezt a közös ajándékozást ugyanúgy egyetlen lehelettel viszonzozza, adja vissza az Atyának és a Fiúnak. A teremtésben az Atya a teremtett dolgoknak és emberi és angyali teremtményeknek csupán a végtelen szeretet parányi vonatkozásait adhatja. Ám azt akarja, hogy a végtelen ajándékozásnak isteni fénye ragyogja be ezeket a teremtményeket is. Ezért akarta már kezdettől fogva a teremtés megkezdésétől, hogy a Fiú vegye fel isteni természete mellé az egyetlen kettős természetet, az emberekét. Ezt az isteni természetéhez kösse hozzá elválaszthatatlanul és rendelje Isteni Személye irányítása alá. Így istenségének fénye áragyogja emberi természetén keresztül az összes anyagot, emberi lelkén keresztül pedig az angyalokat és az emberek lelkét. Az Ő emberi lelke így lesz ősmintája az angyaloknak és minden ember lelkének, az Ő emberi teste pedig ősmintája az emberek testének és minden anyagnak. A Fiú ezt az atyai tervet megértette és örömmel vállalta velünk, az emberekkel való testvériséget. Az Atya pedig a megkeresztelkedés alkalmával gyermekévé, Fia testvéreivé, a mennyország örököséivé tesz minden embert, aki megérti az Atya meghívó szavát és igyekszik élni Atyánk kegyelmével a szeretet

egyre tökéletesebb életét. Arra törekedjünk mindnyájan, hogy ennek az istengyermeki életnek egyre magasabb fokára jussunk fel, és ezzel szólítson maga elé Atyánk a mennybe érkezésünk pillanatában: jöjj elé, szeretett gyermekem!

4. rész

Jobban érti már mindenki, hogy mit jelentett az atyai kinyilatkoztatás a Jordán partján, ahol Keresztelő Szent János és a körülötte tolongó Messiás-váró tömeg az Ábrahám megáldása óta várt fényes eseményt figyelt. A Fiúisten ugyanolyan végtelen szeretettel és csorbíthatatlanul ajándékozta vissza az Atyának az isteni születés alkalmával adott tökéletes istenséget. Vállalta, hogy Atyja teremtő jóságát úgy ragyogtatja meg, hogy az emberi lényeket egyelőre elvben, később majd valóságosan is fölvesz isteni természete mellé és alárendeli Isteni Személyének. Így minden cselekedete isteni értékű lesz, meg tudja váltani szenvedésével, kereszthalálával és feltámadásával az összes embertestvért, és kinyithatja számukra a mennyországot. Ha tovább vizsgáljuk földi életét, születésekor néhány pásztor, majd a napkeleti bölcsek tudták meg isteni titkát. Harminc éves koráig szerény létű, názáreti munkás életéből senki sem következtetett arra, hogy a világ-mindenség teremtője építi vagy javítja a házát, fűrészezi, gyalulja bútorait. Mindezt csupán három éves nyilvános működés követi. Nagy figyelmeztetés a törtető világ, főként a mai kor nagyzási mániában szenvedő társadalmának: az ember értéke kizárólag attól függ, hogy azt cselekszi-e, amit a Mennyei Atya tetetni akar vele. Nem sérti az ajkbiggyesztő megszólítás: „Ő a Názáreti Jézus, az ács fia”. A harminc évesen megkezdett nyilvános élete is az volt, amit Isten Atyja parancsolt neki. Negyven napos étel nélküli, átímadkozott nagybőjtje csak a leselkedő sátánnak tűnt fel, aki meg is kísértette a nagyravágyó embereken kicsiszolt módszerével: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré! Azt felelte neki: Nem csak kenyérről él az ember, hanem minden igével is, amely az Isten szájából származik. Most a szent városba vitte az ördög, és a templom párkányára állította.

Ha Isten Fia vagy – mondta –, vesd le magad, hiszen írva van: Parancsot adott angyalainak, a kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad! Jézus így válaszolt: Az is meg van írva: Ne kísértsd Uradat, Istenedet! Végül egy igen magas hegyre vitte az ördög, s felvonultatta előtte a világ minden országát és dicsőségüket. Ezt mind neked adom – mondta –, ha leborulva imádsz engem. Jézus elutasította: Távozz, ördög! Meg van írva: Uradat, Istenedet imádd, s csak neki szolgálj. Erre otthagyta az ördög, és angyalok jöttek a szolgálatára” (Mt 3,1-11). Jézus az örök isteni igazságokat tanítja: „Jézus az égre emelte tekintetét, és így imádkozott: Atyám, elérkezett az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged. Hatalmat adott neki minden ember fölött, hogy akiket neki adott, azoknak örök életet adjon. Az az örök élet, hogy ismerjenek téged, az egyedüli igaz Istent, és akit küldtél, Jézus Krisztust. Én megdicsőítettelek a földön: a feladatot, amelynek elvégzését rám bízta, elvégeztem. Most te dicsőíts meg, Atyám magadnál: részesíts abban a dicsőségben, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett”. (Jn 17,1-5) Jézus az összes kinyilatkoztatott igazságot tanítja: „Ne gondoljátok, hogy megszüntetni jöttem a törvényt vagy a prófétákat. Nem megszüntetni jöttem, hanem teljessé tenni. Bizony mondom nektek, míg ég és föld el nem múlik, egy i betű, vagy egy vesszőcske sem vész el a törvényből, hanem minden beteljesedik” (Mt 5,17-18). „Fütkészitek az Írásokat, mert azt hiszitek, hogy örök életet találtok bennük. Bár éppen rólam tanúskodnak, mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen. Dicsőítést nem fogadok el az emberektől. Ismerlek benneteket, nincs meg bennetek az Isten szeretete. Atyám nevében jöttem, s nem fogadtatok el. De ha valaki a maga nevében jönne, azt elfogadnátok. Hogyan is hihetnétek, amikor egymást dicsőítitek, de azt a dicsőséget, amely az Istentől való, nem keresitek” (Jn 5,39-44).

5. rész

Azért szeretett Fiú Jézus Krisztus, mert a végtelen isteni szeretetet végtelen szeretettel viszonzozza az Atyának, és adják tovább csorbíthatlanul a Szentléleknek. Nemcsak vállalja a teremtésben a közös, szentháromságos, teljesen egyetértő közreműködést, hanem azt a csodálatos tervet is, hogy a teremtmények minden fajtáján segít ragyogtatni az isteni fényből annyit, amennyit a teremtmények természete közvetíteni képes. Ezért vállalja, hogy istensége mellé örökre felveszi az emberi természetet, hozzáfűzi isteni természetéhez, és Isteni Személye parancsára őstípust alkot az angyalok minden fajtájának és az emberi lelkeknek saját emberi lelkéből, az anyagvilágnak pedig őstípust rendel emberi testéből. Ezen kívül átveszi a sátán elleni harc irányítását, mint azt a hármasságban félreérthetetlenül igazolta a negyven napos böjtje után. A kiválasztott apostoloknak is azonnal megadja a sátán elleni harchoz a felsőbbes isteni erőt: *Üzzétek ki az ördögöket! Hűségesen ragaszkodik az Atya által tervezett megváltáshoz: egyetlen asszony súlyos vétke indítja el a történelem bűnáradatát. Isten azonnal közli a sátánnal: „Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé. Ő széttiporja fejedet, te meg a sarkát veszed célba”* (Ter 3,15). Egyetlen asszony egyetlen ivadékaról szólt az ősevangélium. A szeplőtelenül fogantatott (az ősbűn miatt minden ember megszentelő kegyelem nélkül kapja a lelkét a Teremtő kezéből. Ettől a szeplőtől csak Jézus Édesanyja mentesült) Szűz Mária és a Szentlélektől fogantatott Isteni Magzata vívja meg harcát a sátán ördöghadával. Egyedül Ő fogja kinyitni a benne hívőknek, és a keresztségét felvevőknek a mennyországot. (Mk 16,15-16) Ezt a fontos pontosítást Jézus kérdése készítette ki Péter apostolból: *„Hát ti mit mondotok, ki vagyok? Simon Péter válaszolt: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia. Erre Jézus azt mondta neki: Boldog vagy Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én menynevei Atyám. Én is mondom neked: Péter vagy, erre a sziklára építem egyházamat, s az alvilág kapui nem vesznek rajta erőt. Neked adom a mennyek országának kulcsait. Amit megkötsz a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldasz a földön, a mennyben is föl lesz oldva”* (Mt 16,15-19). Ez nem jámbor vélemény, hanem alapigazság, amit

nem lehet megkérdőjelezni. Benne van az Atya, a Fia, Péter, aki a többi pápában él tovább, Jézus egyetlen Egyháza, és pontosan a megváltás. Ezt erősíti meg Jézus: „Ettől kezdve Jézus jelezni kezdte tanítványainak: Jeruzsálembe kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, megölik, de harmadnapra föltámad.” (21) Hogy valakinek eszébe ne jusson ezt tagadni, Jézus „kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni. Míg imádkozott, külseje teljesen átváltozott, ruhája fehér lett és ragyogó. És íme, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés. Megdicsőülten jelentek meg, és a haláláról beszélgettek, amelyet Jeruzsálemben kell majd elszenvednie.” (Lk 9,28-31) Mózes és Illés a pokol tornácáról jött fel, de megdicsőülten álltak Jézus mellé. Így jelezték az apostoloknak, hogy a pokol tornáca kiürül hamarosan Jézus kereszthalálának érdemeiből, megtörténik az újszövetség megkötése az utolsó vacsorán, ahogy Jeremiás próféta hatszáz éve megjövendölte: „Bensejükbe adom törvényemet, és a szívükbe írom” (Jer, 31,31-34). Hol? Az utolsó vacsorán. A harmadik kehely bor felett fogja majd Jézus elmondani: „Ez a kehely az újszövetség az én véremlében, amelyet értetek kiontanak” (Lk 22,20). Mózes és Illés, az Ószövetség krémjéből a Törvény és a próféták képviselői hódolnak az Új és örök Szövetség megkötőjének, Jézusnak. Valakinek kétsége vagy bátorsága ne legyen ezt megkérdőjelezni: „Pétert és társait elnyomta az álom. Amikor fölébredtek, látták dicsőségét, és mellette a két férfit. Ezek már épp menni készültek. A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok!” (Lk 9,32.35)

6. rész

A végtelen szeretetű Istenatyának azért szeretett Fia Jézus, mert helyre akarja állítani Atyja igazi országát. Ez az az igazi ország, amely a Jézus által fogalmazott legszentebb imádságban a legelső kérés: „Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, miképpen mennyben, úgy a földön is” (Mt 7,9-10). A pogánnyá vedlett emberi gondolkodás központja az „ÉN”. Ennek az eltorzult világi gondolkodásnak a saját jóléte a fontos. Az Úr Jézus kifogásolja ezt, mert minden embernek az a földi

küldetése: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből,, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb és első parancs. A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták” (Mt 22,37-40). Így is fogalmazhatnánk: Isten minden embernek ezt adta életcéllul, hogy a szeretet parancsát valósítsa meg. A sorrend: Isten, a felebarát és én. A zsidók Jézustól azt kérik számon: „Miért térnek el tanítványaid az ősök hagyományaitól? Evés előtt ugyanis nem mossák meg a kezüket. így felelt nekik: Hát ti miért szegitek meg Isten parancsát hagyományotok kedvéért? Azt mondta az Isten: Tiszteld apádat és anyádat, és: Aki apját vagy anyját gyalázza, halállal lakoljon! Ti pedig azt mondtátok: Ha ezt mondja valaki apjának vagy anyjának: korbán, vagyis áldozati ajándék az, amivel megsegíthetnélek, akkor már nem engeditek, hogy bármit tegyen is apjáért vagy anyjáért; és így érvénytelenné teszitek az Isten ígését hagyományokkal, amelyet továbbadtatok; de sok más ehhez hasonlót is tesztek. Képmutatók! Találóan jövendölt rólátok Izajás: Ez a nép ajkával tisztel engem, de a szíve távol van tőlem. Hamisan tisztelnek, tanításuk csak emberi parancs” (Mt 15,1-9). Jézus remekül összefoglalja küldetését az utolsó vacsorán: „Ha megteszitek, amit parancsolok nektek, a barátaim vagytok. Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátaimnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, és arra rendelvek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle. Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást!” (Jn 15,14-17) „Jézus tudta, hogy az Atya mindent a kezébe adott, s hogy Istentől jött és Istenhez tér vissza”. (Jn 13,3) Ezért a szeretetet egy rabszolgai munkával, tanítványai lábának megmosásával gyakorolja. A nyilvános működése is csupa szeretet-szolgálat: tanít és gyógyít, szorítja kifelé a sátánt. Szent Pál remekül foglalja össze az Úr küldetését: „Ugyanazt a lelkületet ápoljátok magatokban, amely Krisztusban volt. Ő Isten formájában volt, és az Isten-nel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem kiüresítette magát, szolgai alakot öltött, és hasonló lett az emberekhez. Külséjét tekintve olyan lett, mint egy

ember. Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr”. (Fil 2,5-11)

7. rész

Jézus azért volt szeretett Fia az Atyának, mert mindig mindenben az Ő akaratát cselekedte. Ezt nevezhetjük tökéletes engedelmességnek, a megváltott keresztény világ legfőbb értékmérőjének. Az isteni természet (lényeg) végtelen ismeret (mindentudás) és végtelen jóakarát, vagyis szeretet. A zsidóknak nehéz volt ezt megérteni? Jézus egy példabeszéddel kívánta megértetni népével: „Senki sem hasít ki új ruhából foltot ócska ruhára. Hiszen akkor az újat is tönkretenné, s az ócskára se illenék az új folt. Senki sem tölt újbort régi tömlőkbe. Vagy ha mégis, az újbor szétveti a tömlőket, a bor kiömlik, a tömlők meg tönkremennek. Az újbor új tömlőbe való” (Lk 5,36-38). Ábrahám áldást kapott Istentől. Az Úr megmondta neki, hogy száz éves gyermektelensége után az Isten különös áldása elindít egy új népet az addig szülni nem tudó feleségéből. Az utódai annyian lesznek, mint a földön a porszem. De hozzá teszi: „Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége” (Ter 12,3). Tehát a neki ígért áldás betelik, mert megszületik Ábrahám népéből a világnak ígért Megváltó, akiben a föld minden nemzetsége visszakapja az ősszülők miatt elvesztett üdvösséget (Mt 16,16-19). A zsidók közül nem mindenki értette a régi tömlő és újbor paraboláját. Még kevésbé értették és értik ma is a befejező gondolatot, amellyel Jézus lezárja ezt az újabb két évezredes vitát: „Aki óbort iszik, nem kíván újat inni, mert hisz: Jobb az ó, – mondja” (Lk 5,39). Szent Pál jajongva imádkozik vér szerinti rokonaiért, mert elvesztették Jézusba, a Messiásba vetett hitüket, és csak utolsónak fognak megérintni a nemzetek közül. Minden katolikus hívőnek tudnia kell, hogy Isten kegyelme ajándék: természetfeletti ajándék. Az ajándék mindig ingyenes, megvásárolni semmivel nem lehet. Isten viszont ahhoz ra-

gaszkodik, hogy ezt a legnagyobb ajándékot, főként a megszentelő kegyelmet kérni kell, vagyis csak imádsággal lehet megkapni. Jézus ezért imádkozik hosszan főpapi imájában az utolsó vacsorán: „Atyám, érkezett az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged. Hatalmat adtál neki minden ember fölött, hogy akiket neki adtál, azoknak örök életet adjon. Az az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedüli igaz Istent, és akit küldtél, Jézus Krisztust. Én megdicsőítettelek a földön, a feladatot, amelynek az elvégzését rám bízta,„ elvégeztem. Most te dicsőíts meg, Atyám magadnál: Részesíts abban a dicsőségben, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett.” (Jn 17,1b-5) Az apostolokért való imában: „Kinyilatkoztattam nevedet az embereknek, akiket a világból nekem adtál. A teid voltak, s nekem adta őket, és megtartották tanításodat. Most már tudják, hogy minden, amit nekem adtál, tőled van. A tanítást, amit kaptam tőled, továbbadtam nekik. El is fogadták, s ezzel valóban elismerték, hogy tőled jöttem, és elhitték, hogy te küldtél engem. Értük könyörgök. Nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál.” (6-10) A hívókért való imában: „De nem csak értük könyörgök, hanem azokért is, akik a szavukra hinni fognak bennem. Legyenek mindnyájan egyek. Amint te, Atyám bennem vagy, s én benned, úgy legyenek ők is bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem. Megosztottam velük dicsőséget, amelyben részesítettél, hogy egygé legyenek, amint mi egy vagyunk: én bennük, te bennem, hogy így ők is teljesen egygé legyenek, s megtudja a világ, hogy te küldtél engem, és szereted őket, amint engem szeretted. Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol vagyok, s lássák dicsőségemet, amelyben részesítettél, mivel már a világ teremtése előtt szeretted. Én igazságos Atyám! A világ nem ismert meg, de én ismerlek, s ők is felismerték, hogy te küldtél. Megismertettem velük nevedet, és ezután is megismertetem, hogy a szeretet, amellyel szeretsz, bennük legyen, s én is bennük legyek.” (20-26)

8. rész

A gyönyörű imádságok, amelyeket Jézus az Atyához mondott el az utolsó vacsorán, nagyon fontosak voltak. Az ősbűn elkövetése után Ádám és Éva elvesztette az Úrtól kapott megszentelő kegyelmet, amelyet mindkettőjük lelkének teremtésekor kaptak ajándékként maguknak és a majd tőlük származó utódaiknak. Ez az ajándék Isten gyermekeivé és a mennyország örököseivé tette őket. A tilalom, amelyet Ádámnak adott az Úr, örökre szólt: „a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla, meghalsz” (Ter 2,17). A halálos bűn lelki halált okoz. Ilyen értelemben a bűn napjától érvényes a kegyelemvesztés, az istengyermekség kiváltsága megszűnt, és bezárult a mennyország az ősszülők és minden utódjuk előtt. A „testi halál” bekövetkezése az a földi élet végét jelenti, amikor megszűnik az érdemszerzés ideje. Ennek a lényege, hogy a szellemi természetű emberi lélek eltávozik a testből, amelynek éltetője volt. Isten nem akarja elpusztítani a vétkes embert: „Senki sem ment föl a mennybe, (hogy azt kinyissa), csak aki alászállt a mennyből, az Emberfia (aki a mennyben van). Amint Mózes fölemelte a kígyót a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen. Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvösséget szerezzen a világnak. Aki hisz benne, az nem esik ítélet alá, aki azonban nem hisz, már ítéletet vont magára, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiában. Ez az ítélet: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert tetteik gonoszak voltak. Mert mindenki, aki gonoszat tesz, gyűlöli a világosságot, s nem megy a világosságra, nehogy kiderüljenek tettei. Aki ellenben az igazsághoz szabja tetteit, a világosságra megy, hadd derüljön fény a tetteire, amelyeket az Istenben vitt végbe.” (Jn 3,13-21) Az Ószövetség választott népe, Ábrahám és az ő leszármazottai hittek Istenben, vállalták az Ószövetséghez csatlakozás külső jelét, a körülmetélkedést. Tudomásul vették, hogy ebből az ábrahámi népből születik meg az Istentől küldött Megváltó: Benned nyer áldást a föld minden nemzetsége, az Istentől küldött Megváltó. Számítottak erre a küldöttre. Az idős farizeus, hívő zsidó, Nikodémus felfigyelt Jézusra, és titokban elment hozzá „Rabbi, tudjuk, hogy Istentől küldött tanító vagy, hisz senki sem vihet végbe olyan jeleket, amelyeket te végbe-

viszel, ha nincs vele az Isten.” Jézus közli vele, hogy minden ember bemehet az Isten országába, aki újjá születik vízből és Szentlélekből (Jn 3,3 és 8). Jézus azt tanítja, hogy Ő arról beszél, amit tenni és hinni kell, mégpedig úgy, hogy mindazt látta, amit tanít (3,11). „Senki sem ment föl a mennybe, csak aki alászállt a mennyből, az EMBERFIA, aki a mennyben van” (13). Jézus, mint a második Isteni Személy öröktől fogva a mennyben van, de mindenütt jelen van az egész világon. Most az Atya akaratából megtestesült, isteni természete mellé fölvetett egy komplett emberi természetet, egy embertestet és emberlelket emberi személyiség nélkül, aki alászállt a mennyből, mint Emberfia (13b). Ennek a végső bizonyítéka az lesz, hogy amint Mózes fölemelte a kígyót a pusztában, (Szám 21,9), úgy fogják felemelni az Emberfiát is, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen (Jn 3,14-16). Ez a mostani eljövetele nem isteni ítékezés, a bűnösök pokolra küldése lesz: Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvösséget szerezzen a világnak. Aki hisz benne, az nem esik ítélet alá, aki azonban nem hisz (benne), már ítéletet vont magára, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiában. (17-18) Ez az ítélet: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették sötétséget, mint a világosságot, mert tetteik gonoszak voltak. Mert mindenki, aki gonoszat tesz, gyűlöli a világosságot, s nem megy a világosságra, nehogy kiderüljenek a tettei. Aki ellenben az igazsághoz szabja tetteit, a világosságra megy, hadd derüljön fény a tetteire, amelyeket az Istenben vitt végbe. (19-21) Nikodémus nem volt hivatalos Jézus perére a főtanácsba. Jézus holttestét viszont Arimateai Józseffel ő temette el. (Jn 19,38-42)

9. rész

Jézus az Atya Szeretett Fia emberi természetet vett magára emberi személyiség nélkül. Az emberi természet is az övé, az Isten Fia birtoka lett a felvett emberi természet is, azzal is művelt tetteket, és ezek a tettek is isteni értékűek lettek. A megváltást csak így tudta végbevinni. A vezetőik a harmadik zsidó tartomány és annak kicsi városkájának egyszerű iparosa előtt nem akartak meghajolni. Belekötöttek tanításába,

végül Belzebubnak, az ördögök fejedelmének nevezték. Jézus csodái sem hatották meg őket. Ekkor Jézus így nyilatkozott: „Ha magam mellett teszek tanúságot, érvényes a tanúságom, mert tudom, honnan jöttem és hova megyek. Ti ellenben nem tudjátok, hogy honnan jöttem, és hova megyek. Ti innen alulról valók vagytok, én meg felülről való vagyok, ti e világból vagytok, én nem e világból vagyok. Azért mondtam nektek, hogy bűnötökben haltok meg, mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok bűnötökben” (Jn 8,14. 23-24). Itt és a következő sorokban a „vagyok” olyan értelemben hangzik el, mint az égő és el nem hamvadó rózsabokorból hallotta Mózes Istentől. „Az vagyok én, aki nem volt és nem lesz, hanem folyamatosan és örökké változatlanul Van” (Kiv 3,13-15). E magyarázat mellé más vonalon is állandóan adja az eligazítását: tanítását az addig ismeretlen hit-titkokról, a megváltásról és annak eszközéről, az istenemberi szenvedéséről, a kereszthalálról, majd a feltámadásáról, a Szentlélekről, a bűnök bocsánatáról, a mennyország ajtajának megnyitásáról. Mindezeket csodatetteivel teszi hihetővé. Hogy lesz erre alkalmas valaki? Van egy másik szempont is, amit Jézus az emberiségnek tanítása központjaként mutatott be. „Amikor Jézus körül nézett (Tibériás tavának a partján), és látta, hogy nagy sereg ember tódul hozzá, megkérdezte Fülöptől: Honnan veszünk kenyeret, hogy legyen mit enniük? Ezt ezért kérdezte, mert próbára akarta tenni, maga ugyanis tudta, mit fog végbevenni. Kétszáz dénár áru kenyér sem elég, hogy csak egy kevés jusson is mindenkinek, felelte Fülöp. Az egyik tanítvány, András, Simon Péter testvére megszólalt: Van itt egy fiú, akinek van öt árpakenyere és két hala, de mi ez ennyinek? Jézus meghagyta: Telepítsétek le az embereket! Azon a részen sok fű volt. Letelepédtek hát, s csak a férfiak voltak szám szerint ötezren. Jézus akkor kezébe vette a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepédett embereknek, s ugyanígy a halból is adott, amennyit csak akartak. Amikor jóllaktak, szólt tanítványainak: Szedjétek össze a maradékot, nehogy kárba vesszen. Összeszedték, s tizenkét kosarat töltöttek meg az öt árpakenyér maradékából, amit meghagytak azok, akik ettek. Amikor az emberek látták a csodajelet, amelyet Jézus végbevitt, így beszéltek: Bizonyára ez az a próféta, akinek el kell jönnie a világba. Jézus észrevette, hogy körül akarják venni, erőszakkal meg akarják tenni királynak, azért visszament a hegyre egyedül”

(Jn 6,5-15). Ez a csoda megkérdőjelezhetetlenül megtörtént. Ötezer éhes férfi és legalább ugyanannyi asszony és gyerek, mindegyik éhesen jön. Eszébe sem jut az éhség. Jézust csak hallgatni akarják és a betegeiket meggyógyíttatni. Jézus nem reklámot csinál. Most is tanít, mint mindig. És az éhezőknek kenyeret adni az mennybemenetelt érdemel. Jézus nagy jót tett ezekkel a szegényekkel. Számolnia kellett azzal, hogy a tízezres tömegnek felcsillan a szeme: Atyáink ezerkét-száz évvel korábban Mózes jóvoltából negyven évig éltek a mennyből menetrendszerűen hulló mannán. Jézus még nagyobb kedvence lehet Istenünknek. Mint királyunkat biztassuk: nekünk, birtoktalanoknak igazán jól jönne a mindennapi mennyei kenyér. Dolgozni sem kellene érte. Mibe került volna ez Jézusnak? Egy intésébe, de ezt a kisebb jót nem akarta adni, mert a munkánkból eltartott családunk jobban szeret, ha nagyobb áldozatból származik a mindennapi ennivaló. Egyéb-ként sokkal értékesebb kenyeret akar adni az Úr.

10. rész

Jézus észrevette, hogy körül akarják venni, erőszakkal meg akarják tenni királynak, azért visszament a hegyre egyedül. Amikor beesteledett, tanítványai lementek a tóhoz, bárkába szálltak, és elindultak a tó túlsó partjára, Kafarnaum felé. Már egészen besötétedett, és Jézus még mindig nem tért vissza hozzájuk. Erős szél támadt, s a tó háborgott. Amikor már eveztek huszonöt-harmincstádiumnyit (4,5-5,5 km, 1 római stádium 185 m) látták, hogy Jézus a vízen járva közeledik a bárkához. Megijedtek. De ő bátorította őket: *Én vagyok, ne féljete!* Föl akarták venni a bárkába, ám de a bárka nyomban partot ért ott, ahová tartottak” (Jn 6,15-21). Ezt a részt egészíti ki Máté evangéliuma: „Amikor a tanítványok észrevették, hogy a vízen jár, megrémültek. Kísértet, mondták, s félelmükben kiabáltak. Jézus azonban megszólította őket: *„Bátorság! Én vagyok, ne féljete!* Erre Péter így válaszolt: *Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy odamenjek hozzád a vízen!* Gyere! – felelte. Péter kilépett a bárkából, és elindult Jézus felé a vízen. Az erős szél láttára azonban megijedt, és amikor merülni kezdett, felkiáltott: *Uram, ments meg!* Jézus kinyújtotta a kezét és megfogta. Te

kishitű, vonta kérdőre, miért kételkedtél? Amikor beszállt a bárkába, a szél nyomban elült. Akik a bárkában voltak, leborultak előtte és megvallották: Valóban Isten Fia vagy” (Mt 14,26-33). A két evangélista által rögzített történet nemcsak isteni nagylelkűség csodálatos üzenete. Nemcsak egy igen nagyvonalú vendéglátás tízezer szegény zsidónak a kietlen tóparton, hogy példát nyújtson a XXI. század nagyszájú gazdagjainak, hanem nekünk, a becsapott emberi történelemnek szánt, szemet és józan észet nyitogató üzenete az istentagadó modern kor gyermekeinek. Mert a csodálatos kenyérszaporítás, az éjszakai csónakázás és különleges Jézus-élmény önmagában is nagy lecke minden gondolkodni tudó emberfiának, de a másnapi kafarnaumi isteni ki nyilatkoztatás kimondottan a modern kor 7,2 milliárd szegény emberének felkínált isteni mentőprogram. Mi volt Jézus célja az ismertett történelmi tényekkel? Megmondta az őt felkereső kis csapatnak a kafarnaumi zsinagógában. Mert a tízezerből néhány tíz felkérezkedett az előző nap óriási eseménye helyén feltűnt bárkákba és Kafarnaumba utaztak. Benéztek a zsinagógába és boldogan érdeklődtek: „Mester, hogy kerültél ide? Bizony, bizony, mondom nektek, felelte Jézus, nem azért kerestek, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok. De ne romlandó eledelért fáradoztatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre. Ezt az Emberfia adja nektek, aki mellett maga az Atya tett tanúságot. Erre megkérdezték tőle: Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgot vigyünk végbe? Az tetszik Istennek, – válaszolta Jézus – , ha hisztek abban, akit küldött. De ők így folytatták: Hadd, lássuk, milyen csodajelet viszel végbe! Akkor majd hiszünk neked. Mit tudsz tenni? Atyáink mannat ettek a pusztában, amint az Írás mondja: Égi kenyeret adott nekik enni. Jézus erre azt mondta: Bizony, bizony, mondom nektek: Nem Mózes adott nektek kenyeret az égből, hanem Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. Mert az az Isten kenyere, aki alászáll a mennyből, és életet ad a világnak. Erre így szóltak hozzá: Urunk, adj nekünk mindig ebből a kenyérből! Én vagyok az élet kenyere, felelte Jézus” (Jn 6,25b-35a) Milyen ostoba ész lakott az emberek lelkében! Égből szállott a manna? Isten vagy teremtette, vagy a már teremtett anyagot alakított át mannává. Ez is isteni mű, de nem az égből postázta az Úr. Előző nap öt ember tenyérnyi kenyeret áldott meg Jézus és annyit teremtett, hogy

osztani lehetett. Ő Teremtő, Ő Isten. Nem kell, nem fogadják el. Pedig nem kenyeret kínál, hanem Mennyei Kenyeret, saját istenemberi testét kínálja eledelül a lelkeknek.

11. rész

„Én vagyok az élet kenyere”, mondta Jézus az őt kereső zsidóknak. Aki hozzám jön, többé nem éhezik, s aki bennem hisz, nem szomjazik soha. De megmondtam, hogy bár láttok, mégsem hisztek. Minden, amit nekem ad az Atya, hozzám jön. S aki hozzám jön, nem taszítom el. Mert nem azért szálltam alá a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem meg, hanem annak akaratát, aki küldött. Annak, aki küldött, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam az utolsó napon. Mert Atyámnak az az akarata, hogy mindenki, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen, s feltámasszam az utolsó napon” (Jn 6,35-40).

Jézus nem a test táplálására szánt földi kenyér. A manna, a zsidók vándorlási idejére adott, a levegőből a táborra hulló különös élelem volt. A test táplálékai mind megvoltak benne. A zsidó nép, Isten választott népe éhen halt volna, ha Isten ezzel a táplálékkal nem látta volna el őket. Már a honfoglalás első napján megszűnt a felülről lehulló ajándék-ennivaló, hiszen Kánaán földje „tejjel-mézzel folyó ország” volt, mindent megtermett, ami Isten ószövetségi szent népe részére szükséges volt. Isten viszont bárányt süttetett meg kovásztalan búzakenyeret, amikor Egyiptomból kiszabadította őket. A manna és a fürjek pedig az Ő jóvoltából mindaddig ajándékként szerepeltek a zsidók étlapján, amíg újra meg tudták termelni ennivalóikat. A húsvéti bárány meg a kovásztalan búzakenyér ezerháromszáz évig volt a sátán rabszolgaságából való szabadulás jelképe. Jézus, az Atyától küldött Megváltó istenemberi Testét adta iszonyatos halálban váltságdíjként, hogy az összes ember bűnét és az értük járó büntetéseket levezekelve. De ezen felül a bűnöktől sérült lelkeket is meg akarta szentelni és a föld porából való testet is hozzánevelni a megváltott lélekhez. Ehhez kell Jézus Szentséges Testének és Vérének kegyelemforrása. Erre Jézus az utolsó vacsorán tanította meg apostolait és mindannyiunkat: „Amint elérke-

zett az óra, asztalhoz telepedett a tizenkét apostollal együtt. Így szólt hozzájuk: „Vágyva vágytam rá, hogy ezt a húsvéti vacsorát elköltsem veletek, mielőtt szenvedek. Mondom nektek, többé nem eszem ezt, míg be nem teljesedik az Isten országaiban” (Lk 22,14-16). Elfogyasztották a sült bárányt, az Isten Bárányának jelképét. Csontot nem törtek benne az ősi előírás szerint, mert Jézus csontváza a halálban is sértetlen maradt. Aztán ettek hozzá kovásztalan búzakenyeret, olyan formában, mint az emberi tenyér. Amikor ezzel végeztek, „most egy kenyeret vett a kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre. Ugyanígy a vacsora végén fogta a (harmadik) kelyhet is, és azt mondta: Ez a kehely az újszövetség az én véremlében, amelyet értetek kiontanak” (19-20). Ezzel Jézus lezárta az Ószövetséget és megkötötte az új és örök szövetséget (Jer 31,31-33). Isten ezzel együtt lezárta az Ószövetség intézményeit, amelyeket Mózes közvetítésével rendelt el a Sínai hegyen és életbe léptek az új és örök Főpap jogai, tehát Jézusé. „Megírták a próféták: Mindnyájan Isten tanítványai lesznek. Mindenki, aki hallgat az Atyára és tanul tőle, hozzám jön. Nem mintha valaki is látta volna az Atyát, csak aki az Istentől van, az látta az Atyát. Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hisz bennem, annak örök élete van. Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannat ettek a pusztában, mégis meghaltak. Ez a mennyből alászállott élő kenyér, aki ebből eszik, nem hal meg. Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért” (Jn 6,45-51).

12. rész

Az előző nap vendégeinek egy csoportja a csodálatos kenyérszaporítás utáni napon megtalálta Jézust a kafarnaumi zsinagógában. Ezzel köszöntötték: „Mester, hogy kerültél ide? Bizony, bizony mondom nektek felelte Jézus: Nem azért kerestek, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok. De ne romlandó eledelért fáradozzatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre. Ezt az Emberfia adja nektek, aki mellett az Atya tett tanúságot. Erre megkér-

dezték tőle: Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgot vigyünk végbe? Az tetszik Istennek válaszolta Jézus, ha hisztek abban, akit küldött. De ők így folytatták: Hadd lássuk, milyen csodajelet viszel végbe! Akkor majd hiszünk neked. Mit tudsz tenni? Atyáink mannat ettek a pusztában, amint az Írás mondja: Égi kenyeret adott nekik enni. Jézus erre azt mondta: Bizony, bizony, mondom nektek: Nem Mózes adott nektek kenyeret az égből, hanem Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. Mert az az Isten kenyere, aki alászállt a mennyből és életet ad a világnak. Erre így szóltak hozzá: Urunk, adj nekünk mindig ebből a kenyérből! Én vagyok az élet kenyere felelte Jézus. Aki hozzám jön, többé nem éhezik, s aki bennem hisz, nem szomjazik soha. De megmondtam, hogy bár láttok, mégsem hisztek. Minden, amit nekem ad az Atya, hozzám jön. S aki hozzám jön, nem taszítom el. Mert nem azért szálltam alá a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem meg, hanem annak akaratát, aki engem küldött. Annak, aki engem küldött, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam az utolsó napon. Mert Atyámnak az az akarata, hogy mindenki, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen s feltámasszam az utolsó napon” (Jn 6,15b-40). Jézus nyíltan közli az őt keresőkkel, hogy a Mennyei Atya küldte, de ne kenyeret keressenek és várjanak el tőle, hanem Őt magát akarják elnyerni, mert Ő a mennyből alászállt élő kenyér. Ezt csak az érti meg, aki megkapta az Atya kegyelmét ennek megértésére. Az Atya régen előkészítette erre az emberiséget. Hatszáz évvel korábban Jeruzsálem lakosainak fogságba hurcolása idején ezt üzenté: „Akkor egyetlen szívet adok nekik és új lelket: kitépem testükből a kőszívet, és hússzívet adok nekik, hogy törvényeim szerint éljenek, tartsák szem előtt parancsaimat és teljesítsék őket. Akkor a népem lesznek, én meg az Istenük leszek” (Ez 11,19-20). Jézus jelet adott istenségére: amikor a tízezer embert jóllakatta az öt darab árpakenyérrel és a két hallal, állandóan teremtenie kellett az elfogyasztott kenyér pótlását. Mindaddig kapták a jóízű árpakenyeret, amíg tízezren meg nem töltötték a gyomrukát. A nagyobbacska kenyérdarabokat pedig a tizenkét apostolnak kellett kosárba gyűjteni. Voltak ellenvetések hittagadók részéről, hogy Jézus hipnózissal csapta be az embereket. A jóllakott emberek feszülő gyomrát nem lehet félremagyarázni. Kafarnaumban vita támadt arról is: „Hogy adhatja ez

a testét eledelül?” (Jn 6,52). Jézus nem darabolja föl a testét, hanem kenyeret és bort változtat át saját testévé és vérévé. Az átváltoztatott anyag lényege változik át, az, ami a kenyeret kenyérré teszi. Jézus a tó vizén sétált az apostolok bárkája után: teljesen elvette teste súlyát, nem úszott, nem süllyedt, nem a kiszorított vízmennyiséggel csökkent a súlya. Nekünk, fizikával foglalkozó modern embereknek, filozófiai műveltség birtokosainak érteni lehet egyet-mást. Akik mannátt ettek, nem lettek halhatatlanok. Jézus Szent Testét és Vérét fogyasztók a szentáldozásban örök életre készítik fel a testüket is, nemcsak a lelküket: „Ez a mennyből alászállott kenyér nem olyan, mint az, amelyet atyáitok ettek, és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (58). A ma élőket hozzá kell segítenünk, hogy Jézust próbálják gondolkodva olvasni, megérteni.

13. rész

Ma az Isten ismerete nélkül élőket nekünk, Isten gondolkodó gyermekeinek kell elvezetnünk Jézushoz, az Atya szeretett Fiához, mert most a láthatatlan, ismeretlen, letagadott Atyát csak rajtunk keresztül tudják megismerni, vagy sehogy. Fülöp apostol az utolsó vacsorán, Jézus utolsó óráiban kérte: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, s az elég lesz nekünk. Már oly régóta veletek vagyok, felelte Jézus, és nem ismersz, Fülöp? Aki engem látott, az Atyát is látta. Hogy mondhatod hát: Mutasd meg nekünk az Atyát? Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok, s az Atya bennem? A szavakat, amelyeket hozzátok intézek, nem magamtól mondom, s a tetteket is az Atya viszi végbe, aki bennem van. Higgyétek, hogy én az Atyában vagyok, s az Atya bennem. Ha másképpen nem, legalább a tetteimért higgyétek”. (Jn 14,8-11) János apostol jó fél évszázad múlva elevenítette fel ezt a párbeszédet, amikor az evangéliumát megírta. Nyilván ezért kezdi így Jézus történetét: „Kezdetben volt az Ige, az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige, ő volt kezdetben Istennél. Minden általa lett, nélküle semmi sem lett, ami lett. Benne az élet volt, s az élet volt az emberek világossága. A világosság világít a sötétségben, de a sötétség nem fogta fel” (1,1-5). „Mindannyian az ő teljességéből részesültünk kegyelmet kegyelem-

re halmozva. Mert a törvényt Mózes közvetítette, a kegyelem és az igazság azonban Jézus Krisztus által lett osztályrészünk. Istent nem látta soha senki, az Egyszülött Isten nyilatkozta ki, aki az Atya öléből van” (1,16-18). A csodálatos kenyérszaporítás után a csodából nem okulva az ingyen élni akarók más jelet követeltek. Jézus az ószövetség íróira hivatkozik: „Megírták a próféták: Mindnyájan Isten tanítványai lesznek. Mindenki, aki hallgat az Atyára (a prófétákat olvasva) és tanul tőle, hozzám jön. Nem mintha valaki látta volna az Atyát, csak aki az Istentől van, az látta az Atyát (Jn 6,45-46). Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannát ettek a pusztában, mégis meghaltak. Ez a mennyből alászállott kenyér, aki ebből eszik, nem hal meg. Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok (az utolsó vacsorán és a kereszten), a testem a világ életéért” (48-51). Ádám és Éva Istentől áldott kenyérgabonát vett kézbe. Jézus az átkozott föld átkozott terméséből sült kenyeret vette kézbe az utolsó vacsorán és azt változtatta át saját testévé, amely test az istenemberi teste. Magára vállalta a földre született-születő minden ember bűnét és az értük járó büntetést is, fölvitte a saját testén a keresztfára, mint átkot (Gal 3,13) és „áldott kenyérként adja nekünk a világ életéért” (Jn 6, 51b). A kafarnaumi kemény katekézis mivel végződik? A „manna-vágyó”, ingyenélő többségnek kellene valami újszerű ötlet, hogy ne kelljen dolgozni, csak kapják meg az előző napi isteni vendéglátást. A csalódás után elpárolognak. Jézus tanítványai között is vannak kritikusok, akik nem a mennyországot igénylik, keményen kitartanak a földi világaluralmat váró messiás hitben. Jézus az apostoloknak is felteszi a kérdést: „Bostráncoktok rajta? Hát, ha majd látjátok, hogy az Emberfia fölmege oda, ahol azelőtt volt. A lélek az, ami él, a test nem használ semmit. Hozzatok intézett szavaim lélek és élet. De vannak köztetek, akik nem hisznek. Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik nem hisznek, és ki fogja elárulni. Aztán így folytatta: „Azért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, ha az Atya meg nem adja neki.” (Jn 6,61b) Jézus azért a tizenkettőhöz fordult: Ti is el akartok menni? Simon Péter felelt neki: Uram, kihez mennénk? Tied az örök életet adó tanítás. Mi hittünk és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje. Jézus így válaszolt: Nem tizenkettőtököt választottam ki? De egyikőtök ördög. Júdást értette rajta, az iskarióti Simon fiát. Mert ő lett az árulója, egy a tizenkettő közül” (67-71).

14. rész

Mit tehetünk azért, hogy az istentelenség századaiban laicizálódott világ Isten gyermekévé és a mennyország örökösévé váljék? Mintha az ősbűn következtében a bálványimádás újra le tudná tarolni Isten gyermekeinek virágoskertjét. Négyezer éve Isten azt mondta Ábrahámnak: „Benned nyer áldást a föld minden nemzetsége.” Kétezer éve az Ószövetség várva várt Messiása eljött közénk úgy, ahogy Dániel leírta Gábiel angyal szavait a hetek jövendölésében. „Hetven hete van népednek és szent városodnak. Akkor véget ér a gonoszság, lepecsételik a bűnt és levezeklik a vétket. Elérkezik az örök igazság, megpecsételik a látomást és a jövendölést, és fölkenik a Szentek Szentjét (a Messiást). Hetvenkét hét elteltével megölnék egy Fölkentet (a Messiást). A várost és a szentélyt elpusztítja egy eljövendő nép és vezér (a római Vespasianus majd a fia, Titus). Áradat vet neki véget, s a háború és az elhatározott pusztulás mindvégig tart” (Dán 9,24-26). Jézus keményen dolgozott azért, hogy nagy öröm forrásaként az üdvösség legfőbb eszközeként mutathassa be tízezer embernek az Eucharistiát, az Oltáriszentséget. A tömeg eloldalog: nem hisz Jézusnak, csak a tizenkettő marad vele, köztük Júdás, az áruló. Az első keresztény évezred végén Európa népei keresztények voltak. A világ ezt a kis kontinenst látta Jézus titokzatos testének. A mennybevitt Szűzanya ennek a védelmére kérte fel nemzetünket. Ezer éven át védtük Európát a pogány támadásoktól. A Lourdes-i keresztúton a X. állomás nekünk jutott: Jézust megfosztják ruháitól. Nagy figyelmeztetés volt nekünk abban a francia közegben, amely az észak-francia Trianonban ült össze ítéletet tartani fölöttünk. Jézus ezt saját szenvedéseinek folytatásául szánhatta. A világ megváltása az utolsó vacsora keretében kezdődött Jézus Testének és Vérének titokzatos áldozati bemutatásával. A kenyér és a bor átváltoztatásával és Jézus parancsával: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” (Lk 22,19) Ezzel a nagy jelentőségű példával mutatnék rá arra a jézusi megváltásra, hogy a világ csak a szenvedéssel volt megváltható. Ha ez így volt Isten gondviselő rendjében, akkor a mostani segítséget sem lehet más alapon elképzelni. Ha mi, Jézusban hívők, igazán és gyökeresen szeretnénk Urunk művének folytatói lenni, akkor vissza kell mennünk a már többször magyarázott szentírási

helyhez, a Mt 16,13-14-hez, amikor Jézus azt kérdezte tanítványaitól: „Kinek tartják az emberek az Emberfiát? Azok így válaszoltak: Van, aki Keresztelő Jánosnak, van, aki Illésnek, Jeremiásnak vagy valamelyik másik prófétának”. Jézus szerette ezeket a prófétákat, mert a maguk idejében pontosan teljesítették küldetésüket. János csak előfutár, előkészítő volt, nem szabad Urával összetéveszteni. A próféták is sokat szenvedtek, de az csak emberi értékű cselekedet volt. Az Atya a dolgok tökéletes meghatározója: aki az Istent megsérti, az akkora bűn, hogy a világ összes embere sem tudja az egyetlen istensértést jóvátenni. Erre mutat rá Jézus következő kérdése: „Hát ti mit mondotok, ki vagyok?” Simon Péter válaszolt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.” Erre Jézus azt mondta neki: „Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és a vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám” (15-17). A Megváltónak isteni Személynek kell lennie, hogy a cselekedete isteni étékű legyen, de embernek is kell lennie, hogy az emberiség nevében cselekedhessen. A szentmise mindig isteni érték, mert Jézus áldozatának jelenvalóvá tétele. Ezt a felszentelt pap mutathatja be. Mindig legyenek papok, sokan legyenek. Misézzenek rendszeresen. Minden keresztény vállaljon szenvedést. Jézus ezt is összefűzte az istenemberi végtelen szenvedéssel.

15. rész

A Megváltónak az összes emberért kell szenvednie és meghalnia, hogy bocsánatot nyerjenek az irgalmas Istentől. Nagyon sok szentírási szöveg beszél erről. Szemelvényt tudok csak kiragadni a sok üzenetből, amelyet a Mennyei Atya előre megfogalmazott. „Nézzétek, szolgám diadalmaskodik, fönséges lesz és felmagasztalják, és nagy dicsőségre emelkedik. Amint sokan megborzadtak láttán, hiszen oly dicstelennnek látszott, és alig volt emberi ábrázata, úgy fog majd sok nemzet ámulni rajta, és királyok némulnak el színe előtt. Mert olyasmit fognak látni, amelyet még soha nem hirdettek nekik, és olyan dolgoknak lesznek tanúi, amilyenről addig soha nem hallottak. Ki hitt abban, amit hallottunk, és az Úr karja ki előtt nyilvánult meg? Úgy nőtt fel előttünk, mint a hajtás, és mint a gyökér a szomjas földből. Nem volt sem szép,

sem ékes, (hiszen láttuk), a külsejére nézve nem volt vonzó. Megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak férfia, aki tudta, mi a szenvedés (Iz 52,13-53,3). „Igen, a mi bűneinkért szúrták át, a mi gonoszságainkért törték össze; a mi békességünkért érte utol a büntetés, az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást” (5). Mint a juh, amelyet leölni visznek, vagy mint a bárány elnémul nyírója előtt: ő sem nyitotta ki a száját. A gonoszok között adtak neki sírboltot (7b-9a). Úgy tetszett az Úrnak, hogy összetöri a szenvedéssel. Ha odaadja életét engesztelő áldozatul, látni fogja utódait, hosszúra nyúlik élete, és teljesül általa az Úr akarata. Majd ha véget ér lelkének gyötrelme, látni fogja a világságot, és megelégedés tölti el. Szünetével sokakat megigazultakká tesz szolgálom, mivel gonoszágaikat magára vállalta. Ezért osztályrészül sokakat adok neki, és a hatalmasok lesznek a zsákmánya, amiért életét halálra adta, és a gonosztevők közé sorolták, noha sokak vétkeit hordozta, és közben imádkozott a bűnösökért. (10-12) Jézus minderre az isteni tervre, amelyet Izajás próféta látott és írt le Krisztus előtt hét évszázaddal már konkrétan válaszolt: A megtestesülés elfogadásakor, legkésőbb az ábrahámi áldáskor. Az elfogatása előtti estén, az utolsó vacsorán. Az Egyiptomból szabaduló nép a legelső bárányvacsora alkalmával még nem sejtette, hogy a jövőbeni Messiás 1280 év múlva ünnepélyesen befejezi a bárányvacsorát, ugyanakkor feláldozza magát, mint Isten Bárányát. Egy kovásztalan kenyér átváltoztatásával saját élő testévé és a harmadik helyben lévő bor átváltoztatásával saját vérévé. Ott az apostoloknak, majd a később benne hívőknek is átörökíti eucharisztikus áldozattá keresztalála örök emlékezetére és egyben a jelenlévő hívek eucharisztikus táplálékává. Ezután pedig velünk marad, mint „vándorlásunk örök társa” (Ho 280 B) kenyér szívében a tabernákulumban. Ez tehát a megváltó szenvedésének, mint a megváltás tényének legszentebb misztériuma. Az Atya mindezt 1932-ben megerősítette nagy üzenetében: „De mit tegyek, hogy az emberek között találjam magam? Nem volt más lehetőség, mint hogy Én magam menjek, Istenségem második személyében. Megismernek-e Engem az emberek? Rám hallgatnak-e? Számomra a jövőből semmi sem volt elrejtve: e két kérdésre Én magam azt válaszoltam: Nem vesznek majd tudomást jelenlétemről, még ha közel is vannak hozzám. Fiamban bántalmazni fognak, minden jó ellenére, amit nekik cselekedni

fog. Fiamban megrágalmaznak, keresztre feszítenek, hogy megöljenek. Vajon megállók-e ezért? Nem, gyermekeim, az emberek iránti szeretetem sokkal nagyobb. Nem álltam meg itt: felismerhetitek jól, hogy szerettelek benneteket, hogy úgy mondjam, jobban, mint szeretett Fiamat, vagy jobban, mint saját magamat. Amit nektek mondok, az annyira igaz, hogy ha elegendő lett volna teremtményeim egyike, hogy levezelje a többi ember bűneit Fiaméhoz hasonló élet és halál által, haboztam volna. Miért? Mivel elárultam volna szeretetemet, szenvedést okozva egy másik teremtményemnek, amelyet szeretek, ahelyett, hogy én magam szenvedtem volna a Fiamban. Sohasem akartam szenvedést okozni gyermekeimnek.” (Az Atya szól 25-26)

16. rész

A szentmise az Újszövetség áldozata. Az Újszövetségben Isten egyszülött Fia, aki érettünk emberré lett, Atyjától kapta a főpapi tisztséget. Nem a zsidó áronita családból származtatott módon, hanem Dávid király 110. zsoltára alapján az egyik későbbi leszármazottja, „Dávid Fia”. „Így mondta az Úr az én Uramnak: Ülj jobbomra, és minden ellenségedet lábad elé teszem zsámolyul. Az Úr kinyújtja hatalmas jogarod Sionból: Uralkodj ellenségeid közepette! Születésed óta tiéd a királyi méltóság a szent hegyen, anyád méhétől kezdve, ifjúságod hajnala óta. Az Úr megesküdött és nem bánja meg: Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt 110,1-4). Melkizedek Ábrahám kortársa, Sálem (Jeruzsálem) királya és egyben a mennyei Isten főpapja. Kivonult Ábrahám elé, aki legyőzte a négy királyt, akik Szodoma és a négy király csapatait kirabolták és fogságba ejtették őket. Áldozatot mutatott be: kenyeret és bort az Ég Istenének. Kétezer év múlva az Isten Fia, Jézus Krisztus az ő rendje szerinti király és pap volt. A zsidóktól halálra ítélve, a zsidóságból, Isten ószövetségi népéből kitagadva a világ összes nemzetének Királya és Főpapja lett. Az utolsó vacsorán elfogyasztotta tanítványaival a báránylvacsorát, ezzel megszüntetve azt. Saját szent Testévé változtatott egy kovásztalan búzakenyér-szeletet és megáldoztatta tanítványait, majd a harmadik kehely borát átváltoztatta saját szent Vérévé, és odaadta azt is a tanítványainak, majd

megparancsolta nekik: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (Lk 22,14-20). Jézus főpapja Istennek és annak az egy egyháznak, amelyet egyetlennek, (Mt 16,18) Péterre, mint sziklaalapra, bevehetetlen erődítményként alapított. Jézus saját testét áldozza fel a világ összes emberének bűnei bocsánataért. Mi volt áldozatának oltára? A kereszt. Az a félelmetes kínzóeszköz, szégyenfa, a legvadabb, legelvetemültebb római rabszolgák kivégzőeszköze, amit Jézusnak, a nem rabszolgának, nem bűnözőnek kiköveteltek népe vezetői. Pilátus táblát írt hozzá örök bizonyítékul: Názáreti Jézus a Zsidók Királya. Héber, latin és görög nyelven volt írva, hogy mindenki el tudja olvasni. A zsidók tiltakoztak az írás ellen, javítsa ki Pilátus: „Ne azt írd, hogy a zsidók királya, hanem azt, hogy ő mondta magáról: a zsidók királya vagyok”. De Pilátus azt felelte: „Amit írtam, azt megírtam” (Jn 19,21-22). Igaza volt: Jézus minden nép, a mindenség Ura és Királya. A római katolikus templomok, kápolnák fölségjele a kereszt. Az Ószövetségből sok üzenetet olvashatunk Megváltónk küldetéséről. A szentmise olvasmányai is rengeteget idéz az Egyház. Ami az Ószövetségben még halványan érthető, az Újban kiderül. („Quod in veteri Testamento latet, in novo patet”) Mindegyik Isten üzenete. „Méltán foghatjuk fel tehát a liturgiát úgy, mint Jézus Krisztus papi szolgálatának gyakorlását. Ebben érzékelhető jelek jelzik, és a maguk sajátos módján meg is valósítják az ember megszentelését, és Jézus Krisztus misztikus teste, vagyis a fő és a tagok együtt teljes értékű nyilvános istentiszteletet mutatnak be. Így tehát minden liturgikus ünnepelés egyedülállóan szent cselekmény: Krisztus, a pap, és teste, az Egyház viszi végbe; hatékonyságát nem is éri el az Egyháznak semmi más cselekedete, sem rangban, sem mértékben. A földi liturgiában annak a mennyeknek előízét élvezzük, és annak a liturgiának leszünk részesei, amelyet a szent városban, Jeruzsálemben ünnepelnek. Oda tart zarándok utunk, ott ül Krisztus az Isten jobbán, és a szentélynek és az igazi szövetségsátornak szolgálója (Zsid 8,2). A földi liturgiában a mennyei seregek egész sokaságával énekeljük együtt az Úrnak a dicsőség himnuszát; tiszteljük szentek emlékét abban a reményben, hogy némi részünk és közösségünk lesz velük. Várjuk az Üdvözítőt, Urunkat, Jézus Krisztust (Fil 3,20), amíg maga meg nem jelenik, mint a mi életünk, és vele együtt mi is meg nem jelenünk dicsőségesen” (Kol 3,4).

17. rész

Jézus azért jött a világra, hogy megváltsa az embereket. Lehet vitatkozni, hogy ez mennyire sikerült. Úgy rendezte a megváltói halálát, hogy a Golgotán vele együtt két gonosztevőt feszítsenek keresztre. A magukat csodálatos szenteknek valló farizeusok, írástudók és maga az ároni papság akkor élő tagjai Jézussal szemben mindent elkövettek, hogy a gonoszokkal együtt feszítsék keresztre. A Felfeszített Istenem-berral szemben dühöngtek: „Másokat megmentett – mondták – most mentse meg magát, ha ő a Messiás, az Isten választotta.” Gúnyt úztek belőle a katonák is, odamentek és ecettel kínálták: „Ha te vagy a zsidók királya, szabadítsd meg magad!” – mondták (Lk 23,35-37). „Az egyik fölfeszített gonosztevő káromolta: Nem te vagy a Krisztus? Szabadítsd hát meg magad és minket is. A másik rászólt: Nem félsz az Istentől? Hisz te is ugyanazt a büntetést szenveded. Mi tetteink méltó jutalmát kapjuk. De ő nem csinált semmi rosszat. Aztán hozzá fordult: Jézus, emlékezzél meg rólam országodban. Ezt válaszolta neki: Bizony mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban.” (39-43) „A hatodik óra körül sötétség támadt az egész földön, s egészen a kilencedik óráig tartott. A nap elsötétedett, a templom függőnye középen kettéhasadt. Jézus ekkor hangosan felkiáltott: Atyám! Kezedbe ajánlom lelkemet. E szavakkal kilehelte lelkét. Amikor a százados a történeteket látta, dicsőítette az Istent, s azt mondta: Ez az ember valóban igaz volt. És az egész kíváncsi tömeg, amely összeverődött, a történetek láttán mellét verte és szétszlott. Jézus ismerősei pedig, köztük az asszonyok is, akik Galileából kísérték, távolabb állva látták mindezt.” (44-49) „Ne ítélkezzetek, hogy fölöttetek se ítélkezzenek. Amilyen ítélettel ti ítélkeztek, olyannal fognak majd fölöttetek is ítélkezni.” (Mt 7,1-2a) „Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvösséget szerezzen a világnak. Aki hisz benne, az nem esik ítélet alá, aki azonban nem hisz, már ítéletet vont magára, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiában. Ez az ítélet: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették sötétséget, mint a világosságot, mert tetteik gonoszak voltak. Mert mindenki, aki gonoszat tesz, gyűlöli a világosságot, s nem megy a világosságra, nehogy kiderüljenek tettei. Aki ellenben az igazsághoz szabja tetteit, a világosságra megy,

hadd derüljön fény a tetteire, amelyeket az Istenben vitt végbe.” (Jn 3,17-21) „Az Atya nem ítél el senkit, hanem egészen a Fiúra bízta az ítéletet, hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút is, ahogy az Atyát tiszteli. Bizony, bizony, mondom nektek: Elérkezik az óra, s már itt is van, amikor a halottak meghallják az Isten Fia szavát. S akik meghallják, azok élni fognak. Amint ugyanis az Atyának élete van önmagában, a Fiúnak is megadta, hogy élete legyen önmagában, s hatalmat adott neki, hogy ítéletet tartson, mert hiszen ő az Emberfia. Ne csodálkozzatok rajta! Mert elérkezik az óra, amikor a sírokban mindnyájan meghallják az Isten Fia szavát, és előjönnek. Akik jót tettek, azért, hogy feltámadjanak az életre, akik gonoszat tettek, hogy feltámadjanak a kárhozatra. Magamtól nem tehetek semmit. Amint hallom, úgy ítélek. Ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki küldött.” (5,22-30) Jézus a kereszten jól látta, hogy Édesanyján kívül mindenki elvesztette az Istenfiúságába vett hitét. Ezt a hitet a jobb latornak azonnal megadta, húsvét hajnalán az asszonyoknak visszaadta, húsvét estig apostolainak, tanítványainak adta vissza, kivéve Tamást. A hit visszaadását megelőzte a szemmel és tapintással való tapasztalati meggyőződés. A későbbi megtérők hite tapasztalatuk alapján biztos. Hitünknek a biztos alapja a tapasztalatuk és a vértanúságuk.

18. rész

Isten előtt a teremtés évmilliói nem úgy tűntek fel, mint az idő az emberek előtt. Minden este felkereste Ádámot és Évát. A friss ést, amit beléjük teremtett, fergeges tempóban fejlesztette estéről estére. A leselkedő sátán egyre inkább dühöngött: Ezek az emberek gyorsan okosodnak. Ha így megy, túlszűnek rajtam. El kell rontani ezt a hihetetlen boldog családi együttést. Egyetlen kurta mondattal belerobbant Éva értelmi világába: „Valóban mondta Isten, hogy nem ehetek a kert valamennyi fájáról? Az asszony így válaszolt: A kert fáinak gyümölcséből ehetünk. Isten csak a kert közepén álló fa gyümölcséről mondta: Ne egyetek belőle, ne érintsetek, nehogy meghaljatok! Erre a kígyó így beszélt az asszonyhoz: Semmi esetre sem fogtok meghalni. Isten

jól tudja, hogy amely napon abból esztek, szemetek felnyílik, olyanok lesztek, mint az istenek, akik ismerik a jót és a rosszat.” (Ter 3,1b-5) A sátán azóta sem csinál mást, mint a tapasztalatlan gyerekeket kigúnyolja a tiszta, boldog családi életük miatt. Ha szüleiknek ellentmondanak, mindent megígér, ezzel a cirkuszi trükkal elveszik a boldog gyerekkor és az üdvösség is. Te még csak ott tartasz? A gyerek nem tudja, „hol van az ott”, a sátán sem tudja, hol van. A millió éves trükk beválik: sok gyerek élete és a mennyországba jutás lehetősége örökre eltűnik. Szent Péter, az első pápa írja: „Az, hogy egy nap az Úr előtt annyi, mint ezer év, ezer év pedig annyi, mint egy nap. Az Úr nem késik ígérését teljesíteni, ahogy némelyek késedelmeskedésnek tartják, hanem türelemmel viseltetik irántatok, mert nem akarja, hogy valaki elveszen, hanem hogy mindenki bűnbánatot tartson.” (2Pét 3,8b-9) Ábrahám óta kétezer év telt el. A várva-várt Messiás megszületett: érkezését egy nagy hatású próféta, Keresztelő János jelentette be, majd a teljes Szentháromságban bemutatkozott. Rengeteg csodát művelt, de népe vezérkarának nem volt ínyére szegénysége, sem az egész világot szerető jótevő. Lóra pattanó Messiást akartak, vele együtt le akarták győzni az egész világot. Nagycsütörtök éjjel tíz óra körül elfogták, éjjel kínozták, reggel halálra ítélték, megfosztották becsületétől, honpolgárságától, rabszolgaként ítéltették halálra a római helytartóval. Mindenki érzi, hogy Édesanyján kívül nincs már híve, legfeljebb néhány sajnálója. Azt lesik, mikor roppan össze teljesen. Ő pedig felegyenesedik a szegeken, odanéz egy ismeretlen pontra és egy mennydörgésbe áthajló kiáltással ezt mondja: „Atyám, kezembe ajánlom lelkemet” (Lk 23,46). Miért adta Atyja kezébe testéből iszonyú szenvedések közepette kiszakadt emberlelkét? Meg akarta mutatni a mennyország minden angyalának: erről is szólt az agyalok próbatételének története. Most láthatjátok, mennyire érdemes volt mellette szavaznotok. Az emberlelkében nagy szeretet lakik. Erre a szenvedésre és halálra is kész volt a Fiúisten emberlelke. Az Atya kísérheti majd a pokol tornácára az ószövetségi szenteknek bemutatni: látjátok, hány emberlélek gyötrődik a pokol szenvedtető belsejében, akik várják, hogy a kötelező hódolatukat bemutassák előtte. Istenségét nem mutatja be nekik az Atya, azt a kárhozottak sosem fogják látni, de hatalmas győzelem lesz látni az elképedést a kárhozott emberlelkekben: nem hittünk neki, hogy

ekkora szeretet van a Krisztus emberlelkében, akkor mekkora lehet az istenségében? Az ördögök és elkárhozott emberlelkek hódolata is fájdalmasabb szenvedést élt át: Mit veszítettünk? Az Úr lelke pedig visszament a pokol tornácára. Ott tartózkodott húsvét hajnaláig. Istensége pedig várta az emberteste boldog feltámadását a temetése után a harmadik napon.

III. KRISZTUS KEGYELMEINEK SZÉTOSZTÓJA

1. rész

A szenvedésre készülő Jézus az utolsó vacsora vége felé újabb fontos bejelentést tett apostolainak: „Most elmegyek ahhoz, aki küldött. De senki sem kérdezi közületek: Hová mégy? Inkább szomorúság tölti el szíveteket, amiért ezt mondtam. De az igazságot mondtam: Jobb nektek, ha elmegyek, mert ha nem megyek el, akkor nem jön el hozzátok a Vigasztaló. Ha azonban elmegyek, akkor elküldöm. Amikor eljön, meggyőzi a világot a bűnről, az igazságról és az ítéletről. A bűnről, amiért nem hittek bennem. Az igazságról, hogy az Atyához megyek, s többé nem láttok. Az ítéletről, mivel a világ fejedelme ítélet alá esett. Még sok mondanivalóm volna, de nem vagytok hozzá elég erősek. Hanem amikor eljön az Igazság Lelke, ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra. Nem magától fog beszélni, hanem azt mondja el, amit hall, és a jövődőt fogja hirdetni nektek. Megdicsőít engem, mert az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek. Minden, ami az Atyáé, az enyém is. Azért mondtam, hogy az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek” (Jn 16,5-15). Feltámadása után „egyszer, amikor együtt evett velük, megparancsolta nekik, hogy ne hagyják el Jeruzsálemet, hanem várjanak az Atya ígéretére, „amelyről úgymond, tőlem hallottatok. Mert János csak vízzel keresztelt, de ti néhány nap múlva a Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni.” (ApCsel 1,4-5) Jézusnak nem esett jól, hogy a történetek után még mindig Izrael földi hatalmát akarják ráerőszakolni a földre, de türelmesen hallgatta a sokadik felesleges kérdést, még csak nem is utalt rá. Folytatta az Ábrahámnak adott áldás beteljesítését, amely így áll az Írásban: „Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége” (Ter 12,3). Ezt bontja ki a válaszában: „Nem tartozik rátok – felelte, hogy ismerjétek az időpontokat és a körülményeket. Ezeket az Atya szabta meg. De megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben s egész Júdeában és Szamá-

riában, sőt egészen a föld végső határáig” (ApCsel 1,7-8). „Aztán így szólt hozzájuk: Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik” (Mk 16,15-16). „Az Úr Jézus, miután szólt hozzájuk, fölment a mennybe, elfoglalta helyét az Isten jobbján, ők meg elmentek, s mindenütt hirdették az evangéliumot. Az Úr velük volt minden munkájukban, és tanításukat csodákkal kísérte és igazolta.” (19-20) Eltelt újabb két évezred Jézus mennybemenetele óta. Beteljesült ennek első évtizedeiben Dániel jövendölése (Kr. e. 515-ből), amit megerősített maga Urunk Jézus halála előtt: a Róma ellen lázongó zsidók fővárosát Veszpaszianusz római hadvezér vette ostrom alá a Kr.u. 60-as évtized vége felé. Majd római császár lett, az ostromot fiára, Tituszra bízta, aki elfoglalta Jeruzsálemet és földig rombolta (70 körül). Az Ószövetség szent népét aztán szétszórták az akkori egész világra. Csak a XX. század közepén tudtak új államot alapítani a késői utódok. A Szentföldről a közelebbi országokba mentek még apostolok, de csak ketten, Péter főapostol és Pál jutottak át Kis-Ázsia felől Rómába. Ott haltak mindketten vértanúhalált. A kereszténység Európában erősödött meg. Az ezredforduló már Jézus titokzatos testének nevezte Európát. Kicsit korábban foglalta el a hét magyar törzs a Kárpát-medencét. Mivel Európa többi részét jól rendezett keresztény államok birtokolták, Szűz Mária előkelő menyeyi udvara kíséretében felajánlotta Géza fejedelemnek, hogy születendő fia Jézus érdekében hozott áldozatos munkájáért, főként az európai kereszténység védelméért, mindig különös pátronája lesz a magyar népnek és országnak. A keleti népek, köztük a tatárok és törökök ellen igen nagy háborúkat vállaltak őseink ezer éven át. Nyolcvan év óta Európa nem keresztény. Új feladatot kapunk egy új évezredre.

2. rész

A katekizmusból gyerekkoromban megtanultam a Szentháromság személyeinek egyéni ismertetőjét: „Az Atya teremtette, a Fiú megváltotta, a Szentlélek megszenteli a világot”. A Szentháromság Személyei a teremtett világ felé az isteni lényeg (természet, állag) erejével mű-

ködnek. Lényegében mindent együtt tesznek, az Atya az isteni szüléssel együtt oda ajándékozza a Fiúnak a végtelen nagy istenséget, a Fiú elfogadja, de rögtön vissza is ajándékozza az Atyának, mert a személy a természetében él, uralja, irányítja. Így az isteni akarás és értés közös, mindkettőjüké. Együtt származtatják a Szentlelket, ő elfogadja mindkettőjüktől és azonnal vissza is származtatja mindkettőjüknek. Ezért tanítja a Nicea-konstantinápolyi hitvallás: „Hiszek a Szentlélekben, Urunkban és éltetőnkben, Aki az Atyától és Fiútól származik” (egyetlen leheléssel), akit együtt imádunk és dicsőítünk, mint az Atyát és a Fiút. Ő szólt a próféták szavával”. Az isteni Személyek könnyebb megkülönböztetése miatt alkalmazzuk ezt a kifejezést: Az Atya a Teremtő, a Fiú a Megváltó, a Szentlélek a Megszentelő. A Szentlélek „az Igazság Lelke, Ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra. Nem magától fog beszélni, hanem azt mondja el, amit hall, és a jövődőt fogja hirdetni nektek. Megdicsőít engem, mert az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek. Minden, ami az Atyáé, az enyém is. Azért mondtam, hogy az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek” (Jn 16,13-15). Húsvét után az 50. napon (pentekosztész) volt az aratási hálaadás. Később hozzá kapcsolódott az ószövetségi törvény ünneplése. Jézus már tíz napja fölment a földről az égbe. A pünkösdre rengeteg ember összegyűlt a templomba. Az apostolok a szokott házban tartózkodtak. „Egyszerre olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat, ahol ültek. Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mindegyikükre. Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, különböző nyelveken kezdtek beszélni úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket. Ez idő tájt vallásos férfiak tartózkodtak Jeruzsálemben, az ég alatt minden népből. Amikor ez a zúgás támadt, nagy tömeg verődött össze. Nagy volt a megdöbbenés, mert mindenki a saját nyelvén hallotta, amint beszéltek. Nagy meglepetésükben csodálkozva kérdezték: Hát nem mind galileaiak, akik ott beszélnek? Hogyan hallja hát őket mindegyikünk a saját anyanyelvén? Mi pártusok, médek, elamiták és Mezopotámiának, Júdeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának, Frígiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és Libia Cirene körüli részének lakói, a Rómából való zarándokok, zsidók és prozeliták, krétaiak és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit. Csodálkoz-

tak, és ezt kérdezték egymástól: Mi lehet ez? Mások gúnyosan megjegyezték: Teleítették magukat édes borral.” Péter a többi tizeneggyel előlépett, és zengő hangon beszédet intézett hozzájuk: Zsidó férfiak és Jeruzsálem lakói mindnyájan! Vegyétek tudomásul, és hallgassátok meg szavam! Nem részegek ezek, amint vélitek, hiszen a napnak még csak a harmadik órájában vagyunk, hanem ez az, amiről Joel próféta szólt: „A végső napokban – mondja Isten – kiárasztok Lelkemből minden testre. Fiaitok és leányaitok prófétálni fognak, az ifjak látomásokat látnak, az öregek álmokat álmodnak. Még szolgálóimra és szolgálóimra is kiárasztom Lelkemet ezekben a napokban, és prófétálni fognak. Csodákat teszek fenn az égben, és jeleket adok lenn a földön: vért tüzet és gomolygó füstöt. A nap elsötétül, a hold vérbe borul, mielőtt eljön az Úrnak nagy és nyilván való napja. Aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözülni” (ApCsel 2,2-21). A Szentlélek diadalmas ünnepe megrázta a földet, igaz lelki nap.

3. rész

Következtetés

A három fő szeretet-forrásból állandóan árad ránk a legfontosabb isteni ajándék, a szeretet. A Szentháromság Három Személye a tökéletes önatadás. Amikor a világ teremtése előtt isteni szüléssel szüli az Atya a Fiút, azaz benne abszolút tökéletesen megismeri és kimondja önmagát. Ez a Szó, az Ige megkapja Atyjától a teljes, csorbíthatatlan isteni lényegét, a lehető legnagyobb, a végtelen Szeretetet. A Fiú abban a pillanatban visszaajándékozza ezt a végtelenséget Atyjának. Mivel ez a legnagyobb isteni cselekvés akarati tény, kettejük együttes cselekvése származtatja a Szentlelket, amint a hitvallás mondja: „Aki az Atyától és a Fiútól származik”, aki ugyanígy visszaajándékozza egy leheléssel a kapott istenséget az első két Személynek. Ennél nagyobb és tökéletesebb szeretet nincs, nem is lehet. Isten, a Szentháromság benső életén kívül öröktől fogva akarta a teremtést. Ez új világot jelentett, amelynek nem ajándékozhatja a végtelen isteni természetet. Atyja akart lenni az így teremtett, tehát nem szült, nem származtatott, hanem létrehozott új világ legfőbb lényének, az embernek, azt akarta, hogy ez az

új teremtmény is magán hordozza az isteni ragyogást. Ezért kérte a Fiúistent, hogy Isteni Személye alá vegye fel isteni természetete mellé, a két féle természetből alkotandó ember természetét. Így az angyalok szellemi természetének, és a csak anyagból álló többi teremtménynek is mintája lehet. Az ember magában, mint isteni különleges teremtményben lett képviselője a teremtett világ egészének. Mielőtt magát, a mintapéldányt megteremtette az Úr, elő kellett készítenie a teljes földi anyagvilág kedvéért a naprendszert és a többi csillagot, hogy a működése zavartalan legyen. A Fiúisten mindezt vállalta. Egyelőre elvben kellett vállalnia, aztán ténylegesen meg kellett teremteni az egész emberi lényét is. Sőt az emberek vétkei miatt vállalta a megváltás rettenetes küldetését is. Mindezt az Atya végtelen szeretetének új virágzása, kibontakozása érdekében. Ennek a különlegesen kemény feladatnak a véghezvitele az Atya és a Fiú és a Szentlélek különleges nagy szeretetének a műve. A Jelenések könyve szerint még majd Isten és Jézus egyházának különleges küldetése következik. Isten akarata szerinti vallásos emberi hozzáállás szükségeltetik, komoly végső harc vállalása mély vallásos, katolikus befejezéssel a végén. Még mielőtt a boldog ezer év elkezdődne, ennek a világnak meg kell változnia, amihez most kell felkészülnünk. Krisztus Urunk menybemenetele előtt parancsot adott apostolainak: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik” (Mk 16,15-16). Az akkori tizenkettőből hányan jutottak el az összes nemzethez? Kettő: Péter és Pál. Most 7,2 milliárd ember él földünkön. Ebből Jézus Krisztus egyetlen Egyházához tartozik 1,2 milliárd. A többi? Vannak misszionáriusok, akik hazájukat elhagyva, a pogányok közé telepednek és próbálják tanítani Isten kinyilatkoztatását. De ez kevés. Szerettem volna misszióba menni, de meg nem valósulása nem rajtam múlott. Idős koromban megragadtam az alkalmat, hogy a világhálón is közzé tegyem írásaimat, mivel ma is érvényes: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés” (Mt 9,37). Az emberek sok kegyelmet nyerhetnek el úgy, hogy maguk imádkoznak érte, de úgy is, hogy mások imádkoznak a kegyelemért. Így számos lélek menthető meg a kárhozattól. A hátralévő időben szeretnék a lélekmentés keserű viharában segítséget nyújtani.

4. rész

Következtetés

Sok igaz gondolattal próbáltam az istenhitben és Jézus Krisztus Egyházában figyelmeztetni testvéreimet arra, hogy ebben az Isten nélkül élő világban az Úr fenntartja örök szeretetét, és sürget minket, hívó gyermekeit, hogy keressük, kérdezzük Őt: Mit üzen ma nekünk? Mit kell tennünk ebben a felfordult világban? A Szentírásban adott legfontosabb útbaigazításait közel kétezer éve lezárták. Az isteni kinyilatkoztatás azon részét, amelyet nem volt alkalom rögzíteni a Szentírásban, de Isten küldöttei, az apostolok és utódaik hirdettek, az Egyház Nagy Szent Gergely pápa haláláig (590-604) tart számon, a Szentírással egyenlő értékben hiteles kinyilatkoztatásnak tart. Az Egyház a liturgiában a felolvasandó ószövetségi és újszövetségi részleteket újabban három évre jelölte ki. Az idei nagyböjt 1. vasárnapjának az isteni üzenete diadalmos biztatás: „Ha kiált hozzám, meghallgatom; megszabadítom és dicsőséget szerzek neki, hosszú élettel áldom meg” (Zsolt 90,15-16). Nyilván a Jézus Krisztus alapította és Szent Péterre, mint sziklára épített saját Egyházára gondol Jézus. Az elkereszténytelenedett 7,2 milliárdos emberiségből egy milliárd lehet a katolikus. A többi emberre is számít Jézus: „Én vagyok a jó pásztor, ismerem enyéimet és enyéim is ismernek engem, mint ahogy az Atya ismer engem, és én ismerem az Atyát. Életemet adom a juhokért. De más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Ezeket is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra, s egy nyáj lesz és egy pásztor. Azért szeret az Atya, mert odaadom az életemet, hogy majd újra visszavegyem. Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda, mert van rá hatalmam, hogy visszavegyem. Ezt a parancsot kaptam Atyámtól” (Jn 10,14-18). Jézus ezeket hívja, várja és minden emberért meghalt. Az Anyaszentegyház könyörgéssel fordul az Atyához: „Mindenható Istenünk, add kegyelmedet, hogy a nagyböjti szent időszak évenként visszatérő gyakorlatai által egyre jobban megismerjük Krisztus életének titkait, és méltó keresztény életünkkel igazodjunk hozzá. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Az ószövetségi olvasmány arról beszél, hogy a hatalmas bárka utasai Noé, felesége, három fia és a feleségük boldogan köszönték meg

az Úrnak megmenekülésüket a szörnyű katasztrófából. Az életöröm a megmentett állatok örömeiről is beszél, nemcsak a túlélésért hálásak, hanem Isten szövetséget is köt velük: nem lesz többet ekkora vízözön, hogy minden életet elpusztítson az emberek bűnei, megátalkodottsága miatt. Szivárványt ígér a tornyosuló felhőkre. Erre mondják a hitetlenek: ezt nem most festi Isten a nagy esők után az égre, ez csak természetes zivatar utáni fényjelenség. Így van, de ezt a pazar örömet csak a vízözön után adja meg Isten. Ha félünk is a vihartól, bízunk Isten ígéretében: azt a régi, Noé életében történt nagy büntetést nem zúdítja többet a földre addig, amíg a végítélet sokkal megrázóbb történései el nem törlik a csodaszép világot. A hívő ember tudja, hogy volt és lesz is még közben iszonyú büntetés az emberi gonoszság miatt. Az idejekorán megragadott alkalmat mindenki használja fel bűnbánattartásra. Most nem Noé a követ, hanem Urunk, Jézus Krisztus Édesanyja, akinek az első üzenete az égből százhatvankilenc évvel ezelőtt érkezett. A figyelmeztetés ezúttal az egész világnak szól: La Salette (1846) Lourdes (1858) Fatima (1917), Garabandál (1962-1965) Jézus halála után rögtön fölkereste a pokol tornácán váró üdvözlötteket, majd a pokol lakóit is. Imáink, vezeklésünk legyen mentőv a hat milliárd embertestvérünknek.

IV. MIT TEGYÜNK?

1. rész

Szeressük Istent és az embereket!

Minden embertestvértől, akivel sikerült hatékonyan megértetnem, hogy Isten, a mi Atyánk végtelen hatalom, azt kérem, hogy szeressük az Istent és az embereket. Isten mindentudó és mindenható, végtelen jószág: senkire sincs szüksége, Ő akar megadni mindent nekünk: a tényleges létet, az angyaloknak és az embereknek értelmet és akaratot. Önmagához hasonló létet is adott a Fiúistennek és a Szentléleknek. Az emberek egy megtévedt és ördöggé vált angyalcsoport gonoszkodására elfordultak Szerető Atyjuktól, aki ezt fájdalommal vette tudomásul, de nem változtatta meg a szeretetre épített világtervét. Isteni Fiát emberi természettel a vétkes embergyerekei közé küldte, és Jézus minket, embertestvéreit megváltott. A sátán igyekezett ezt is elrontani. Számomra figyelmeztetés volt, hogy próbáljam Jézus Egyháza kegyelmi közösségébe visszaterelni és újra az Atya mellé sorakoztatni a pogánnyá lett Európában is élő testvéreimet. Kétezer éve hangzott el Jézus parancsa a mennybe visszatérés percében: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik” (Mk 16,15-16). Köszönjük meg Jézusnak, hogy emberi életre vállalkozott, hogy személyesen beszéljen nekünk az Atyáról és országáról. Köszönjük meg az apostoloknak, hogy Jézust egyetlen hívó szóra követték, hogy segítsék és folytassák a küldetést. Köszönjük meg a mostani hősöknek, akik elhagyva hazájukat, elmentek misszionáriusnak és ma is végzik a nehéz munkát, vagy megöregedvén hazatérve, itthon imádkoznak a cél eléréseért. Imádkozzunk-e azért, hogy Isten adja meg a pogányoknak a megszentelő kegyelmet, amivel az embereket fogadott gyermekeivé avatja? Jegyezzük meg, hogy a kegyelmeket kiérdemelni semmivel nem lehet, mert azok természetfeletti ajándékok, de kérni nemcsak szabad, hanem szükséges is, mert ehhez Isten ragaszkodik. Amikor imádban megköszönöd a magad ajándékát, amit gyermek-

ként szüleid a keresztségben kérték és tudtod nélkül megkaptál, hivatkozzál erre az atyai jóságra, és kérd, hogy sokan kaphassák meg ezt az ajándékot, amellyel istengyermeki kapcsolatuk elkezdődhet. Akik még messze állnak a befogadás pillanatától, azoknak a felkészülését elő lehet segíteni imáinkkal, jócselekedeteinkkel. Hited megmutatható jósággal, segítőkészségeddel. Ezért anyagi hasznot sose várj. Ne tedd tönkre a jó tett értékét ellenszolgáltatás várásával, mert akkor elveszted a magad boldogságának gyarapodását, amit a mennyben örök értéként kaphatnál. Az önszeretet Isten szemében nem érték. Az önzetlen jótévőt odaát örök jóval fizetik.

2. rész

Szent Pál közel kétezer éve így adta tovább Isten kegyelem közvetítésére biztató üzenetét.

„Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket: Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemi hódolatotok. Ne hasonuljatok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva alakuljatok át, hogy felismerjétek, mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes. A nekem adott kegyelem segítségével azt mondom mindegyiketeknek: Senki ne becsülje magát a kelleténél többre, hanem józanul gondolkodjatok, mindenki az Istentől neki juttatott hit mértéke szerint” (Róm 12,1-3). Az Egyház pedig így támasztja alá az apostol kezdeményezését a nagyböjt első vasárnapján: „Urunk, Jézus Krisztus, megszabadította népét a bűntől. Kérjük alázattal: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtunk! Szent Egyházadért könyörgünk hozzád, Krisztus, aki önmagadat adtad érte, hogy a keresztségben isteni szavaddal megtisztítva megszenteld, újítsd meg állandóan, és tedd tisztává a bűnbánat által! Jézus, jó Mester, mutasd meg a fiataloknak azt az utat, amelyet mindegyiküknek szántál, hogy azon járjanak, és útjuk jóra vezesse őket. Jézus, Te, aki megszántál minden szenvedőt, erősítsd a reményt a pogányokban, és ismertesd meg velük az üdvösség útját, hogy mindig neked éljenek. Jézus, ismertesd meg velük azt a méltóságot, hogy mindig neked éljenek. Jézus, Áraszd

békességet és dicsőséget a megholtakra, és add, hogy egykor mi is, meg ők is együtt uralkodjunk. (Hívek fohásza Az imaórák II.85)

„Isten az Atyám” címmel akadtam rá erre az ajánlott könyörgésre: „Atyám, aki a mennyben vagy, milyen jó tudni, hogy Te az Atyám vagy és én a te gyermeked vagyok! Különösen, amikor lelkem ege sötét és keresztem súlyosabb, érzem szükségét, hogy elismételjem Neked: Atya, hiszek az irántam való Szeretetedben! Igen, hiszem, hogy Te Atyám vagy életem minden pillanatában és hogy én a Te gyermeked vagyok! Hiszem, hogy éjjel-nappal örködsz felettem és egy hajam szála sem veszik el fejemről anélkül, hogy megengednéd. Atyám, mivel azt akarod, hogy mindig hozzád folyamodjunk, most bizalommal kérlek Téged, Jézussal és Máriával együtt, add vissza magyar testvéreim elvesztett hitét, a Magyarok Nagyasszonyának csodálatos tiszteletét, és add meg azt a soha el nem nyert kegyelmet, hogy senki ellenség össze ne tudjon veszíteni minket egymással. Kérem azt is, hogy állandóan tudjak segíteni a 6 milliárd emberen, akik nem ismerik az egy igaz Istent! Nyerjék el a kegyelmet ők is, mint én és őseim, hogy hinni és remélni tudjanak Benned, szeressenek meg Téged teljes szívvel, és éljenek ők is úgy, mint kedves gyermekeid. Isteni Atya, lelkeink édes reménysége, ismerjen, tiszteljen és szeressen minden ember. Isteni Atya, végtelen jóság, amely kiárad minden népre. Ismerjen, tiszteljen és szeressen minden ember. Isteni Atya, az emberiség jótékony harmata, ismerjen, tiszteljen és szeressen minden ember!” (Eugénia anya imája kiegészítve) „Mi mindent meg nem tettem népemért, Ádámtól Józsefíg, Jézus nevelőapjáig, és Józseftől a mai napig azért, hogy az ember megadhassa Nekem azt a tiszteletet, amely jár Nekem, mint Atyának, Teremtőnek és Megváltónak. Ennek ellenére ezt a külön kultuszt, amelyet annyira óhajtottam és óhajtok, még nem adták meg nekem. A Kivonulásban olvassátok, hogy Istent sajátos kultusszal kell tisztelni. Főleg Dávid zsoltárai tartalmazzák ezt a tanítást. Azokban a parancsolatokban, amelyeket Én magam adtam Mózesnek, első helyre tettem: Az egy Istent tökéletesen imádjad és szeresd. Nos, valakit tisztelni és szeretni két olyan dolog, amely együtt jár. Minthogy annyi jótéteménnyel halmoztalak el benneteket, tisztelnetek kell engem egészen sajátos módon. Én sokkal hálásabb leszek irántatok, biztosítva nektek az örök életet, ha ti azt a kis szívességet teszitek meg nekem,

hogy úgy tiszteltek, ahogyan én azt kérem” (Az Atya szól 29). Tegyük meg, amit az Atya kér: Tiszteljük Őt úgy, mint aki azért küldte a Megtestesült Igét, hogy ismertesse meg velünk azt, aki őt küldte. „Aki engem látott, az Atyát is látta” – mondta Jézus. (Jn 14,9)

3. rész

Az Atya jogos igénye a külön kultuszra.

Eugenia anyának diktált atyai üzenetben a Mennyei Atya végleg helyre kívánja tenni a megváltás végső, teljes értelmezését: „Akaratom szerint a Fiam lett a Megtestesült Ige, és közétek jött, hogy megismertesse veletek azt, aki Őt küldte. Ha ismernétek Engem, szeretnétek engem és szeretnétek szeretett Fiamat is, jobban, mint ahogy most teszitek. Látjátok, hogy hány teremtményem, amelyek a Megváltás misztériuma által gyermekeimmé lettek, nincsenek azokon a legelőkön (Ez 34,14), amelyeket Fiam által minden ember számára kijelöltem. Látjátok, hogy sokan mások, és ti tudjátok, még nem ismerik ezeket a legelőket, és hány olyan teremtmény került ki a kezem alól, akiknek a létét számon tartom, ti azonban nem tudtok róluk, és akik nem ismerik még a kezet sem, amely teremtette őket! Ó mennyire meg szeretném ismertetni veletek, hogy milyen mindenható Atyátok vagyok, és mennyire az lennék számukra is jótéteményeim által! Azt akarnám, hogy törvényem által kellemesebb életet éljenek. Azt akarnám, hogy elmennétek hozzájuk az Én nevemben, és beszélnétek nekik Rólam. Igen, mondjátok meg nekik, hogy van egy Atyjuk, aki, miután megteremtette őket, nekik akarja adni a tulajdonában levő kincseket. Mindenek előtt mondjátok meg nekik, hogy gondolok rájuk, szeretem őket és nekik akarom adni az örök boldogságot. Ó, megígérem nektek, hogy az emberek gyorsabban fognak megtérni. Higgyétek el, hogy az Ősegyháztól kezdve elkezdtetek volna engem egy külön kultusszal tisztelni, húsz évszázad elteltével kevés olyan ember maradt volna, aki bálványimádásban, pogányságban és hamis és rossz szektában él, amelyekben az ember csukott szemmel fut, hogy az örök tűz mélységeibe vesse magát. És lássátok, mennyi tennivaló maradt még!

Eljött az én óráim! Kell, hogy az emberek megismerjenek, szeressenek és tiszteljenek, hogy miután megteremtettem őket, az Atyjuk lehessenek, majd Megváltójuk és végül örök boldogságuk tárgya. Eddig olyan dolgokról beszéltem nektek, amelyekről már tudtatok, emlékeztetni akartalak benneteket, ezekre, hogy egyre erősebb legyen bennetek az a meggyőződés, hogy a legjobb Atya vagyok, és nem vagyok szörnyű, ahogyan ti gondoljátok, és arra is, hogy minden ma élő ember Atyja vagyok és azoké is, akiket ezután fogok teremteni a világ végéig. Tudjátok meg azt is, azt akarom, hogy megismerjenek, szeressenek, de mindenkinek felett tiszteljenek. Hogy mindenki felismerje minden ember iránti végtelen jószágomat, és főleg a bűnösök, betegek, haldoklók és minden szenvedő ember iránti jószágomat. Tudják meg, hogy csak egyetlen vágyam van: mindenkit szeretni, megadni nekik kegyelmeimet, megbocsátani nekik, ha megbánják bűneiket, és főleg nem az igazságom szerint ítélni őket, hanem irgalmam szerint, hogy mindenki megmeneküljön, és választottaim sorába kerüljön. E rövid ismertetés befejezéseként egy ígéretet teszek nektek, amelynek hatása örök lesz, mégpedig: szólítsatok az Atya néven, bizalommal és szeretettel, és mindent megkaptok ettől az Atyától szeretettel és irgalommal. Az Én fiam, a te lelki atyád, foglalkozzék Dicsőséggel, és vegye át mondatról mondatra azt, amit leírtam veled, és azt, amit még ezen túl íratok veled, hogy az emberek könnyűnek és kellemesnek tartsák ismertetésem olvasását. Azt ismertettem, amiről akarom, hogy tudjanak, minden hozzáadás nélkül. Naponta egy keveset beszélek majd neked az emberekkel szembeni kívánságaimról, örömeimről, bánataimról, és mindenkinek előtt meg fogom mutatni az embereknek végtelen Jószágomat és együtt érző szeretetem gyengédségét. Azt is akarnám, hogy a te előjáróid megengednék neked, hogy szabad percedet Velem tölthesd, és hogy napi félórát vigasztalhassál és szerethessél Engem, és hogy így elérhessed, hogy az emberek, gyermekeim szíve hajlandó legyen e kultusz terjesztéséért dolgozni.” (Az Atya szól 31-32)

4. rész

A Mennyei Atya minden szeretet forrása.

Mit kíván tőlünk a legújabb időkben? Szeretnénk szeretett Fiának Szíve mélyébe betekinteni. Aprólékos gonddal mutattam rá, hogy Atyja emberteremtő terveiből hogy vette ki a részét. Szívesen vállalta értünk a megtestesülést, hogy ősmintája legyen az emberi nemnek, ezen keresztül az anyag és szellemvilágnak. Szeretettel vállalta megváltói küldetését: az utolsó vacsorán így fogalmazta meg: „Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben. Ha teljesítitek parancsaimat, megmaradtok szeretetemben, amint én is megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok szeretetében. Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömötök. Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket. Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért. Ha megteszitek, amit parancsolok nektek, a barátaim vagytok. Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátaimnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle. Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást!” (Jn 15,9-17) Mi, katolikusok, Jézus Egyházának tagjai tökéletesen ismerjük a boldogság titkát, amit Jézus üzent Szent Jánossal, a szeretet apostolával. Boldog az emberiség? Eddig az Atya kéréseit tolmácsoltam, most a történelem emberi szereplői közül az égis magasztosult Megváltónk üzenetét igyekszem ismertetni. Kétezer éve minden igazat és jót elmondott, minden bűnért meghalt, hogy felszabadultan tudjunk élni. Az ellene acsarkodókat az igazság tanításával próbálta meggyőzni. Segített a betegeken: mindenkit, aki kérte, meggyógyított. Ha kérjük, megtesz értünk mindent most is. De nem szolgálja ki a bűnt, nem mondja a hazugságra, hogy igazság, a rosszra nem fogja rá, hogy az jó. „János elfogatása után Jézus Galileába ment, és ott hirdette az Isten evangéliumát, és mondta: Beteljesedett az idő, és már közel van az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az

evangéliumban” (Mk 1,14-15). Vajon mire utalt azzal a kijelentéssel: Beteljesedett az idő, és már közel van az Isten országa? Kétezer évvel korábban egy hatvan éves férfival állt szóba Isten. Ábrámnak hívták. A neve azt jelentette: Az én apám a Rám nevű bálvány. Ez a férfi okos volt: amikor az egy igaz, mindenütt jelen lévő, tiszta szellemi létű Isten megszólította, nem kezdett vitatkozni, mert kegyelmet adott neki Isten, hogy hinni tudjon egy láthatatlan erőnek. A hit Isten igen nagy kegyelme: természetfeletti, tehát a mi világunkat felülmúló másvilágból jövő ajándék. Ajándék, amit megvenni nem lehet. Kegyelem, isteni erő, amely meggyőződést tud adni, hogy igaz, amit a hit állít, ha érzékeimmal és eszemmel együtt sem tudom felfogni. „Vonulj ki földedről, rokonságod köréből és atyád házából arra a földre, amelyet majd mutatok. Nagy néppé teszek. Megáldalak, és nagygyá teszem nevedet. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége” (Ter 12,1-3). Ez az idő kétezer év alatt telt be. Itt van a megígért Messiás. Ez a jó hír, az Evangélium. Tartsatok bűnbánatot: forduljatok Isten felé. Adjátok át önmagatokat neki.

5. rész

Az Atya sok szeretettel készítette elő Fia földre jöttét.

Kétezer évvel korábban Ábrahámhoz a Mamre terebintje alá abban az ifjú alakban küldte, ahogy elkezdte majd nyilvános működését Galileában. „Általa nyer majd áldást a föld minden népe.” (Ter 12,3) Krisztus előtt 8. században Izajás próféta így hallja meg az első konkrét biztatást az Úrtól: imádkozzál, hogy az Úr közelebb lépjen hozzátok abban a formában, amely majd nem negyven évre, mint Mózes idejében, hanem a világ végéig a földre harmatozza azt az igazi mennyei kenyeret, amelyet az Úr az égből hullat népére. „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és ti, felhők, hullassatok győzelmet! Nyíljék meg a föld, és teremjen üdvösséget, és sarjadjon vele szabadulás is. Én, az Úr hozom ezt létre mind.” (Iz 45,8) Vagy a másik jövődőlés ugyanerről a titokról: „Íme, a szűz fogan, fiút szül, és Immánuelnek nevezi el”

(7,14b). Mindkét jövendölést kizárólag az Istenfia megtestesülésére alkalmazza az Egyház. Jézus szenvedését Atyja kívánta, hogy fogadott testvérei helyett vállalja el az összes ember minden bűnét, vigye föl a keresztfára, a két lator közt felfeszítve iszonyú kínok közt haljon meg helyettünk. A szenvedése kizárólag helyettesítő áldozat volt, s mert Isteni Személye miatt ez az önkéntes áldozat végtelen értékű volt, valamennyi ember részesedett benne. „Ő Isten formájában volt, és az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem kiüresítette magát, szolgai alakot öltött és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát, és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil 2,6-11). Jézus ezt a vállalását háromszor nyilvánvalóvá tette, és utolsó betűig mindent beváltott. „A hatodik óra körül sötétség támadt az egész földön, s egészen a kilencedik óráig tartott. A nap elsötétedett, a templom függőnye közepén kettéhasadt. Jézus ekkor hangosan felkiáltott: Atyám, kezedbe adom lelkemet. E szavakkal kilehelte lelkét. Amikor a százados a történeteket látta, dicsőítette az Istent s azt mondta: Ez az ember valóban igaz volt” (Lk 23,44-47). Jézus ezzel nem fejezte be megváltói küldetését. Megváltotta a világot: minden ember élhet ezzel a kegyelemmel, hogy a megváltás megtörtént, az addig bezárt mennyország kinyitható lett minden ember előtt, aki hisz és megkeresztelkedik. (Mk 16,16) Jézus kegyelme készen áll mindenki számára, aki az említett követelménynek eleget tesz, és az esetleges későbbi bűnöket meggyónja és a felszentelt katolikus pap feloldozza. Itt már az Atya és a Fiú együttes döntéséről kell beszélnem, ami Jézust a kereszten feláldozott teste révén ide köti a világ végéig, pontosabban az utolsó ítéletzáró égbe meneteléig. Nem hiába említettem két próféta megnyilatkozást. Az egyik az égből fakadó harmatról és a földben várakozó búzaszemről szólt. Az égi harmat Jézust jelképezi, akit minden adventben olyan buzgón kérünk most is, mert érezzük, nélküle, árván nagyon bajos Istennek tetsző életet élni, és tudjuk, hogy ez nagy-nagy kegyelem Izajás óta. A föld búzája pedig olyan vetőmag,

amely örökös istenáldás a világ végéig, mert ebből készül a csodálatos búzáliszt, amelyből sütjük a kovásztalan kenyérkéket, az ostyákat a miséhez és a megőrzött szentostyák is igen fontosak. A másik örökös örömforrásunk Jézus Édesanyja. A Szűz, aki szűzen foganta Jézust a Szentlélek erejéből, és a kereszttel állva Szent Fia ajkáról ezt a nagy ígéretet hallotta: „Asszony, nézd a fiad! Aztán a tanítványhoz fordult: Nézd, az anyád. Attól az órától házába fogadta a tanítvány” (Jn 19,26b-27).

6. rész

A Mi Urunk, Jézus Krisztus mindhalálíg szerette Atyját és engedelmesedett neki mindhalálíg.

Ezzel teljesen megfizette a történelem minden ember adósságát és a bűnökért járó büntetéseket is. Apostolainak nagy szükségük volt a vigasztalásra, amelyet az utolsó vacsorán adott nekik: „Ne nyugtalanodjék a szívetek, s ne csüggedjen. Hiszen hallottátok, hogy ezt mondtam: Elmegyek, de visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek, örülnétek, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam. Előre megmondtam nektek, mielőtt megtörtént volna, hogy ha majd bekövetkezik, higgyetek. Már nem beszélek soká nektek, mert közeleg a világ fejedelme. Rajtam nincs hatalma. De a világ így tudja meg, hogy szerettem az Atyát, és végbe viszem, amivel megbízott” (Jn 14,7c-31a). Jézus nem magyarázta, hogy mit jelent ez a fontos kijelentés: Elmegyek, de visszajövök hozzátok? Ezekiel próféta vigasztalja népét a fogságban: Hazatérhetnek majd a foglyok. Rengeteg tennivaló lesz: Kiírtanak benne mindent, ami gyalázatos és utálatra méltó. Akkor egyetlen szívet adok nektek és új lelket: kitépem testükből a kőszívet, és hússzívet adok nektek, hogy törvényem szerint éljenek, tartsák szem előtt parancsaimat és teljesítsék őket. Akkor a népem lesznek, én meg az Istenük leszek. De akiknek a szívük bálványaikhoz és szégyenletes tetteikhez tapad, azoktól számon kérem útjaikat – mondja az Úr, az Isten” (Ez 11,18-21). Mivel az Atya és a Fiú, tökéletesen ismerik az emberszívet, nem az izomtömeget akarják kicserélni, ami a fizikai élet motorja, ha-

nem új és tökéletes gyógyymódot gondoltak ki: Jézus fizikai közelségbe kerül az Eukarisztia révén a szentáldozás után, és minden szentáldozás alkalmával személyesen gyógyítja az áldozó rakoncátlan szívét az igazi szeretet egyre tökéletesedő állapota felé. Az addigi ószövetségi áldozatok, kezdve az ősszülők két első gyerekével, félreismerték az Úr szándékát, ami az áldozat bemutatásának lényege volt kezdettől: Isten mindent megadott nekünk, gyermekeinek, és ezzel szeretetét mutatja meg. Tőlünk is ezt várja viszonzásul a tőle kapott értékek egy kis részletének bemutatásával. Az Úrtól elszakadt utódok az Úr helyett a sátánnak adták a szív értékeiket. A szentáldozás értelme nem az, hogy tárgyat, hideg kincsemet ajánlom már föl a Fiú fogadásakor rajta keresztül az Atyának, hanem szívemmel önmagam, szívesen, egyre szívesebben. Dávid ezer évvel korábban megérezte ezt: „Az áldozatok nem szereznek neked örömet, ha égőáldozatot hozok, nem fogadod el. Áldozatom a bűnbánó lélek, az alázatos és töredelmes szívem nem veted meg” (Zsolt 51,18-19). Jézus keresztáldozata az egyedül kedves áldozat Atyjának. Az áldozatok rendje teljesen megváltozott: Isten Egyfia saját emberi természetét ajánlotta föl Atyjának. Újabb áldozat nincs, nem lehet belőle. Ezért a keresztáldozatot megelőzően a kenyeret és a bort átváltoztatta saját Testévé és Vérévé az utolsó vacsorán, az első elsőáldozók, az apostolok magukhoz vették, egyesültek Vele. A jövőre nézve pedig parancsot adott nekik: „Vágyva vágytam rá, hogy ezt a húsvéti vacsorát elköltsem veletek, mielőtt szenvedek. Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre. Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet is, és azt mondta: Ez a kehely az újszövetség az én véreben, amelyet értetek kiontanak”. (Lk 22,15-20). Jézus tehát befejezte az Ószövetséget áldozataival és papságával együtt. Elrendelte azonnal, hogy Isten akarata szerint nyílják meg az Újszövetség az ő véreben, amely a harmadik kehelyben lévő bor átváltoztatásával jelent meg. Ez az áldozat meg nem ismételtető, de jelenvalóvá tehető, sőt Jézus végleges parancsa: „Ezt tegyétek az én emlékezetemre!” Így az áldozat feljutott végső tökéletességére és tartani fog a világ végéig.

7. rész

Jézus Krisztus megtartotta a felséges Istenatyával azt a kapcsolatot, ami az ember teremtése óta kialakult.

Isten háza a templom. Ebben az isten házában van a hívek összejövételének szent helye. Ebben kell a krisztusi áldozatot is bemutatni. A templom központja és legfontosabb berendezési tárgya az oltár. Jézus ezen az oltáron mutatja be felszentelt papja által kereszthalálát. Nem megismétli, mert a kereszthalál nem ismételtető. Jézus egyszer meghalt bűneinkért, majd harmadnapra feltámadt. Ez azt jelenti, hogy emberlelkét visszavitte a Golgotán Arimateai Józseftől kapott sírboltba. Ott az angyalok őrizték iszonyatosan meggyötört holttestét. Emberi lelkét isteni hatalmával a teljesen éppé gyógyított holttestbe bocsátotta: Dicsőségesen feltámadt. A jelenlévő angyalok örömujjongása ünnepelte, miközben a sziklával elzárt sírbolt sziklafalán keresztül diadalmasan eltávozott. Mi, ferencesek merjük hinni, hogy Édesanyjánál termett először. Ő volt az egyetlen, aki Jézus hívei közül a félnapos bírósági gyalázat, a délelőttöt végig bömbölő utcai tömegtüntetés, a „feszítsd meg”-et kitartóan üvöltő tömeg megalázó, fenyegető fergetegében is bátran kiált Fia igaza mellett, és nem veszítette el istenségébe vetett hitét. Amikor az apostolok is ideges kiábrándultsággal azt hajtogatták: csalódtunk benne, egyedül odaült a kereszt tövéhez, és vérző szívű gerle búsongással hajtogathatta: Fiam, édes Fiam! Mi, ferencesek büszke hittel mondjuk az öröm rózsafűzérének hatodik titkában: „Akit te Szeplőtelen Szűz föltámadása után elsőként láttál meg”. Más források erről a kora hajnali látogatásról nem nagyon beszélnek. Jézus iszonyú szenvedésének, halálának és harmadnapig tartott sírban nyugvásának helyét hatalmas, gyönyörű templommá formálták a századok során. (Szensír templom és Feltámadás bazilika is a neve). Hatalmas tömegek keresik fel és sokan gondolnak arra, hogy mit kellett szenvednie az élet Urának. A katolikus templomok legfontosabb berendezési tárgya az oltár. A Golgotán, a kivégzőhelyen állt Jézus keresztje. Ott a kereszt jelentette az oltárt, amelyen feláldozták Urunkat. Az Ő szentséges Teste és Vére volt az áldozat. A

harmadik, legfontosabb tényező, az áldozatot bemutató pap is maga Jézus volt, nem pedig a katonák vagy az ittas ítéletvégrehajtók. Az oltárt mindig ünnepélyesen szentelik imákkal, szent olajjal, szentek ereklyéjével. Az oltár az utolsó vacsora asztalára is emlékeztet: a kenyér és a bor, amit Jézus saját testévé és vérévé változtatott át, Jézus parancsa szerint az Újszövetség szimbóluma. A miséző oltáron mindig kell állnia feszületnek, hiszen az volt és maradt a fő mondanivaló: Jézus a keresztre vitte fel a világ bűnlajstromát: „A követelményeivel ellenünk szóló adóslevelet eltörölte, az útból eltávolította, és a keresztre szegezte”. (Kol 2,14) A szentmisére kivonuló pap és asszisztenciája a legmértősebb Oltáriszentséget köszöntik, ha nem a miséző oltáron van a szentségház (tabernákulum) aztán vonulnak a miséző oltárhoz. Az oltár előtt mély meghajlás a tisztelgés jele, aztán a pap vagy a koncebrálók kettesével föllépnek a dobogóra, mélyen megcsókolják az oltárt, és vonulnak az ülésekhez. Az oltár körüli liturgikus mozgások alkalmával a miséző oltár felé kell tiszteletadást végezni. Kifejezetten megfogalmazták ezt a szabályt is: a bevezető oltárcsóktól a búcsúzó oltárcsókig az oltár magának Jézusnak a jelképe, Őt képviseli. A miséző pap is Krisztus jele.

8. rész

Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Ámen.

A mi Urunk, Jézus Krisztus Kegyelme, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek egyesítő ereje legyen mindnyájatokkal. Ámen. A szentmise liturgiáját a miséző pap ezzel a köszöntéssel kezdi. A mindenkor és mindenhol jelenlévő Szentháromság most a mi templomunkban is örömmel köszönti gyermekeit. Nyolcvanhárom éve a mindenható Atyaisten diktálta le Eugénia anyának ezt a boldogító üzenetet: „Béke és üdvösség ennek a háznak és az egész világnak! Hatalmam, Szeretetem (Fiam) és Szentlelkem érintse meg az emberek szívét, hogy az egész emberiség az üdvösség felé forduljon, és az Atyához jöjjön, aki keresi őt, hogy szerethesse és megmenthesse!” Örülök, hogy közvetíthetem Istenatyánk köszöntését. A Szentlélek ösztönzésére az esti

áldásomat mindig minden testvéremre adom. Írásomban pedig minden hívőt arra kérek, hogy a 7,2 milliárd földlakó ember-testvérünk felé tárja ki szívét, tegye imára kezét, hogy minél többen nyerjék meg Isten megszentelő kegyelmét. A négyezer éve Ábrahámnak adott isteni áldás most már a mi nyelvünkön szóljon biztatón, a mi közbenjárásunkra nyerjen áldást a föld minden nemzetsége. (Ter 12,3) Jézus kereszttáldozatának a jelenvalóvá tétele a nagyobb ünnepeken a karácsonyi angyalok betlehemi énekével folytatódik. Nem lenne felesleges más alkalmakkor sem ez a gondolatársítás, hiszen a szülőváros neve: Betlehem azt jelenti: Kenyérháza. Az utolsó vacsora óta pedig Jézus kenyérbe és borba rejtette Szentséges Testét és Véré, majd megparancsolta az Újszövetség papjainak: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” Minden szentmisében könyörgésre szólít fel minden jelenlévőt a miséző pap, benne aktuális kegyelmeket sürget Atyánktól. A nagylelkű hívek ezeket a kéréseket kiterjeszthetik bátran a föld minden lakójára, hiszen Jézus az utolsó vacsorán, az első szentmisén ezzel bátorít minket: „De más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Ezeket is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra, s egy nyáj lesz és egy pásztor” (Jn 10,16). Minden hívő legalább kisbojtár lehet. Aki imádkozik a nem hívők hitéért, segít az Úrnak, az egyetlen nagy Pásztornak, összeszededegetni az elszéledteket vagy még meg sem szólítottakat. A szentmisében a biblia Ó- és Újszövetségi könyveiből a liturgikus reform óta A+B+C liturgikus évekre elosztva a hívek Isten minden üzenetét, az egész Szentírást hallhatják. Jézus az Ószövetséget így ajánlja: „Fürkészték az Írásokat, mert azt hiszitek, hogy örök életet találtok bennük. Bár éppen rólam tanúskodnak, mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen” (Jn 5,39). A hívekben tudatosítani kell, hogy a hit dolgai nem könnyű lelki táplálék. Jézus sokat beszélt Istenről. Szemére vetette az írástudóknak és a farizeusoknak, hogy ezekről az elvont fogalmakról van szó a hittudományban, nem pedig arról, hogy hogy kell kezét és edényt mosogatni piac előtt és után. Amikor ezt nehezményezték, tudomásukra hozta, hogy Isten egészen más lény, mint az emberek, az Ő világa a túlvilág, ahová minket, az anyagból és lélekből felépített lényeket is fel akar vinni, és ehhez lelkünket is, testünket is át kell nevelni. Nem emberi okoskodásra van szükség, hanem az Istentől kapott útbaigazításokról.

Istennek a parancsait tudni és megvalósítani kell. A földi élet nem szórakozás, hanem érdemgyűjtés, mert annyi boldogságot kapunk az égben, amennyi jót tettünk, örömet szereztünk a mellénk rendelt embereknek. Ez az önzetlen szeretetszolgálat családban, munkahelyen. Amikor ellenfelei nem értették, így indokolta: „Ti innen alulról valók vagytok, én meg felülről való vagyok, ti e világból vagytok, én nem e világból vagyok” (Jn 8,23). Isten boldog világához nektek kell felemelkednetek. A mennyországban nem lesz sem kiképzés, sem továbbképzés, csak beteljesülés.

9. rész

Kezdődik az áldozati liturgia.

Az imákkal és szent cselekményekkel befejeződött az igeliturgia. Kezdődik az áldozati liturgia. A pap elmondja az Atyának, mit készül tenni az egybegyűlt népért az Atya dicsőségére. Sokféle ilyen bemutató ima (praefáció) van az ünnepi alkalmaknak megfelelően. A FELAJÁNLÁS: minden az utolsó vacsora eucharisztikus mintája szerint történik. A pap aranyozott paténán emeli fel két kézzel a búzalisztból és vízből sült kovásztalan, kerek kenyeret, közismert néven: nagyostyát. Ha a hívek áldoztatására is frissen sült kisostyákat kell átváltoztatni, leveszik a fedelet az erre a célra készített fedeles kehelyről a fedőt és a díszes kis terítőre helyezik. A papnak látnia kell, mit ajánl fel Istennek. Ezután a bornak szánt miséző kehelybe önt megfelelő mennyiségű szőlőn termett tiszta bort és hozzá cseppent kevéske vizet. Azt is felemeli, Istennek ajánlja: „Valóban szent vagy, Istenünk, minden szentség forrása. Kérünk, szenteld meg ezt az adományt, áraszd le rá Szentlelkedet, hogy számunkra a mi Urunk, Jézus Krisztus teste és vére legyen. Ő mielőtt önként átadta magát a szenvedésre, kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta, és így szólt: vegyétek és egyetek ebből mindnyájan, mert ez az én testem, mely értetek adatik. Ezután a kehelyt veszi kezébe és így szól: Vegyétek és igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem kehelye, az új és örök szövetségé. Ez a vér értetek és sokakért kiontatik a bűnök bo-

csánatára. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Miután megtörtént az átváltoztatás, a miséző pap kihirdeti a végtelenül fontos eseményt: „íme, hitünk szent titka: Halálodat hirdetjük, Urunk, és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz.” Igen, valóban akarjuk hirdetni? Jézus Atyjával és Szentlelkével, isteni örömmel veszi tudomásul, hogy Atyjának adott hódolata közben új tisztelője akadt, aki ilyen örömet még soha nem érzett. De a tény igaz, mert Jézus hirdette ki a tékozló fiúval kapcsolatban: „Az apa odaszólt a szolgálknak: Hozzátok hamar a legdrágább ruhát, és adjátok rá. Az ujjára húzzatok gyűrűt, és a lábára sarut. Vezessétek elő a hizlalt borjút, és vágjátok le. Együnk és vigadjunk, hisz fiam halott volt, és életre kelt, elveszett és megkerült. Erre vigadozni kezdtek” (Lk 15,22-24). A második Eucharisztikus ima megrendítő soraira rá kell csodálkoznunk: „Emlékezzél meg a feltámadás reményében elhunyt testvéreinkről, és mindazokról, akik irgalmadban bízva távoztak el a világból; bocsásd őket szent színed látására”. Úgy-e, annak is örülnek a jó rokonok, barátok, ismerősök, ha a katolikus hívek közül valaki nem élt ugyan jámbor módon, a halála előtt a betegek kenetében nem részesült, de a környezete szerette. Igyekezett sok jót tenni, és halála után bizalommal könnyörgött a természetes család és az egyházközség nagy családjá is. A szentmisékben állandóan imádkoztak érte, és bízva bíztak az irgalmas Atyában. Ő pedig bizonyosan meghallgatta az imát. Ezt a hitet meri Egyházunk latba vetni egyes tagjaiért is. Sokan imádkoznak a buddhisták hitével a jó halál kegyelméért, de nem hallottak a megváltásról. Viszont valakik a katolikusok hitével a szentmisében hallott ima hatalmában bízva kipótolják ezt a hiányt. Az Úr megadja nekik csodálatos irgalmával az üdvösség örömét. Minden szentmisémben ezt próbálom tudatosan gyakorolni. Így a következő, magunkért végzett közös ima biztosabban hatékony lesz: „Könyörülj, kérünk, mindnyájunkon, hogy Isten anyjával, a Boldogságos Szűz Máriával, a szent apostolokkal és minden szenttel együtt, akik a világ kezdete óta kedvesek voltak előtted, részesei lehessünk az örök életnek, és dicsőítve magasztaljunk téged, Jézus Krisztus, a te Fiad által”.

10. rész

Ember, azzal lettél újra Isten gyermeke, hogy az Isten Fia emberré, a testvéreddé lett.

Az átváltoztatás és úrfelmutatás csodálatos élménye ráirányítja a jelenlévő hívek szemét a történelmi tényre: Ember, azzal lettél újra Isten gyermeke, hogy az Isten Fia emberré, a testvéreddé lett. Az összes ember minden bűnét és az értük járó minden büntetést átvállalta. Ha Szentmisén veszel részt a templomi csendben, erre kell rádöbbedned. Bár az átváltoztatás nem választja el Jézus emberi lelkét a testétől, tehát nem hal meg újra, az Egyház figyelmeztet: az ostya az átváltoztatásban elsődlegesen Jézus Testévé, másodlagosan az Ő Vérévé lesz. A bor pedig az átváltoztatás hatására elsődlegesen Jézus Vérévé lesz, másodlagosan az Ő Testévé. Ezt azért kell tudni, mert a feltámadt Krisztus többé nem hal meg, a halál még egyszer nem lesz úr felette. A Szentmise annak is a jele, hogy a kereszten valóságosan meghalt a Megváltónk, kifolyt a vére, ami pedig Szívében még benne maradt, azt a katona lándzsadöfése utolsó cseppig kifolyatta. A halálának ez volt a biztos jele: „Az előkészület napja volt. A zsidók arra kérték Pilátust, töresse meg a keresztre feszítettek lábszárát, és vetesse le őket a keresztről, nehogy szombaton is a kereszten maradjanak a holttestek, az a szombat ugyanis nagy ünnep volt (a zsidók húsvétja, amely a mi időszámításunk szerint már délután hat órakor beállt). El is mentek a katonák és megtörték a lábszárát egyiknek is, a másíknak is, akit vele együtt fölfeszítettek. Amikor azonban Jézushoz értek, látták, hogy már meghalt. Ezért nem törték meg a lábszárát, hanem az egyik katona oldalába döfte a lándzsáját. Nyomban vér és víz folyt belőle. Aki látta, az tett róla tanúságot, és igaz a tanúsága. Tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. Mert ez azért történt, hogy beteljesedjék az Írás: Csontját ne törjétek! Vagy egy másik helyen: Föltekintenek arra, akit keresztülszúrtak” (Jn 19,31-37). Jézus kereszthalála volt az emberiség megváltásának az ára. Ezért kell könyörögnünk hozzá: „Könyörülj, kérünk mindnyájunkon, hogy Isten anyjával, a Boldogságos Szűz Máriával, a szent apostolokkal és minden szenttel együtt, akik a világ kezdete óta kedvesek előtted, részesei lehessünk

az örök életnek és dicsőítve magasztaljunk téged, Jézus Krisztus, a te Fiad által”. Mindazt a csodálatos ajándékot, amit Urunk, Jézus végtelen érdemeiből merítünk, ezután felajánljuk közösen a jelenlévő, szeretettel magukhoz ölelő Szentháromságnak: „Óáltala, övele és őbenne a tiéd, mindenható Atyaisten a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség mindörökkön Örökké. Ámen.” Mindezt felajánljuk Atyánknak azokért a testvéreinkért, akik minderről nem tudnak és nálunk nélkül féltő, hogy minden örömből kimaradnak. Jézus fel akar bennünket ölelni, mint idősebb testvérük, ugyanúgy, mint ahogy földön jártában a kisgyerekeket kitért karral áldásra várta. A legszentebb imában minket, felnőtteket biztat a legbizalmasabb gyermekimára. Már két teljes évezred elmúlt az Újszövetségből és Szent Máté evangéliuma hiába véste kőbe az arám szövegben: „Ti így imádkozzatok: Mi Atyánk” (Mt 6,9). Nincs reményem, hogy az eredeti Krisztus szöveget az ő szavának megfelelően fordítva ejtsük ki. Senki nem merte megkockáztatni, hogy az eredeti jelentést alkalmazza a fordításban. Az eredeti szöveg ugyanis így hangzik arámul: „Abinu aser bassamájim”, Apukánk, aki a mennyeken vagy. Olyan elragadón, odaadón akarom Jézus Krisztus Atyját szeretni, ahogy Ő szeret engem. Mindent megteszek, hogy minden katolikus magyar Jézus Atyját gyermekdeden, a legtisztább rajongással emlegesse.

11. rész

Aki e kenyérből eszik, örökké él.

A miséző pap jól tudja, hogy a legnagyobb veszélyt a gonosz lélek és azok jelentik Isten fogadott fiaira és lányaira, akik embertestvéreink közül a gonosz lélekhez pártoltak. Féltő gonddal esedezik a miséző lelkipásztor, hogy a szentáldozás legyen erőforrás minden rábízott lélek számára. Az előtte lévő áldoztató kelyhekbe készített „particula” a kis alakú Szentostya, a felkészült híveket ténylegesen Jézus Krisztusban és Urunk oltalmában részesíti. Ezért könyörög: „Szabadíts meg, kérünk, Urunk, minden gonosztól; Adj kegyesen békét napjainkban, hogy irgalmadból mindenkor bűn és baj nélkül éljünk, míg remény-

kedve várjuk az örök boldogságot, és Üdvözítőknél, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljöttét”. Szilárd hittel válaszolnak a hívek: „Mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.” Mivel a történelem folyamán Jézusnak rengeteg juhát és bárányát (Jn 21,15-17) kegyetlen kezek elrabolták, ezek visszatéréséért és a másik akolból valók megtéréséért is az áldozni készülőök bizalommal könyörögnek, akiket ide kell vezetnie Jézusnak, hogy hallgassanak ők is a szavára, amíg majd egy nyáj lesz és egy pásztor (Jn 10,16). Ti, Urunk szorgalmasan áldozó gyermekei, hányszor figyeltetek föl Jézusunk szorongató aggodalmára, amit a pap Jézus ajkára ad: Ne vétkeinket nézzed, hanem Egyházad hitét, őrizd meg szándékod szerint békében, és add meg teljes egységét. Aki élsz és uralkodol mindörökkön örökké.” Ámen. Mondják Jézusnak tudatos hívei. Ezután következik a kézfogásos béke-nyújtás. Igaz, csak karnyújtásnyira, és csak keveseknek jut belőle. A kegyelemosztó Jézus eljuttatja a megbántottakhoz, megsértődöttekhez, akiket még nem tudott elérni az Olajfák nem túl magas hegyéről az összes nemzethez címzett kegyelmi-távírat: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözü, aki nem hisz, az elkárhozik” (Mk 16,15-16). Bizonyosnak tűnik, hogy az Örök Főpap komolyan vette a mindhalálíg való szolgálatot, a húsvét esti gyóntatási hatalmat és kötelességet sem csak az apostolokra bízta. Utolsó szavai vonatkoznak a mindenkori papokra és hívekre is, hogy a kegyelemosztó küldetésből mindenki vegye ki a részét: az üdvösség mindenkié (a lehetőségekben) az üdvözítés dolga is szent kötelesség legalább a példaadásban és az imádságos szeretetben. A csodálatos pillanat végre elérkezik: megkezdődik az áldoztatás. A jól felkészült áldozók előírás szerint az áldoztatók elé lépnek, és nyelvükre vagy tenyerükbe kéri a világ legnagyobb Urát, a Megváltó Jézust. Az első csodálatos kenyérszaporítás utáni délelőttön a kafarnaumi zsinagógában mondta Jézus: „Mindenkinek, aki hallgat az Atyára és tanul tőle, hozzám jön. Nem mintha valaki látta volna az Atyát, csak aki az Istentől van, az látta az Atyát. Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hisz bennem, annak örök élete van. Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannáat ettek a pusztában, mégis meghaltak. Ez a mennyből alászállott kenyér, aki ebből eszik, nem hal meg. Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyér-

ből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért” (Jn 6,45b-51). Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik” (57). Ilyen vendég soha nem érkezik hozzám, csak Ő. Nyelvemről tovább lépve betölti testemet, lelkemet. Nem menekül el tőlem, ha akad bennem hiba. Hibámon gyorsan javít, hiszen elsősorban ezért jött. Beragyog, hogy még szebb legyek. Örömmel, minden mást kikapcsolva az életemből, sietek a helyemre. A látogatási idő nagyon rövid. Öt? Tíz perc? Addig tart, amíg a szentségi színek meg nem változnak. Velem van, az én vendégem, nem csorbul boldogságom, ha millióan fogadják is. Ő végtelen.

12. rész

Ne romlandó eledelért fáradozzatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre.

Nem olvastam az evangéliumban, hogy az első csodálatos kenyérszaporítás után a tízezres jóllakatott tömeg megköszönte Jézusnak a fejedelmi lakomát. Öttenyérnyi árpakenyérrel és két aprócska halal jóllakatta őket. A köszönetről nincs írás. Van azonban a munka nélkül megszerezhető napi ételmiszeradagról. A fantáziálás azonnal megindul: Mire lenne képes ez a Názáreti Jézus? Meg kellene tenni királyunknak. Jézus tudja a szándékot, felsiet a hegyre. Ott már nem keresik. Másnap utána indulnak: a tanítványait a tó kafarnaumi partjai felé küldte a Mester. Amikor bárkák érkeztek a kenyérszaporítás helyére, rögtön megszületett a terv: Utána! A zsinagógában találták meg. „Mester, hogy kerültél ide? Bizony, bizony, mondom nektek, – felelte Jézus. – Nem azért kerestek, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből, és jóllaktatok. De ne romlandó eledelért fáradozzatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre. Ezt az Emberfia adja nektek, aki mellett az Atya tett tanúságot”. (Jn 6,25-27) Mivel Jézus égi kenyérről beszélt, amely a mennyországba segíti az istenfélő embereket, ezek a férfiak végül otthagyták Jézust. Sajnos, Jézus tanítványainak egy része is követte őket. Talán nem volt igaza Jézusnak? A zsidó történelem negyven évét emlegették, de Jézustól

ennél többet vártak. Az Úr megértette velük, hogy a földi kenyér napi eledel, de arról a teremtésben gondoskodott az Atya. Ne meneküljön az enni akaró ember a földi vetemények előállítására. A menyeyei kenyeret a kapzsi emberek igénybe veszik, de a kenyérgabona a munka és Isten áldása gyümölcseként minden évben megterem a családnak. Amit pedig szeretetből tesz valaki a munka terén, azt Isten az égben örök örömmel jutalmazza. Isten pedig gondoskodik a 7,2 milliárd ma élő ember tisztességes étellezéséről. Ha van mélyszegénység és éhezés a földön, annak oka az, hogy lelkiismeretlenek az évi termés negyven %-át tönkreteszik. Ezt kell megszüntetni. Az Oltáriszentség tiszteletét vissza kell állítani mindenütt, hazánkban is. A szentmisén minden vasár- és ünnepnapon áldásos áhítattal kellene részt venni mindenkinek. A Magyarok Nagyasszonya megígérte Géza fejedelemnek, hogy fia királyként uralkodik majd országán, igen sok jót tesz Jézus Krisztus keresztény Európájának védelméért, ezért Ő mindig különös gonddal vigyáz ránk. Európa a második világháború után elvesztette keresztény jellegét. A háború után a pápa kénytelen volt megállapítani: Európa missziós terület. A Szűzanya már 1846-ban a francia faluban, La Salette-ben, 1958-ban Lourdes-ban, 1917-ben Fatimában és 1961-1965-ig folyamatosan Garabandal-ban kereste fel kiválasztott gyermek-követeit és kérte az embereket: Javuljatok meg, mert a világ annyira gonosz, hogy Isten igen nagy csapással fog rendet teremteni. Erre nagy bűnbánattal kell készülnünk.

13. rész

*Koronámat lábamhoz tettem,
a világot szívemre szorítottam.*

Kedves Testvéreim az Úrban! Két igen fontos levél megírásának indoklását szeretném elétek tárni. Az egyik közel kétezer éves. Szent Pál apostol írta: „Pál, Jézus Krisztusnak Isten akaratából meghívott apostola és Szosztenész testvér Isten korintusi egyházának, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, a meghívott szenteknek, s mindazoknak, s mindazoknak, aki náluk vagy nálunk segítségül hívják Jézus Krisz-

tusnak, a mi Urunknak nevét. Kegyelem és békesség nektek Atyántól, az Istentől és Jézus Krisztustól, a mi Urunktól.” (1Kor 1,1-3) Ennek a levélnek 13. fejezetéből pedig egy vers, a sok bölcs fejtegetés legfontosabbika: „Most még csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem mindent, ahogy most egem ismernek. Addig megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de közülük a legnagyobb a szeretet.” (13,12b-13) A másik üzenetet nyolcvanhárom éve mondta tollba az örök Atya egy fiatal szerzetesnőnek, Eugénia anyának: „Még most is, hogy itt vagyok, személyesen valamennyietek között, hogy szólok hozzátok, szüntelenül és minden formában ismételve, hogy szeretlek benneteket és azt akarom, hogy megismerjétek, szeressetek és tiszteljétek egy külön kultusszal, ti nem láttok Engem, egyetlen személy kivételével, annak kivételével, akinek ezt az üzenetet mondtam. Egyetlen egy az egész emberiségből! És lám, mégis szólok hozzátok és abban, akit látok, és akihez szólok, mindnyájatokat látom és mindenkihez szólok külön-külön és együttvéve, és úgy szeretlek benneteket, mintha látnátok Engem. Óhajtom tehát, hogy az emberek megismerhessenek és érezzék, hogy mindegyikükhöz közel vagyok. Emlékeztetek rá, emberek, hogy az emberiség reménysége szeretné lenni. Még nem vagyok az? Remény nélkül az ember elveszne. De szükséges, hogy Engem olyannak ismerjenek meg, amilyen vagyok, hogy a Béke, a Bizalom és Szeretet hatoljanak be az emberek szívébe és hozzák őket kapcsolatba az Atyával, menny és föld Urával” (Az Atya szól 34). „Meg szeretné állapodni minden családban, mint a saját uradalmában, hogy bárki teljes biztonsággal mondhasza: Van egy Atyánk, aki végtelenül jó, mérhetetlenül gazdag és rendkívül irgalmas szívű. Gondol ránk, és közel van hozzánk, néz minket. Ő maga tart fenn minket, mindent megad nekünk, ha kérjük tőle. Minden gazdagsága a miénk, mindenünk meglesz, ami csak kell. Éppen azért vagyok itt, hogy kérhessétek Tőlem azt, amire szükségetek van: „Kérjétek és megkapjátok”. „Atyai jóságomban mindent megadok nektek, hogy ti úgy tekinthessetek rám, mint egy igazi Atyára, aki az enyémelek között él, ahogyan azt valóban meg is teszem. Azt is kérem, mindenki számára láthatóan kihelyezze azt a képet, amit később ismertetek meg lánykámmal. Óhajtom, hogy minden család így helyezhesse magát egészen sajátos védnökségem alá, hogy könnyebben tisztelhessenek.

Ott minden nap a család közli majd Velem szükségleteit, munkáit, gondjait, szenvedéseit, óhajait, de örömeit is, mert egy apának mindent ismernie kell, ami a gyermekeivel kapcsolatos. Én bizonyára tudom, mivel ott vagyok, de annyira szeretem a közvetlenséget. Tudok alkalmazkodni a körülményeitekhez. A kicsinyek között kicsinnyé teszem magam. Felnőtté leszek a felnőtt emberekkel. Az öregek között hozzájuk válok hasonlóvá, hogy mindenki megértse, mit akarok neki mondani az ő megszentelésükre és az Én dicsőségemre. Arra, amit az imént mondtam, nem elég bizonyíték nektek az Én Fiam, aki olyan kicsivé és gyengévé tette magát, mint amilyenek Ti vagytok? Most sincsen bizonyítékotok, itt látva engem, amint hozzátok szólok? És hogy megérthessétek azt, amit mondani akarok, nem választottam-e egy hozzátok hasonló szegény teremtményt, aki által szólhatok hozzátok? Látjátok, koronámat lábamhoz tettem, a világot szívemre szorítottam. Dicsőségemet a mennyben hagytam, mindenkinek mindenné tettem magam” (Az Atya szól 35).

14. rész

Éljünk Krisztusban, Krisztussal, Krisztusból.

A Mennyei Atya, akivel a teljes istenséget elsődlegesen megosztotta, arra rendelte, hogy vegye fel annak a teremtménynek a természetét, aki testből és lélekből áll. Ez a teremtmény az ember. A megtestesült Ige így búcsúzik tanítványaitól: „Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, s ne csüggedjen. Hiszen hallottátok, hogy azt mondtam: Elmegyek, de visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek, örülnétek, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam. De a világ így tudja meg, hogy szeretem az Atyát, és végbeviszem, amivel az Atya megbízott” (Jn 14,27- 28.31). Ez a megbízás már akkor szóba került, amikor Kafarnaumban az előző nap vendégül látott zsidók egy csoportja felkereste Jézust. További ajándékokat kértek tőle. Jézus nem attól ijedt meg, hogy netán elfogy rendkívüli ereje, hanem azt kifogásolta, hogy csak a hasuk érdeklí ők: „Atyáink

mannát ettek a pusztában, amint az Írás mondja: Égi kenyeret adott nekik enni. Jézus erre azt mondta: Bizony, bizony, mondom nektek: Nem Mózes adott nektek kenyeret az égből, hanem Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. Mert az az Isten kenyere, aki alá száll a mennyből, és életet ad a világnak. Erre így szóltak hozzá: Urunk, adj nekünk mindig ebből a kenyérből. Én vagyok az élet kenyere felelte Jézus. Aki hozzám jön, többé nem éheznek, s aki bennem hisz, nem szomjazik soha. De megmondtam, hogy bár láttok, mégsem hisztek. Minden, akit nekem ad az Atya, hozzám jön. S aki hozzám jön, nem taszítom el. Mert nem azért szálltam alá a mennyből, hogy a magam akarataát tegyem meg, hanem annak akarataát, aki küldött. Annak, aki küldött, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam az utolsó napon. Mert Atyámnak az az akarata, hogy mindenki, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen, s feltámasszam az utolsó napon.” (Jn 6,31-40) A zsidók felháborodtak, hogy Jézusnak József az apja és anyját is ismerik. Jézus erre csak annyit válaszol: „Ne zúgolódjatok egymás között. Senki sem jöhet hozzám, ha az Atya, aki küldött, nem vonzza.” (Jn 6,43-44) Az utolsó vacsorán Jézus elmondja, hogy visszamegy az Atyához, de a küldetése megmarad a világ végéig: mert az Atya így akarja. Így akarja, mert az üdvösséget ápolni kell. Az utolsó vacsorán az Eucharisztia megalapítását János evangéliuma nem ismétli, azt már három társa megtette korábban. János sem lakott messze Kafarnaumtól, személy szerint ismerhette ezeket a vitapartnereket, ahogy ők meg büszkén emlegették Jézus földi családját. Nehezen hittek Jézusban a názáretiek is. Igen keményen ki kell mondania: Csak azok eszik az Ő testét, mint isteni eledelt, üdvözítő erővel, akinek ezt a hitet megadta az Atya. Személyes jelenléte, közismert csodái kevesekben alapozták meg a hitet. Ezért kell a szentáldozásban találkozoznunk Vele két ezer év múltán is. Szentáldozásunk perceiben köszönjük meg az erős hitet Jézusnak, Atyjának és a Szentléleknek. Kérjünk honfitársainknak is erős hitet. Szent Pál szerint ez a nagy isteni adomány kezünkben hordott cserépedényhez hasonló. El ne ejtsük, mert a cserépedény, ha leesik, összetörik, és Isten nagyon nehezen adja meg újra. (2Kor 4,7) Az Egyház szikla alapjának Jézus Simont, Jónás fiát választotta: „Boldog vagy Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked (hogy

én Isten Fia vagyok), hanem az én mennyei Atyám. Én is mondom neked: Péter vagy, erre a sziklára építem egyházamat, s az alvilág kapui nem vesznek erőt rajta” (Mt 16,17-18). Mégis külön kegyelmet is kért az Úr Péter számára: „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon benneteket, mint a búzát. De imádkoztam érted, nehogy megfogyatkozz a hitedben. Amikor megtérsz, te erősíted majd meg testvéreidet” (Lk 22,31-32).

15. rész

Kövessük Assisi Szent Ferencet, a ferencesek rendalapítóját!

Ő így kezdte szervezetbe, rendbe gyűjteni a tökéletes Krisztus-követésre vágyó férfiakat, majd nőket és végül a családban élő házasokat: „A Kisebb Testvérek élete és rendszabálya ez: tartsák meg a mi Urunk Jézus Krisztus evangéliumát, élvén engedelmességben, tulajdon nélkül és tisztaságban” (A Regula első mondata). Amikor néhány rendtársával Rómába zarándokolt, hogy ideiglenes jóváhagyást kérjen III. Ince pápától, a Lateráni bazilikába kellett menniük. Amikor belépett a szürke ruhás, mezítlábás kis csapat, az előkelőségeknek elállt szem-szája. Kik lehetnek ezek? – kérdezték rémülten. Amikor megtudták a pápától, hogy Assisiből való férfiak, akik olyan szerzetben szeretnének élni, amelyiknek semmi tulajdonuk nem lesz, pénzt meg sem foghatnak, odasúgták a történelem egyik legtekintélyesebb pápájának a fülébe: Szentatya! Meg ne engedje ezt nekik. Kóbor szerzetesek lesznek, akik csak csavarognak, kéregetnek és zűrzavart keltenek. A Szentatya csak annyit válaszolt: Ha én most ezt kijelentem, akkor azt állítom, hogy az evangéliumot a XIII. században nem lehet megvalósítani”. Ezután szóbeli engedélyt adott az Assisibeli Pietro di Bernardone gazdag posztó-kereskedő fiának, Francesconak a legszegényebb férfi szerzetesrend megalapítására. A megszeppent tanácsadóknak pedig elmondta minapi álmát: Álmomban itt álltam ennek a székesegyháznak a közelében, és rémülten néztem, hogy ezer éves gyönyörű bazilikánk, a föld összes templomának anyja és tanítómeste-

re hogyan kezd összedőlni. És akkor ezt a fiatal férfit láttam odalépni a fal mellé, és ő a vállával nekidőlve megóvta az összeomlástól. Azóta nyolcszáz év múlt el. A Lateráni bazilika szilárdan áll. Bajok azonban itt is, ott is akadnak. A közelmúltban Egyházunk pápai a világvallások legfőbb előljáróit rendszeresen Assisibe hívták tanácskozásra, közös imára és töprengésre. Magam is őszinte hittel hiszem, hogy Rendalapító atyánknak nem pecsétes levelet küldött Krisztus Urunk, az örök Főpap Melkizedek rendje szerint, hanem két kezére, két lábára és a mellére ütötte öt szent sebének pecsétjét. A legújabb kor pápai is azt mondták ki az említett közös imával, útkeresésével, hogy nem biztos a történelem minden mozzanatát úgy erőltetni, ahogy Francesco tette. Igen bölcsen üzent nekünk a halála előtt megfogalmazott másik rendeletével: „Amit nekem kellett megtennem, azt megtettem. Hogy nektek mit kell tennetek, arra tanítson meg titeket az irgalmas Isten!” A Rendünk bölcsőjéből hat szent életű testvért küldött Észak-Afrika, hogy a krisztusi hitet, miszerint Jézus Krisztus minden embert megváltott, **ÖRÖMHÍRKÉNT** vigyék el. Engem és más testvéreimet fiatalon Isten más tennivalókkal itthon tartott. Krisztus ezer éves keresztény Európáját a krisztustalanság elsöpörte. Szent Ferenc mivel segítette korát, hogy oly magasra emelkedett a kereszténység vonzó ereje? A tökéletes nincstelenség a pénz bűvöletében élő gazdagokat nem tudta igazán boldoggá tenni, de férfi és női követőit ráébresztette arra, hogy a pénz, az élettelen anyag rabszolgává alacsonyítja a birtoklóját, az élő, értelmes, szabad embert. Azt az ideált emelte magasra, amely Jézusban, a világ urában is annyira vonzóvá lett, hogy rajongtak érte. Az evangéliumban elhangzott beszédei az Atya szeretetéről vonzóvá tették ezt az életformát: „Nem szolgálhattok Istennek is, a Mammonnak is. Azért azt mondom nektek: Ne aggódjatok életetek miatt, hogy mit esztek, vagy mit isztok, sem a testetek miatt, hogy mibe öltöztök! Nem több az élet az eledelnél, s a test a ruhánál? Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak, csűrbe nem gyűjtenek, – mennyei Atyátok táplálja őket. Nem többet értek ti náluk? Ugyan ki toldhatja meg életét csak egy könyöknyivel is, ha aggodalmaskodik? Hát a ruházat miatt miért aggodalmaskodtok? Nézzétek a mezők liliomait, hogyan nőnek: nem fáradoznak, nem szőnek-fonnak, mégis mondom nektek, még Salamon sem volt dicsősége teljében úgy felöl-

tözve, mint egy ezek közül” (Mt 7,24c-29). Ezekkel a gondolatokkal nem akarja az Úr lekicsinyelni a munkát: a kis madár is egész nap dolgozik, hogy éhen ne pusztuljon sem ő, sem a csemetéi. Francesco is megdolgozott a kapott élelemért, egy elkopott ruha cseréjéért. A hívő ember munkája kell a család fenntartásáért. A hite azonban többet jelent, mint a munkája. Szent Ferenc szeretett prédikálni: ezért szenteltette fel magát diakónussá, hogy gyakorolhassa, de nem akarta az áldozópapi méltóságot, mert az társadalmilag már rang volt. Úgy kellett volna őt is szólítani: Don Francesco. Áldozni viszont minden nap akart az átélt szentmisében. Ezért mindig volt a környezetében egy felszentelt paptestvér. A megszületett kis Jézus ünnepe annyira boldogító volt számára, hogy egy ismerőse birtokán felfedezett barlangban, Greccióban a tulajdonos engedélyével karácsonyi éjféλι misét készített elő. Egy asztal szolgált oltárként, mellé egy valódi jászolt helyeztek el. A betlehemi liturgiát áttanulmányozta, amit csak a harmadik vagy a negyedik századtól kezdtek elalkalmazni a betlehemiék. A kis Jézus csak ekkor kapott ünnepi megemlékezést a felmérhetetlen szeretetéért, hogy vállalta az emberré levést. Az örömhírt hozó angyal meg is mondta a nyájukat őrző pásztoroknak: a hihetetlenül nagy ajándék, hogy az Isten végtelen nagy Fia gyermekként megszületett, egyelőre az Édesanyja, nevelőapja és 3-4 pásztor öröme, mert senki más nem is tudja, senkit nem is érdekel. (Lk 2,1-6) Amit 300 körül Betlehemben pótolni kezdtek, azt 1220 év késéssel Európában a greccio-i barlangban Francesco kezdte el. Ráérezett, rájött a viszonszeretet fontosságára. Az éjféλι misén ő volt a diakónus. Felolvasta a születés történet evangéliumát. Amikor a beszédében ahhoz a részhez ért, hogy a kisdéd megszületett, Édesanyja pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem volt hely a szálláson, s az üres bárányistállónak használt barlangba vezényelte Édesanyját és Szent Józsefet (nem okozva felfordulást egyetlen családban sem), kivette a baba szobrot a jászolból, felmutatta ragyogó mosollyal, magához ölelte, mint illet: az emberek átélték az Assisi hegyoldalban Szent Ferenc lelkületétől felhevülten a világnak adott lehető legnagyobb ajándékot. Micsoda öröm volt gyerekkoromban, amikor részt vehettem az első éjféλι szentmisén. A templomunk egyszerű vasárnap is kétszer telt meg, két ferences atya látta el szolgálatot, mindketten miséztek. Amíg a latin szöveget nem ért-

ve, magyarul énekelte a nép a vasárnapi két mise csodálatos magyar énekeit, saját lelkesedése és hite ragyogta át ezeket a szentmiséket. A karácsonyi éjféli misére a templom zsúfolásig úgy megtelt, hogy már többen be sem fértek. Szent Ferenc igaz áhítata abban a korban jelentett az Eukarisztia méltó ünneplésében lélekemelő élményt, amikor a francia fura áhítat már évszázada sulykolta a hívek fülébe: tizennégy év alatti gyermek nem érti meg, mi az Oltáriszentség. Ha felkészülsz, megáldozol, de utána elpártolsz Isten oldaláról a haverokkal együtt. Életedben még egyszer-kétszer, nagy vezeklés után, meg a halál órája körül megáldozhatsz. 1215-ben rendelte el az Egyház: évente áldozz a húsvéti időben.

16. rész

Kövessük Assisi Szent Ferenc Atyánkat a Megváltó tiszteletében.

Rendje szellemi alapjává tette az Úr evangéliumának állandó életté váltását. Nem csupán elméleti kiképzést akart biztosítani, hanem azt kívánta, hogy rendi testvérei majd az egész történelemben élő példával mutassák meg a mindenkor élőknek, hogy a Megváltó úgy teljesítette az Őt küldő Atya akaratát, ahogy abban az időben a tökéletes istenszolgálat megkívánta. Én – Ferenc – ezt felfedeztem, a XIII. században az akkori körülményekhez igazítottam áhítatomat. „Hogy nektek mit kell tennetek a történelmi fejlődés közepette, arra tanítson meg benneteket az irgalmas Isten” (Szent Ferenc utasítása élete vége felé). Ezért mutatta meg XIII. századi eszközökkel a gyermek Jézus születését: igazi barlangban, nem templomban, csodálatos katedrálisban történt. A szeretet megnyilatkozása tömörítve így festett: akkoriban már tehenek és szamarak szokták megtölteni a jólét magasabb fokára hágott gazdák istállóját. Ezeket az állatokat állította a nekik való jászol mellé. A századok folyamán már 8-9 évszázada a betlehemi remek templomban gyűltek össze ünnepelni a betlehemi-ek a Világ Urának földi születését. Ezt a fejlődési fázist a szentmise képviselte a hegyi barlangban. A betlehemi közönyt is érezte Szent

Ferenc: a legelőre visszatérő pásztorok boldogan hirdették a kis Jézussal, Édesanyjával és mindkettőjük akkori támaszával, Szent Józseffel, a mennyország angyalainak hatalmas tömegével találkoztunk az éjjel a városvégi barlangban. Az utcán jövő-menő álmos betlehemiek rájuk sem hederítettek. Ugyanígy a napkeleti bölcsek látogatását sem érzékelték, pedig a kis Jézust legalább Édesanyja karján többször is láthatták az utcán, hiszen Heródes tömeggyilkossága előtt mindenki tudhatta már, ki ez a Kisfiú. Szent Ferenc prédikációja olyan igaz és természetfölötti volt, hogy a kisfiú szobor élővé vált a bámuló szemekben. 800 év elteltével melyik ferencesnek van ekkora hite? Szent Rendalapító Atyánk ennél sokkal többre is megtanít bennünket, hogy mi is tudjunk hitet lehelni az istentagadó világunk törekvőbb híveibe. Jézus az utolsó vacsorán ezt üzent: „Nem hagylok árván benneteket, hanem visszajövök hozzátok. Rövid idő s a világ nem lát többé, ti azonban láttok, mert én élek, s ti is élni fogtok majd. Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem s én bennetek” (Jn 14,18-20). Ez a jézusi ígélet tehát nem a templomi vagy betegáldoztatásról szól. Jézus szent Testét és Véréát vesszük magunkhoz. Amíg a Szentostya őrzi színét, addig Jézus szentségi jelenléte tökéletes. Utána egyesül velünk, és átadja azokat a kegyelmeket, amelyeket ebben a szentségi jelenlétben mi kértünk, vagy Ő szükségünket ismerve, adni akar. Tehát Jézus szentáldozási jelenléte viszonylag rövid ideig tart. Ezért kell okosan felkészülni fogadására. A kegyelmek, amelyeket kaptunk már a miénk. A most felajánlott jézusi találkozás más jellegű. Amiről beszélünk, az régen falba vésett fülke volt, márvánnyal bélelve és biztonságos zárral ellátva. Majd a főoltárra épített, a templom stílusának megfelelően gyönyörűen kidolgozott, zárt szekrény. Ide helyezik el a fedővel ellátott áldoztató kelyheket, amelyekben még Szentostya maradt. Ezt a szekrényt, latinul tabernákulumnak magyarul oltárszekrénynek nevezünk, amelyet mindig zárva kell tartani, hogy senki ne tudjon illetéktelenül a cibóriumhoz nyúlni. Az előírások mutatják, hogy az Egyház féltőn óvja a legmértóságosabb Oltáriszentséget minden illetéktelen érintéstől. A felszentelt papok és szentelt akolitusok is csak egyházi formaruhában és miseingben (alában) papok és diakónusok pedig stólát viselve nyúlhatnak hozzá. Amikor bárki elhalad a tabernákulum előtt, térdet kell hajtania. Miért

nagyon fontos Jézusnak eme díszes szobácskája az Egyház életében? Elsőnek a szentségimádást említem, mert ezt minden katolikus hívőnek illik tudnia, és jó is tudnia. Jézusnak a legfőbb öröme, ha beszélgethet övéivel. Erre nem neki van szüksége, hanem nekünk. Neki is, hiszen a Testvérünk. A normális testvéri érintkezés első foka a beszélgetés. Mivel mindent tud, ezért nem neki van szüksége információra, hanem embertestvéreinek: úgysis, hogy elmondjuk örömeinket, bánatainkat. Örül, ha taníthat. Mi pedig örülünk annak, hogy a legilletékesebb helyről kaphatunk választ mindenre. Jézussal való beszélgetésnek van egy kiváló formája: A szentségimádás. Imádni annyit jelent, hogy Isten bármelyik Személyének megadom a legmélyebb hódolatomat, elismerem mindhárom isteni Személyt Uramnak, Istenemnek. Ebben benne van, hogy elfogadom Tőle az életemet, alkalmazkodom minden parancsához, nemcsak a kellemes, de a nehéz sorsfordulókhoz is. A hálaadás a második célja beszélgetésemnek. Van egy ősi latin közmondás: „Ha valakiről azt mondod: Hálátlan! (Ne folytasd!) Minden rosszat elmondtál róla.” A lételemet, sorsomat, örömeimet, bánatomat. Főként, hogy Isten gyermeke, Krisztus fogadott testvére, a Szentlélek temploma lehetek. Engesztelés: minden bántás, elsősorban Istené, de az embereké is, nagy bűn, jóvá kell tenni! Kérés: Mindent kérhetek, de igyekezzem csak a másoknak szükségeset kérni: ez jár majd sok örömmel. Mindezt szívünk csendes imájával kérhetem. Jézus mindezt hallja, javamra fordítja. Jézus mindenért megszenvedett, mindezt elmondhatom neki távolról is. Szent Ferenc rádöbbsent: Még a templomba sem kell feltétlenül belépnem, éjjel-nappal figyel rám templomom tabernákulumból, mindent megért. Ezért parancsolta rendje tagjainak: „Ha utadat járva, meglátsz egy templomot, fordulj feléje, gondolj arra, hogy Megváltód lát, hall, mondd neki ott helyben leborulva, Imádunk téged, legszentebb Urunk, Jézus Krisztus, itt és a világ minden templomában, és áldunk téged, mert szent kereszted által megváltottad a világot. Ó szent Vendégség, melyben Krisztust vesszük magunkhoz, megújítjuk szenvedésének emlékét, lelkünk eltelik kegyelemmel és jövőd dicsőségünk zálogát nyerjük.” Milyen jó hír ez ebben a zaklatott, hajszott világban, ahol még a családi béke is sokszor felborul. Nem jut eszükbe az oltár, amely előtt a házasság szentségét szolgáltatták ki egymásnak? Legyünk csendben, hogy hall-

juk: Mit mondtunk akkor mosolyogva? „Isten engem úgy segítjen s Nagyszűzünk, a Boldogságos Szűz Mária, hogy én őt szeretem, és hogy őt el nem hagyom holtomiglan-holtáiglan semminemű viszonytagságban. Isten engem úgy segítjen” Uram! Öleld össze őket. Igen, az oltártól. A szavad s kezéd eléri őket.

17. rész

Mi, magyarok, két feladatot kaptunk Urunktól.

Mi, magyarok, két feladatot kaptunk Urunktól: az elsőt a kereszténység első évezredének a végén. A IX. század vége felé a Gondviselés rádőbbsentette őseinket arra, hogy komoly terve van velünk Európában. Ezt a tervét avval indította, hogy vérontás nélkül, ajándékként adta kezünkbe a Kárpát-medencét. Nem élt akkor semmiféle államalapító nép itt. A nyugati szomszédságban a korábban megtelepedett barbár népvándorlási időszakban betelepedett népek foglalták el a Nyugatrómai Birodalom csaknem egészét. Átvették a rómaiak útjait, földjeit és jórészt a nyelvüket is. Erősítették új államaikat. Fölvették a kereszténységet úgy, mint a frankok, akiknek a fejedelmét, I. Chlodvigot a keresztelő püspök, Szent Remig így szólította meg: „Hajtsd meg nyakadat, kemény Szigamber! Égesd, amit eddig imádtál, és imádd, amit eddig égettél!” (391) Lassan átvették a keresztény tanítást, és így körülöttünk keresztény államok éltek. 896-tól a Kárpát-medence a mi hazánk lett. 907-ben összefogtak ellenünk a nyugati szomszédok, és hatalmas hadsereggel vonultak a Lajta folyó felé. A Duna bal partján beköltöztek Pozsonyba. Várták a jobb parton lassabban mozgó hadtestet. Amikor Árpád fejedelemnek ezt jelentették, mind a hét törzset vágtában vezényelte Pozsony átellenébe, és kora hajnalban megrohanta a felvonuló nyugatiakat. Estig teljesen felmorzsolta a csapatot. Még aznap este átúszatta seregét Pozsony alá, és szinte pihenés nélkül rohanta meg a városban ébredező másik csapatot. Estére kelve szétverte ezeket is és üldözte a Lajtaig. Isten terve azonban más volt velünk. A X. évszázadban több mint kilencven nyertes nyugati kalandozásunk vált ismertté. Nyugati történészek csak az utolsó emlékez-

nek: Augsburgra. (955) Ez az ütközet a teljes vereséget jelentette. Géza fejedelem belátja, hogy már nem lehet kalandozni, le kell telepedniük a törzseknek, át kell szervezniük a gazdaságot és fel kell venniük a kereszténységet. Ez utóbbi nem volt nehéz, hiszen őseink sohasem voltak bálványimádók, hanem a mennyek Urát imádták. A törzsek önálló egységet jelentettek, csak a kalandozások voltak szabadok. A hét törzs így könnyen felmorzsolódhat. A letelepedés megkötöttség, de nem lehetett már vadászatból és halászatból élni. Szántani, vetni kellett és ipart tanulni. Géza fő gondja a fejedelemség sorsa volt. Isten álomban részesítette őt. Ranzani így jegyezte fel: „Egy éjjel álmában csodás fényben ragyogó, gyönyörű asszonyt látott, akit sok előkelő szűz követett. Ő ezekkel a szavakkal szólt hozzá: Nyugodj meg Géza, én Mária vagyok, az az érintetlen Szűz, akiről a keresztény emberek elmondták neked, hogy Jézus Krisztusnak, az Isten Fiának az édesanyja vagyok. Mennyei fény világosít meg, és elűzi lelked minden homályát. Megismered Istent, aki téged alkotott. És most tudd meg, ami rejtve van előtted: fiút szül neked feleséged, ő királyi rangban uralkodik a magyarokon, és az igaz Istennek kiváló tisztelője lesz. Én pedig megígérem neked, hogy érdemeiért, amelyeket Fiam előtt szerez, a te országodnak védője és különleges pátrónája leszek” (Index VIII). Géza álmából felocsúdva, hihetetlen öröme és vidámságra hangolódik, és lelkében elhatározza, hogy minden részletében el akarja nyerni, amit a Boldogságos Szűz álmában előadott. (uo) Felhívást kapott arra, hogy hívja el Prágából Adalbert püspököt, hogy majd ő nevelje és tanítsa hittanra születendő fiát. (uo) A Királynét, ugyancsak álmában kereste fel egy diakónus ruhába öltözött ifjú, akit „az Egyház első vértanúként tisztel, István, hogy születendő fia az ő nevét kapja a keresztségben. (uo) István ifjan kap koronát II. Szilveszter pápától, és Mária élő testben mennybevételének ünnepén, augusztus 15-én koronáztatja meg magát. Eme napon „Szűz Mária az ország pártfogójává választatott.” (Szerelmei Miklós, Magyar hajdan és jelen, 18b) „A Szent Király, István, Pannóniát a Boldogságos Szűz családjának nevezi.” (Vita S. GERARDI, 333) Nagyasszonyunk Fia keresztény Európáját oltalmunkra bízta.

18. rész

Megtettem-e mindazt a jót, amit Istenünk a mi feladatunknak jelölt meg az egész életünkre.

A bonyolult magyar jövő tisztázására Mária, az Üdvözítő, Jézus Krisztus édesanyja közbelépett. Megnyugtatja a magyar fejedelmet, Gézát, hogy az élet Ura fiúgyermekkel áldja meg a magyarok fejedelmét, aki majd átveszi a törzsi törvényeknek megfelelő módon a fejedelmi hatalmat, és nemcsak folytatja a törzsek nemzetté alakításának felelőségét, hanem királyi rangot kap Istentől. Ilyen sem az előtt, sem azóta nem fordult elő, hogy a még meg sem fogant utódot az Ég jelenti be, mint apja törvényes örökösét, és az első magyar királyt. A Gondviselés tényleges intézkedését látva az új király abban az időben így nyilatkozik önmagáról: Isten kegyelméből uralkodó. Azt, hogy ezt érvényesen a mennyből mondják ki, csak Istvánról tudjuk. Vajk a törzsi neve, amit a keresztelésnél meg kell változtatni. István nevet kapta a keresztségben. Ezt is a mennyből megjelent Szent István első keresztény vértanú jelenti be. Jézus Édesanyja pedig Fiára hivatkozva még két igen fontos bejelentést tesz, szintén a Gondviselés páratlan rendeletére: A jövőendő király Krisztus Király irányítása alatt hoz majd igen fontos változásokat: az új nemzet hite kiegészül a megváltás hittitkával és erre pecsét a megkeresztelkedése. (Mk 16,15-16) Isten a megváltásért Fiának adja a világ kormányzását: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Gyermeket fogansz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod elnevezni. Nagy lesz Ő, és a Magasságbeli Fiának fogják hívni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját, és uralkodni fog Jákob házán örökké, és országának nem lesz vége” (Lk 1,31-33). „Amikor eljön dicsőségében az Emberfia, és vele minden angyal, helyet foglal fenséges trónján. Elébe gyűlnek mind a nemzetek, ő pedig különválasztja őket egymástól, ahogy a pásztor különválasztja a juhokat a kosoktól” (Mt 25,31-32). A jeruzsálemi keresztényüldözések idején Antiochiában találtak új központot a Krisztus-hívők. (ApCsel 11,19-30) Itt kaptuk a végleges nevünket is: Christos – Christus – christianusz – krestyán – keresztyén – keresztény. Ide menekült Péter is Heródes börtönéből (12,1-17). Péterről később nem beszél Lukács, mert Pálhoz csatlako-

zott. Annyi bizonyos, hogy Antiochiából hamarosan Rómába költözött, és ezzel a kereszténység központja már Róma, tehát Európa. Péter római utódai örökölték az ő katedróját, tanító-székét. Régi megfogalmazás: „Ubi Petrus, ibi Ecclesia” Ahol van Péter, ott van az Egyház. Európa kereszténnyé vált. Magyar népünk megkeresztelkedése Európában a befejezett tény lett. Erről beszél a Mennybevitt Szűzanya. Az a nagy szolgálat, amit István nevéhez fűzött Mária az az, hogy Európát, a teljesen krisztusivá lett földrészt lehetett először „Krisztus titokzatos Testének” nevezni (Róm 12,5; 1Kor 12,1-31). Ezt kellett nekünk a pogány támadásokkal szemben védenünk. Amióta Európa nem számít kereszténynek, hanem missziós területnek (XII. Pius), ez az ezer éves küldetésünk is megszűnt? Amint Géza fejedelem nagy örömmel ébredt, és fogadta meg, hogy mindenben követi hazánk „különleges patrónájának” útbaigazításait, úgy kell felkészülnünk nekünk, ma élő magyar katolikusoknak az új küldetésre. Soha sem engedhetjük meg, hogy a kinyilatkoztatott isteni igazságokat bárki is kikezdje. Ez szörnyű bűn lenne az Igaz és szent Istennel szemben. Nem elégedhet meg senki a katolikus hitigazságok alapvető ismeretével. Alaposan ismerünk kell, mit nyilatkoztatott ki Isten. Azzal sem elégedhetünk meg, hogy a bűneinket bevalljuk és megbánjuk a bűnbocsánat szentségében, hanem a főbb kérdést is megvizsgáljuk: Megtettem-e mindazt a jót, amit Istenünk a mi feladatunknak jelölt meg az egész életünkre.

19. befejezés

Legalább egy mondatot naponta!

„Téged, Isten, dicsérünk, téged Úrnak ismerünk! Téged, örök Atyais-ten, mind egész föld áld és tisztel.” (Te Deum) Atyám, aki a mennyekben vagy, milyen jó tudni, hogy Te az Atyám vagy, és én a gyermeked vagyok. Különösen, amikor lelkem ege sötét és keresztm súlyosabb, érzem szükségét, hogy elismételjem Neked: Atya, hiszek az irántam való szeretetedben. Hiszem, hogy Atyám vagy életem minden pillanatában, és én a gyermeked vagyok. Hiszem, hogy éjjel-nappal örködsz felettem, végtelenül bölcs vagy, és nálam jobban tudod, hogy mi hasz-

nos nekem. Hiszem, hogy végtelenül Hatalmas vagy, és még a rosszat is jóra fordítod. Hiszem, hogy végtelenül jó vagy, és mindent azok előnyére fordítasz, akik szeretnek téged: és még az ütlegető kezek alatt is megcsókolom gyógyító kezedet! Hiszek, de növelj bennem a Hitet, a Reményt és a Szeretetet. Taníts mindig meglátni Szeretetedet, amint életem minden eseményében kalauzol. Taníts meg engem mindig Rád hagyatkozni, úgy, mint egy gyermek anyja karjaiban. Atyám, Te mindent tudsz, mindent látsz, jobban ismersz engem, mint én magam. Te mindent megtehetsz és szeretsz engem. Atyám, mivel azt akarod, hogy mindig hozzád folyamodjunk, most bizalommal kérlek Jézussal és Édesanyjával, a Boldogságos Szűz Máriával, add vissza honfitársaimnak elvesztett hitét, Boldogasszonyunk ősi szeretetét. Új kegyelemként kérjük, hogy soha ne tudjon magyart a magyarral összeveszíteni senki. Jó szokásom ragaszkodni Isten mindentudásához. A Krisztus előtt 740-720 között iratta az Úr Ozeás prófétával: „Izrael, térj vissza az Úrhoz, a te Istenedhez, hisz bűnöd miatt buktál el! Hozzatok szavakat magatokkal, és térjetek vissza az Úrhoz! Mondjátok neki: Végy el minden gonoszságot, hogy elnyerjük a jót, és ajkunk gyümölcsét hozzassuk áldozatul. Asszíria nem segít rajtunk, lóra sem szállunk többé. Nem mondjuk kezünk alkotásának ezután: Te vagy a mi Istenünk! Mert az árva csak nálad talál irgalmat. Meggyógyítom hűtlenségüket, s szívemből szeretni fogom őket, elfordul tőlük haragom. Izraelhez olyan leszek, mint a harmat; virul majd, mint a lilium, gyökeret ereszt, mint a nyárfa. Hajtásai messze ágaznak, pompás lesz, mint az olajfa, s illatos, mint a Libanon. Visszatérnek, hogy árnyékomban lakjanak, búzát termelnek, és gondozzák a szőlőt, amelynek olyan híre lesz, mint a helboni bornak” (Oz 14,2-8). Búzát és Szőlőt ültetnek. Ez nekünk az Eukarisztiát jelenti. Az ószövetségi nép megtér hozzá. (Róm 9,1-5) „De más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Ezeket is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra, s egy nyáj lesz és egy pásztor” (Jn 10,16). „Azért szeret az Atya, mert odaadom az életemet, hogy majd újra visszavegyem. Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda, mert van rá hatalmam, hogy visszavegyem. Ezt a parancsot kaptam az Atyától” (17-18).

TARTALOM

AJÁNLÁS	9.
I. SZÁMVETÉSEM	10.
II. „AZ ÉN SZERETETT FIAM”	34.
III. KRISZTUS KEGYELMEINEK SZÉTOSZTÓJA	65.
IV. MIT TEGYÜNK?	72.

Szentírási idézetek:

Szent István Társulat Bibliatársulat, (Gál Frenec, Gál József, Gyürki László, Kosztolányi István, Rosta Ferenc, Szénási Sándor és Tarjány Béla fordításának javított szövege új bevezetőikkel és szövegmagyarázatokkal.)

Borító kép:

Kóczyán Zoltán Gergely: Segesdi főoltár

Hátoldal:

Palkó Julián OFM: Belvárosi Ferences Templom, főoltár